

Finnish
Consulting
Group

**TERVEET
TILAT 2028**

Terveet Tilat 2028: Nuorisotilaselvitys

SELVITYS

Opetus- ja kulttuuriministeriö

17.2.2025

17.2.2025

Sisällys

Lyhenteet ja käsitteet	4
Tiivistelmä	6
1 Johdanto	7
1.1 Lähtökohdat	7
1.2 Katsaus nuorten määriin Suomessa	8
1.3 Nuorisotilapalvelut lainsäädännössä	13
2 Nuorisotilat lukuina ja euroina	15
3 Nuorisotilat opinnäytetöissä	18
4 Nuorisotiloja koskeva kysely.....	20
4.1 Nuorisotilojen määrät ja aukioloajat.....	21
4.2 Kuka omistaa nuorisotilat?.....	26
4.3 Kohderyhmät, kävijät ja heidän ikärakenteensa.....	28
4.4 Nuorisotilojen toimivuus.....	30
4.5 Ryhmämuotoinen toiminta ja kahdenkeskeinen kohtaaminen.....	36
4.6 Nuorisotilojen saavutettavuus	39
4.7 Tilojen ominaisuudet.....	41
4.8 Digitaaliset ja mobiilitilat	44
4.9 Nuorisotilojen kunto	46
4.10 Nuorisotilojen vuosikustannukset ja investointitarpeet.....	50
5 Yhteenveto kyselystä.....	55
6 Johtopäätökset	58
Liitteet.....	60

17.2.2025

Kuvat

Kuva 1. 12–28-vuotiaiden määrä maakunnittain vuonna 2024, tuhatta nuorta. Lähde: Tilastokeskus.	9
Kuva 2. 12–28-vuotiaiden osuus eri ikäryhmissä maakunnan kokonaisväestöstä vuonna 2024. Lähde: Tilastokeskus.	10
Kuva 3. 12–28-vuotiaiden prosentuaalinen kehitys maakunnittain vuosina 2010–2024. Lähde: Tilastokeskus.	11
Kuva 4. 12–28-vuotiaiden prosentuaalinen kehitys maakunnittain 2024–2040 Tilastokeskuksen 2024 väestöennusteessa.	12
Kuva 5. Nuorisotyöhön käytettyjen nettokäyttökustannusten erot per nuori ovat Manner-Suomen kunnissa suuria, aina muutamista kymmenistä euroista yli tuhanteen euroon per nuori. Kuvassa yksi palkki vastaa yhtä kuntaa. Lähde: Valtionkonttori.....	16
Kuva 6. Nuorisotoiminnan investointimenot per 0–28-vuotiaat (2023 tieto) suurimmissa kaupungeissa 2015–2023. Lähde: Valtionkonttori.....	17
Kuva 7. Nuorisotoiminnan investointimenot per 0–28-vuotiaat (2023 tieto) osassa maakuntakeskuksista vuosina 2015–2023. Lähde: Valtionkonttori	17
Kuva 8. Nuorisotilojen määrän keskiarvo eri taustaryhmissä kyselyyn vastanneiden vastausten perusteella.	22
Kuva 9. Nuorisotilojen määrä suhteutettuna nuorisoväestöön (12–28-vuotiaat) eri taustaryhmittäin tarkasteluna.....	23
Kuva 10. Nuorisotilojen määrä maakunnittain kyselyyn vastanneiden kuntien perusteella.	24
Kuva 11. Nuorisotilojen lukumäärät maakunnittain tuhatta 12–28-vuotiasta kohden.	25
Kuva 12. Kuntien nuorisotilojen omistusrakenne.	26
Kuva 13. Vastausten jakautuminen kysymykseen oletteko lakkauttaneet nuorisotiloja viimeisen 5 vuoden aikana?.....	27
Kuva 14 Syyt nuorisotilojen lakkauttamiselle (n=42)	28
Kuva 15. Viikonpäivät, jolloin kunnissa on joku nuorisotila avoinna.	29
Kuva 16. Nuorisotilatoiminnan kohderyhmät kuntaryhmän mukaan (kaupunkimaiset kunnat n=45, taajaan asutut kunnat n=43, maaseutumaiset kunnat=107).	30
Kuva 17. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat kuntien tämänhetkisiin määrällisiin tarpeisiin?.....	31
Kuva 18. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat tulevaisuuden määrällisiin tarpeisiin?.....	32
Kuva 19. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat tämän hetken toiminnan tarpeisiin?	34
Kuva 20. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat tulevaisuuden toiminnan tarpeisiin?	35
Kuva 21. Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa – mahdollisuus ryhmämuotoiseen toimintaan	37
Kuva 22. Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa – mahdollisuus kahdenkeskiseen kohtaamiseen ohjaajan kanssa	38
Kuva 23. Vastausten jakautuminen kysymykseen Ovatko kuntanne nuorisotilat esteettömiä?	39
Kuva 24. Arvioi, sijaitsevatko kuntanne nuorisotilat siten, että lapset ja nuoret pääsevät itsenäisesti nuorisotilalle?	40
Kuva 25. Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa – nettiyhteydet	41

17.2.2025

Kuva 26 Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa - kooste tilojen fyysisistä ominaisuuksista	42
Kuva 27 Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa - kooste turvallisuuteen liittyvistä ominaisuuksista	43
Kuva 28. Vastausten jakautuminen kysymykseen onko kunnassanne käytössä digitaalista tai virtuaalista nuorisotilaa?	45
Kuva 29. Vastausten jakautuminen kysymykseen onko kunnassa liikkuvaa/mobiilia nuorisotilaa?	46
Kuva 30. Osuus nuorisotiloista, joissa on toteutettu peruskorjaus viimeisen 5 vuoden aikana. Vastauksia painotettu kuntien nuorisotilojen määrällä.	47
Kuva 31. Osuus nuorisotiloista, joissa on peruskorjaustarpeita seuraavan 5 vuoden aikana. Vastauksia painotettu kuntien nuorisotilojen määrällä.	48
Kuva 32. Osuus nuorisotiloista, joissa tullaan toteuttamaan (on investointilistalla) peruskorjaus seuraavan viiden vuoden aikana. Vastauksia painotettu kuntien nuorisotilojen määrällä.....	49
Kuva 33. Nuorisotilojen käyttökustannukset maakunnittain (sisäiset ja ulkoiset vuokrat, sähkö, vesi, lämpö) per 12–28-vuotias nuori. Lähde: TT28-kysely nuorisotiloista, n=197.	50
Kuva 34. Nuorisopalveluiden nettokäyttökustannukset vuonna 2023 12–28-vuotiaasta nuorta kohden maakunnittain. Lähde: Valtionkonttori.	51
Kuva 35. Vastausten jakautuminen kysymykseen riittääkö nykyinen rahoitus nuorisotilojen asianmukaiseen ylläpitoon?	52
Kuva 36. Vastausten jakautuminen kysymykseen riittääkö nykyinen rahoitus nuorisotilojen kehittämiseen?	53

17.2.2025

Lyhenteet ja käsitteet

Rakennusluokitus

Rakennusluokitus on tarkoitettu rakennusten luokitteluun niiden käyttötarkoituksen mukaan. Luokitusta voidaan käyttää myös toimitilaluokituksena. Luokitus on tarkoitettu vain talorakennusten luokitteluun. (Tilastokeskus 2018).

Pääkäyttötarkoitus

Rakennusluokituksessa talorakennukset luokitellaan niiden pääasiallisen käyttötarkoituksen, eli rakennuksessa harjoitettavan toiminnan vaatimien tilojen mukaan. Rakennuksen (toimitilan) sijoittaminen luokituksen tiettyyn luokkaan määräytyy pääasiassa sen perusteella, mihin käyttötarkoitukseen suurinta osaa rakennuksen kokonaisalasta tai rakennusoikeudellisesta kerrosalasta käytetään. (Tilastokeskus 2018).

07 Kokoontumisrakennukset

Rakennusluokkaan 07 Kokoontumisrakennukset ovat rakennuksia, jotka on tarkoitettu yleisölle tai jäsenistölle suunnattujen esitysten, juhlien, näyttelyjen, kilpailujen tai muiden tilaisuuksien järjestämiseen tai liikunnan mahdollistamiseen. Kokoontumisrakennuksia ovat kulttuurirakennukset, seura- ja kerhorakennukset, uskonnollisten yhteisöjen rakennukset, urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset.

OKM = Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa Suomen koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan kehittämisestä ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Ministeriön toimialaa ovat varhaiskasvatus, koulutus, opintotuki, tiede, taide ja kulttuuri, tekijänoikeus, liikunta, nuorisotyö, kirjastot ja kirkollisasiat.

Nuorisotila

Nuorisotila on kunnan tai yhdistyksen ylläpitämä paikallinen sisätila, johon nuorilla on vapaapääsy ja jossa nuoret voivat viettää vapaa-aikaansa yhdessä. Tila voi olla myös verkossa tai liikkuva. Nuorisotilassa nuori voi viettää vapaa-aikaa kavereidensa kanssa tai osallistua eri aktiviteetteihin, joita tilassa on tarjolla. Kun nuorisotila on avoinna, niin paikalla on aina nuorisotyön ammattilaiset ja muita ammattihenkilöitä. Nuorisotilat ovat yleensä auki ympäri vuoden, mutta paikallisesti nuorisotilojen aukioloajat voivat vaihdella alueen piirteiden ja mahdollisuuksien mukaan. Nuorisotiloilla noudatetaan Turvallisen tilan –periaatteita ja toiminnalle on olemassa yhteiset, sovitut säännöt, joista on kerrottu nuorille. Nuorisotilasta ja sen toiminnoista voidaan käyttää eri nimiä: nuorisotalo, nuorisotila, nuorisokahvila yms.

17.2.2025

Selvityksessä käytetyt kuntajaottelut:**Kuntakokoluokka**

Käytetty kuntakokoluokitus on Kuntaliiton 7-portainen viimeisimpään väkilukutietoon perustuva luokitus (alle 2000, 2000–5999, 6000–9999, 10 000–19 999, 20 000–39 999, 40 000–99 999, 100 000-).

Kuntaryhmä

Kolmiportainen tilastokeskuksen luokitus kunnan taajama-asteeseen perustuen. Kunta on kaupunkimainen, jos vähintään 90 % sen väestöstä asuu taajamissa tai suurimmassa taajamassa on vähintään 15 000 asukasta. Taajaan asuttuja kuntia ovat puolestaan ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000, mutta alle 15 000. Maaseutumaisia ovat ne kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 sekä ne kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Kustannusluokka

Kustannusluokka on määritetty jakamalla kaikki kunnat kolmeen luokkaan vuoden 2023 nuorisopalveluiden nettokäyttökustannusten perusteella. Kuntien Valtiokonttorille raportoimat nettokäyttökustannukset on jaettu kunnan 12–28-vuotiaiden määrällä. Alimman kolmanneksen kuntajoukossa nuorisopalveluiden nettokäyttökustannukset olivat 34–194 euroa per nuori, keskimmissä joukossa 194–297 euro per nuori ja ylimmässä kolmanneksessa 298–1220 euroa per nuori. Ylimmässä kolmanneksessa vaihteluväli on suurin, mutta suurin osa (78 %) ylimmän kolmanneksenkin kunnista käytti nuorisopalveluihin alle 500 euroa per nuori. Vastanneet kunnat on taulukoissa sijoitettu johonkin kolmesta luokasta nettokäyttökustannusten perusteella.

Vuosikateluokka

Vuosikateluokka on määritetty jakamalla kaikki kunnat kolmeen tasasuuruiseen luokkaan vuoden 2024 tilinpäätösennusteiden mukaisen, asukasluokohtaisen vuosikatteen perusteella. Vuosikate on tuloslaskelman luku, joka kertoo kuinka paljon vuosittaisten tulojen ja menojen jälkeen kunnalla on käytettävissä rahaa esimerkiksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Jos vuosikate on negatiivinen, kunnan tulot eivät kyseisenä vuonna riitä kunnan juokseviin menoihin. Heikoimman vuosikatteen kunnissa asukaskohtainen vuosikate oli vuonna 2024: -725–246 euroa, keskitason kunnissa 247–385 euroa ja parhaan vuosikatteen kunnissa 385–2021 euroa. Vastanneet kunnat on taulukoissa sijoitettu johonkin kolmesta luokasta asukasluokohtaisen vuosikatteen perusteella.

17.2.2025

Tiivistelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriön toteuttaa Terveet tilat 2028-ohjelman Joustavat muunneltavat, monikäyttöiset ja turvalliset tilat -toimenpiteeseen kuuluvan nuorisotilaselvityksen. Selvitys kohdistui kuntien nuorisotiloihin.

Selvitys kuntien nuorisotiloista kartoittaa nuorisotyölle ja -toiminnalle tarkoitettujen tilojen nykytilaa, ominaisuuksia ja toiminnallista soveltuvuutta sekä niiden suhdetta paikallisiin tarpeisiin. Selvityksessä painottuvat nuorisotilojen määrä, saavutettavuus, turvallisuus, kustannukset sekä käytettävyys 12–28-vuotiaiden nuorten näkökulmasta.

Osana selvitystä toteutettiin kuntien nuorisotiloista vastaaville tahoille kohdennettu kysely. Kyselyyn vastasi 201 vastaajaa, joista yli puolet edusti nuorisotyötä (esim. nuoriso-ohjaaja, nuorisopäällikkö). Viidennes vastaajista oli kunnan vapaa-aikatoimen ja vajaa viidennes hyvinvointipalveluiden työntekijä. Kyselyn taustatietona kysyttiin vastaajan kuntaa. Kyselyjen ja muiden tietolähteiden perusteella analysoitiin, miten nuorisotyön edellytykset eroavat kuntien koon, sijainnin ja resurssien mukaan.

Keskeiset havainnot osoittavat, että suurissa kunnissa nuorisotilojen tarjonta on laajempaa, mutta tilojen suhteellinen määrä nuorisoväestöön nähden jää pienemmäksi kuin pienemmissä kunnissa. Pienissä kunnissa tyytyväisyys tilojen määrään on keskimäärin korkeampaa, kun taas suurissa ja kaupunkimaisissa kunnissa ilmeni enemmän kriittisiä arvioita. Kuntien nuorisotilat palvelevat pääasiassa 10–21-vuotiaita, mutta vanhempien nuorten ja varhaisnuorten tarpeet jäävät vähäisemmälle huomiolle.

Kyselyn vastausten perusteella voidaan todeta, että nuorisotilojen saavutettavuus ja ryhmämuotoisen toiminnan mahdollisuudet ovat useimmissa kunnissa hyvin toteutettuja, mutta keskikokoisissa kunnissa tilanne on heikompi. Yleisesti nuorisotilojen arvioitiin vastaavan hyvin nykyisiin tarpeisiin, mutta tulevaisuuden haasteet, kuten väestörakenteen muutokset ja resurssien kohdentaminen, vaativat vastaajien näkemyksen mukaan jatkotoimia.

Tilojen turvallisuutta, esteettömyyttä ja toiminnallista monipuolisuutta pidetään yleisesti tärkeinä, mutta niiden kehittämisessä havaittiin eroja kuntien välillä.

17.2.2025

1 Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa vuosina 2023–2024 Terveet tilat 2028-ohjelman Joustavat, muunneltavat, monikäyttöiset ja turvalliset tilat -toimenpiteeseen kuuluvan kuntien nuorisotiloja koskevan selvityksen. Selvitys toteutettiin syksyn 2024 ja alkuvuoden 2025 aikana.

Lain mukaan kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja nuorisotoiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Selvitys kohdistuu kuntien nuorisotyön käytössä oleviin tiloihin ja rakennuksiin, joissa toteutetaan ns. perusnuorisotyötä tai toisin sanoin nuorisotilatoimintaa.

Selvitys painottuu 12–28-vuotiaiden käyttämiin nuorisotiloihin sidoksissa oleviin palveluihin ja selvityksen ulkopuolelle rajautuvat esimerkiksi erityis- ja koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö, leiritointi ja nuoriin kohdistuva ehkäisevä päihdetyö sekä nuorten työpajatoiminta. Nuorisotiloja voivat käyttää nuorisotyön alaiset käyttäjät edellä mainittuihin nuorisotyön toiminnan muotoihin. Nämä ovat pääsääntöisesti rajattu tarkastelun ulkopuolelle. Samoin tarkastelun ulkopuolelle on jätetty nuorisotiloissa kokoontuvat muut käyttäjäryhmät, kuten eläkeläisten tai äiti-lapsi-ryhmät, jotka voivat käyttää nuorisotilaa omaan toimintaansa nuorisotilan aukioloaikojen ulkopuolella.

Työn etenemistä seurasi ja kohdensi ohjausryhmä, johon kuuluivat seuraavat henkilöt:

- Jaana Walldén, opetus- ja kulttuuriministeriö (31.12.2024 asti),
- Henni Axelin, opetus- ja kulttuuriministeri (1.1.2025 lähtien)
- Mikko Helasvuo, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Ruth Bamming, aluehallintovirasto
- Salla Juha, Lappeenrannan kaupunki

Selvityksen laadinnasta vastasi FCG Finnish Consulting Group Oy ja työryhmän muodostivat Raila Oksanen, Juuso Ilmola, Jussi Sallinen ja Maija Sunila.

1.1 Lähtökohdat

Tehtävänä on tarkastella kuntien nuorisotilojen nykytilaa. Kuntien nuorisotilojen nykytilaselvityksen tavoitteena on saada perustietoa siitä, millaisia edellytyksiä kunnat ovat luoneet nuorisotyölle ja nuorisotoiminnalle omistamissaan tai vuokraamissaan tiloissa.

Selvityksen tavoitteena oli

1) saada perustietoa kuntien nuorisotilojen

- määrästä,

17.2.2025

- omistamisesta,
- tiloissa toteutettavasta toiminnasta,
- saavutettavuudesta tarkastellen esimerkiksi aukioloaikoja, kohderyhmän ja kävijöiden ikärakennetta sekä nuorisotilan sijaintia,
- ominaisuuksia, kuten nuorisotilan koko (neliöt), esteettömyys, tilajako, olosuhteet,
- turvallisuudesta (ml. paloturvallisuus) sekä
- nuorisotilan vuosikustannuksista ja investointitarpeista.

Nuorisotilojen määrästä ja keskeisistä ominaisuuksista on laadittu maakunnallisia vertailuja ja väestöpohjaisia vertailuja käyttäen viimeisimpiä väestötietoja.

- 2) kartoittaa, miten erilaisissa kunnissa paikalliset olosuhteet on otettu huomioon toteutettaessa nuorisotyötä ja -toimintaa. Nuorisotyön järjestämistä ja tilojen ominaisuuksia tarkastellaan

- kuntatyypeittäin käyttäen jakoa kaupunkimaiset kunnat, taajaan asutut kunnat ja maaseutumaiset kunnat,
- suhteutettuna vastaajakunnan vuoden 2024 tilinpäätösennusteen mukaiseen asukaslukukohtaiseen vuosikatteeseen,
- kunnan nuorisotyöhön käyttämät eurot/valittu ikäluokka (TP 2023) ja
- palvelumuodoittain käyttäen jakoa fyysiset, virtuaaliset / digitaaliset ja liikkuvat / mobiilit tilat.

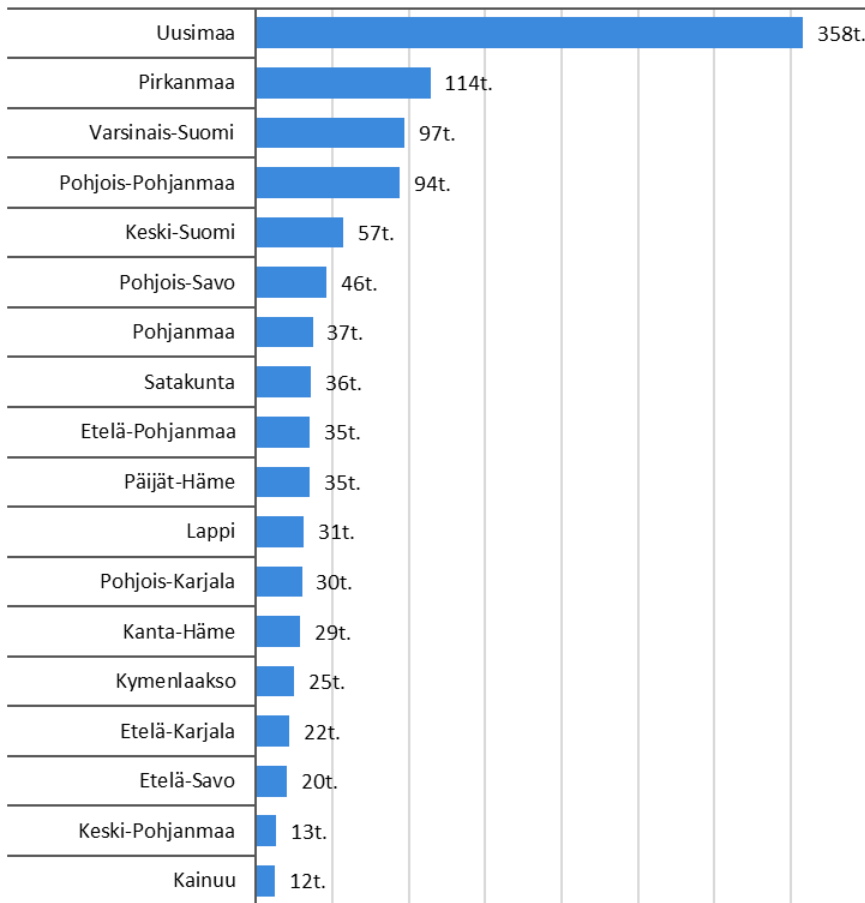
- 3) luoda näkemys tilojen soveltuvuudesta nuorisotyön ja -toiminnan käyttöön sekä kartoittaa, miten tilat vastaavat nykyisiä nuorisotyön tarpeita.

Selvityksessä on hyödynnetty olemassa olevia lähtöaineistoja ja kunnille suunnattua kyselyä. Kysely kohdennettiin nuorisopalveluiden vastuuhenkilöille, kuntien tilapalveluiden edustajille ja nuorisotiloissa työskenteleville nuorisotyöntekijöille.

1.2 Katsaus nuorten määrään Suomessa

Vuonna 2024 Suomessa oli 1 096 393 12–28-vuotiaista. Määrä on 19 % koko väestöstä (Tilastokeskus). 12–28-vuotiaiden ikäryhmä muodostaa moninaisen joukon, joka käsittää niin peruskoulun yläluokilla opiskelevat nuoret kuin myös toisen asteen opiskelijat ja työelämän alkutaipaleella olevat nuoret aikuiset. Seuraavassa esitetään tarkempia tilastoja ja analyyseja nuorten määrästä ja heidän kehityksestään Suomessa.

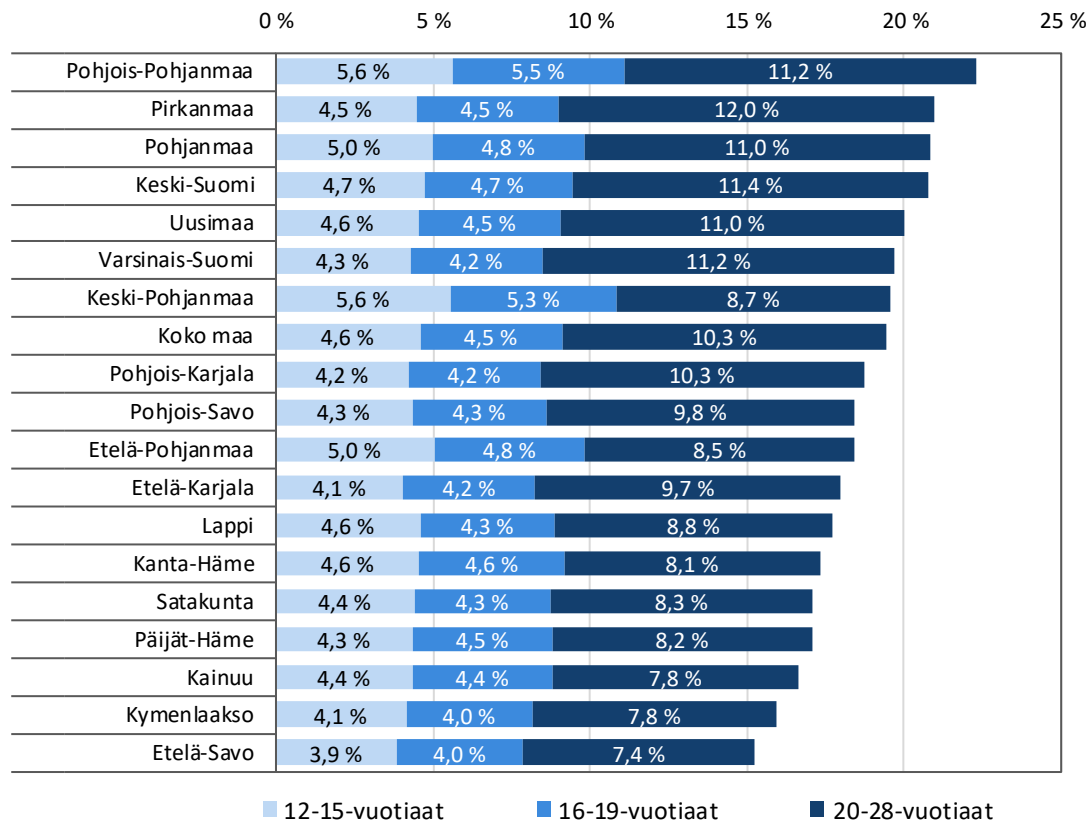
17.2.2025

Kuva 1. 12–28-vuotiaiden määrä maakunnittain vuonna 2024, tuhatta nuorta. Lähde: Tilastokeskus.

Kuvassa 1. tarkastellaan nuorten määriä maakunnittain. Eniten määrällisesti nuoria asuu Uudenmaan maakunnassa (358 000 nuorta) ja vähiten Kainuun maakunnassa (12 000 nuorta). Toiseksi eniten nuoria asuu Pirkanmaan maakunnassa, mutta määrä on lähes 250 000 vähemmän, 114 000 pirkanmaalaista nuorta.

17.2.2025

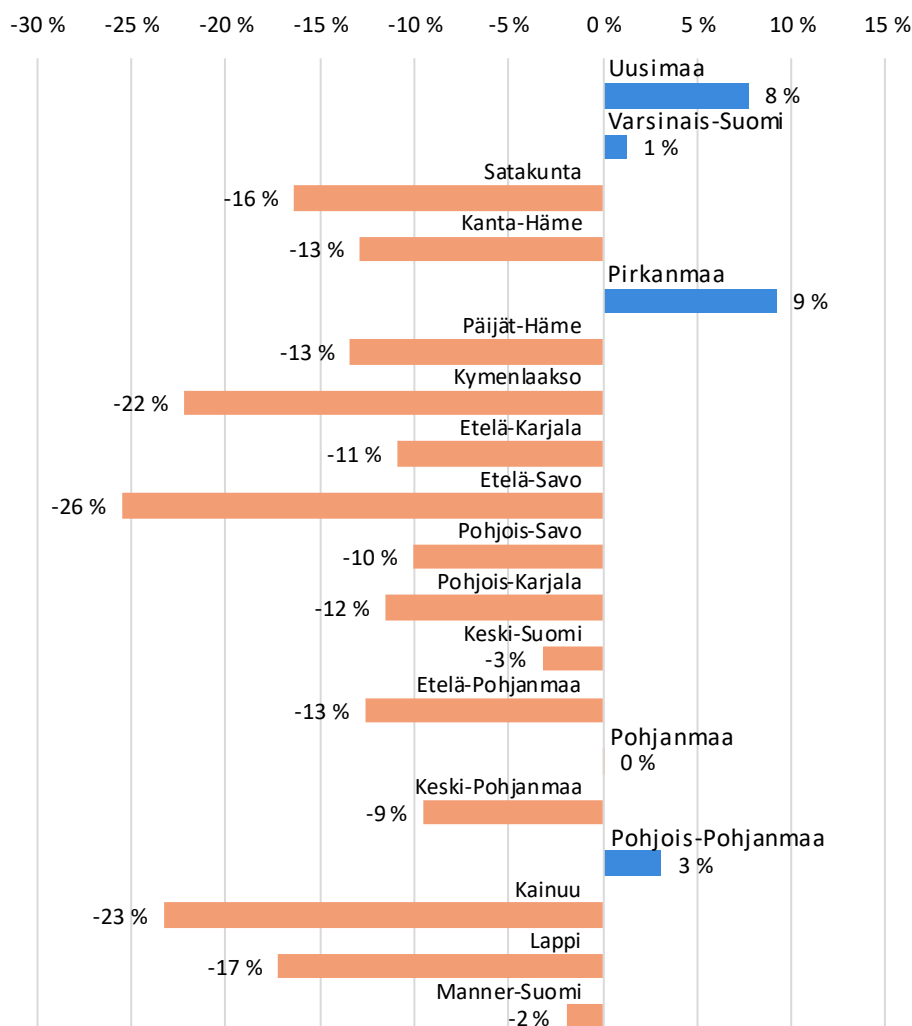
*Kuva 2. 12–28-vuotiaiden osuus eri ikäryhmissä maakunnan kokonaisväestöstä vuonna 2024.
Lähde: Tilastokeskus.*

Kun tarkastellaan nuorten suhteellista osuutta maakunnan kokonaisväestöstä (kuva 2), nousee kärkeen Pohjois-Pohjanmaan maakunta, jossa nuorten suhteellinen osuus on 22 %. Pirkanmaan maakunta on tässäkin tarkastelussa toisena. Maakunnan nuorten osuus on 21 % kokonaisväestöstä.

Maakuntia, jossa nuorten osuus maakunnan kokonaisväestöstä ylittää viidenneksen ovat Pohjois-Pohjanmaa, Pirkanmaa, Pohjanmaa ja Keski-Suomi. Noin 20 prosentin maakuntia on Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Keski-Pohjanmaa. Maakunnat, joissa on keskimääräistä enemmän nuoria, ovat myös maakuntia, joihin on keskittynyt valtaosa ammattikorkeakouluista ja yliopistoista.

Etelä-Savossa vain 15 % väestöstä on nuoria. Määrällisesti pienimmän Kainuun maakunnan sijoitus on tässä vertailussa kolmanneksi pienin 17 prosentilla.

17.2.2025

Kuva 3. 12–28-vuotiaiden prosentuaalinen kehitys maakunnittain vuosina 2010–2024. Lähde: Tilastokeskus.

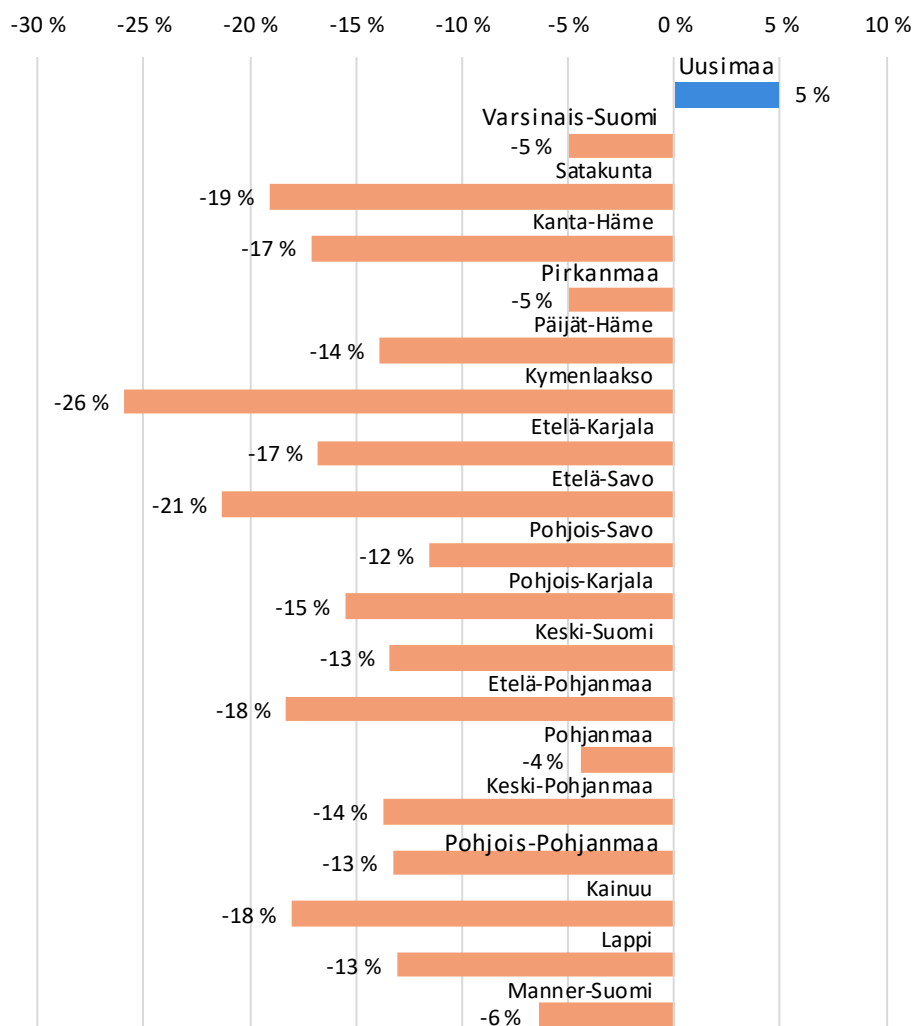
Nuorten määrien tarkastelu tilastojen ja ennusteiden pohjalta on surullista luettavaa. Manner-Suomen kunnissa 12–28-vuotiaiden määrä on laskenut kahdella prosentilla (kuva 3). Määrällisesti tämä tarkoittaa 21 756 nuorta.

Kyseisellä ajanjaksolla vain neljän maakunnan (Uusimaa, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa) nuorten määrät ovat kasvaneet. Kaikkien näiden maakuntien määrällinen kasvu on jäänyt alle 10 prosentin.

Nuorten määrien prosentuaalinen lasku on viime vuosikymmenellä ollut suurimmassa osassa maata kovaa. Keski-Suomen maakunnassa lasku on ollut vain kolme prosenttia ja Keski-

17.2.2025

Pohjanmaan maakunnassa 9 prosenttia. Kaikkien muiden maakuntien lasku on ollut rajumpaa. Etelä-Savon maakunnassa nuorten määrä on laskenut yli neljänneksellä (26 %) ja Kainuun maakunnassa lähes neljänneksellä (23 %). Myös Kymenlaakson maakunnassa nuorten määrä on supistunut 22 prosentilla. Muiden maakuntien nuorten prosentuaalinen vähennys on 10 ja 20 prosentin välillä.

Kuva 4. 12–28-vuotiaiden prosentuaalinen kehitys maakunnittain 2024–2040 Tilastokeskuksen 2024 väestöennusteessa.

Tilastokeskuksen syksyllä 2024 laatima väestöennuste ulottuu vuodesta 2024 vuoteen 2040. Vuoteen 2040 mennessä 12–28-vuotiaiden määrän ennakoidaan vähenevän kuudella prosentilla (kuva 4). Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta kaikkien muiden maakuntien ennusteet ovat negatiivisia. Suurinta prosentuaalista laskua ennustetaan Kymenlaakson maakuntaan, 26 prosenttia. Myös Etelä-Savossa nuorten määrän lasku jatkuu ja ennusteen mukaan lasku on 21 prosenttia.

17.2.2025

1.3 Nuorisotilapalvelut lainsäädännössä

Nuorisotiloista säädetään nuorisolaissa (1285/2016). Lain tarkoituksena on edistää nuorten osallisuutta, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä sekä tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Tätä varten kunnilla on velvollisuus järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja, kuten nuorisotiloja, sekä tukea nuorten kansalaistoimintaa. Laissa lisäksi säädetään monialaisesta yhteistyöstä. Laki edellyttää, että kunnassa on ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, joka suunnittelee ja kehittää nuorille suunnattuja palveluja, mukaan lukien nuorisotilat. (Nuorisolaki 1285/2016).

- Nuorisotilat voivat olla monenlaisia tiloja, kuten nuorisotaloja, leirikeskuksia, koulujen tiloja tai muita julkisia tiloja, jotka soveltuvat nuorten toimintaan. Tiloja voidaan käyttää esimerkiksi harrastustoimintaan, ryhmätoimintaan ja leiritoimintaan (Copilot 2024).

Kunnan vastuulla on järjestää nuorille turvalliset tilat. Tämä tarkoittaa, että nuorisotilojen tulee täyttää yleiset turvallisuusvaatimukset. Nuorisotiloina voidaan käyttää monenlaisia tiloja, kunhan ne täyttävät tiloille asetetut vaatimukset, ovat turvallisia ja soveltuvat nuorten käyttöön. Nuorisotiloissa työskentelevien ammattilaisten tulee hallita tilaan liittyvät turvallisuuskäytännöt.

Kunnan vastuulla olevien tilojen turvallisuudesta ja terveellisyydestä säädetään useissa laeissa. Esimerkiksi:

- Kuntalain mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Tämä sisältää myös turvallisten ja terveellisten tilojen tarjoamisen kuntalaisille. Kuntalaki (410/2015)
- Nuorisotilojen tulee täyttää terveydensuojelulain vaatimukset Terveysturvallisuuslaissa on vaatimuksia tilojen terveydellisyydelle ja esimerkiksi riittäväälle ilmanvaihdon, puhtaudelle ja yleiselle hygienialle. Tilojen tulee olla turvallisia käyttää. Terveysturvallisuuslaki (763/1994)
- Työturvallisuuslailla ohjataan ensisijaisesti työpaikkojen turvallisuutta. Sen periaatteita voidaan soveltaa kaikissa julkisissa tiloissa, kuten myös nuorisotiloissa, erityisesti henkilökunnan turvallisuuden osalta. Työturvallisuuslaki (738/2002)
- Pelastuslaki sisältää määräyksiä paloturvallisuudesta ja muista turvallisuusjärjestelyistä, jotka ovat olennaisia kaikissa julkisissa tiloissa. Pelastuslaki (379/2011)

Keskeinen tiloihin liittyvä vaatimus koskee tilojen esteettömyyttä. Esteettömyydestä säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) ja säätelyä on tarkennettu Valtioneuvoston asetuksessa rakennuksen esteettömyydestä (241/2017). Asetusta sovelletaan rakentamislain (751/2023) 42

17.2.2025

§:n mukaan luvanvaraisen uuden hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike-, varasto-, tuotanto- ja asuinrakennuksen rakentamiseen ja sovelletaan vastaavien rakennusten yleisten tilojen korjaus- ja muutostyöhön, laajentamiseen, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen ja rakennuksen käyttötarkoituksen muutokseen hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- tai asuinkäyttöön siltä osin kuin esteettömyyden parantaminen on rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

Nuorisotilat kuuluvat palvelukäyttöön tarkoitettuihin tiloihin. Siten lähtökohtana on, että olemassa olevia nuorisotiloja peruskorjattaessa, muutettaessa, laajennettaessa tai uusia tiloja rakennettaessa, tilojen tulee olla esteettömiä, jotta ne ovat kaikkien nuorten saavutettavissa. Tämä tulee huomioida myös, kun toisen käyttötarkoituksen rakennus tai tiloja muutetaan nuorisotilakäyttöön. Käytännössä esteettömyys tarkoittaa esimerkiksi esteettömiä sisäänkäyntejä, kulkuyhteyksiä tiloista toiseen ja wc-tiloja.

Nuorisotilojen käytön aikaisesta esteettömyydestä säädetään yhdenvertaisuuslaissa. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) edellyttää, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua yhteiskunnan toimintaan. Kunnan on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Laki sisältää myös syrjinnän kiellon, mikä konkretisoituu usein tilan, paikan tai ympäristön turvallisemman tilan periaatteina. Lisäksi viranomaisen (esim. kunta) velvollisuus on tehdä kohtuullisia mukautuksia, jotta vammaiselle nuorelle turvataan yhdenvertainen mahdollisuus käyttää nuorisotilaa.

Kunnat voivat asettaa omia vaatimuksia ja tavoitteita nuorisotiloilleen. Esimerkiksi Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut on laatinut ohjeet päiväkotit- ja nuorisotiloille (katso tarkemmin Helsingin kaupunki, Ympäristöpalvelut, (1/2023), Päivähoito- ja nuorisotilojen vaatimukset ja valvonta. Linkki: [Paivakodit-ja-nuorisotilat-2021.pdf](#))

17.2.2025

2 Nuorisotilat lukuina ja euroina

Seuraavat tiedot perustuvat Aluehallintoviraston laatimaan vuoden 2023 peruspalveluiden arviointiraporttiin, joka käsitteli kunnallisen nuorisotyön saatavuutta. Raportti pohjautui kyselyyn nuorisotyön saatavuudesta, johon vastasi yhteensä 293 kuntaa.

- Suomessa on yhteensä 794 nuorisotilaa.
- Kuntien nuorisotoimen käytettävissä oli yhteensä 3 209 henkilötyövuotta. Koko maassa yhtä nuorisotyön henkilötyövuotta kohden oli keskimäärin 535 nuorta.
- Raportissa ei mainittu nuorisotilojen kokonaiskävijämääriä, esteettömyysvaatimusten täyttymistä eikä sitä, kuinka suuri osuus tiloista oli varustettu turvallisuusjärjestelyillä, kuten palohälyttimillä ja ensiapuvälineillä.

Linkki: [Nuorisotilastot.fi – Tilastotietoa nuorista ja nuorisotyöstä](https://nuorisotilastot.fi)

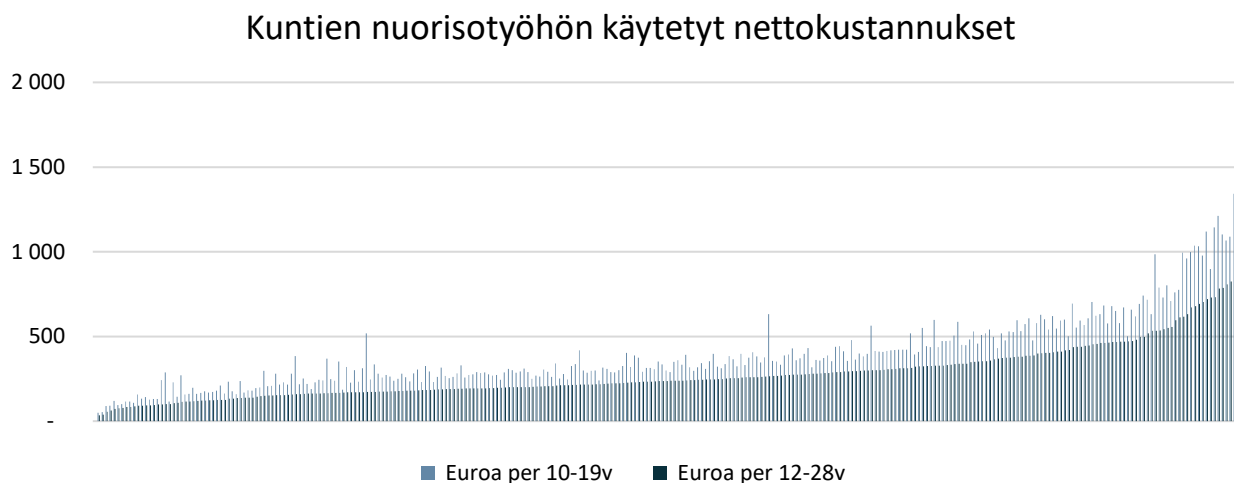
Linkki: [Peruspalveluiden arviointi 2023 – Kunnallisen nuorisotyön saatavuus – Nuorisotilastot.fi](#)

Vuonna 2023 Manner-Suomen kuntien nuorisotyön nettokäyttökustannus oli 228,5 miljoonaa euroa. Kustannustiedot on kerätty Valtiokonttorin tutkiahallintoa.fi-palveluun kuntien ilmoittamista palveluluokkakohtaisista tiedoista. Mediaanina kuntien nuorisotyön nettomenot vuonna 2023 olivat 336 euroa per 10–19-vuotias nuori ja 281 euroa per 12–28-vuotias nuori. Kun kustannuksia vertaillaan isompaan ikäluokkaan, suurten korkeakoulukaupunkien sijoitus eniten euroja käyttävien kuntien joukossa laskee, johtuen korkeasta 20–28-vuotiaiden määrästä.

Nuorisotyön nettokäyttökustannuksien osalta kuntien välistä vertailtavuutta hieman heikentää nuorisotyöhön käytettävien rahojen pienuus ja varsinkin pienissä kunnissa myös yhteiset toimet eri palveluluokkien kesken. Erityisen pienissä kunnissa, joissa tarkasteltu ikäluokka 10–19-vuotiaissa on alle 100, yhdenkin nuorisotyöntekijän palkka aiheuttaa merkittävät ikäluokkakohtaiset kustannukset.

Kuvan 5 pylväät kuvaavat Manner-Suomen kuntia. Vaaleammat pylväät kuvaavat, miten paljon kunnat käyttävät euroja yhtä 10–19-vuotiaasta kohden ja tummemmat pylväät kuvaavat euromäärää jaettuna kunnan 12–28-vuotiaiden määrällä. Kuvalla halutaan osoittaa, miten kuntien nuorisotyöhön käytettyjen nettokäyttökustannusten erot nuorta kohden vaihtelevat.

17.2.2025

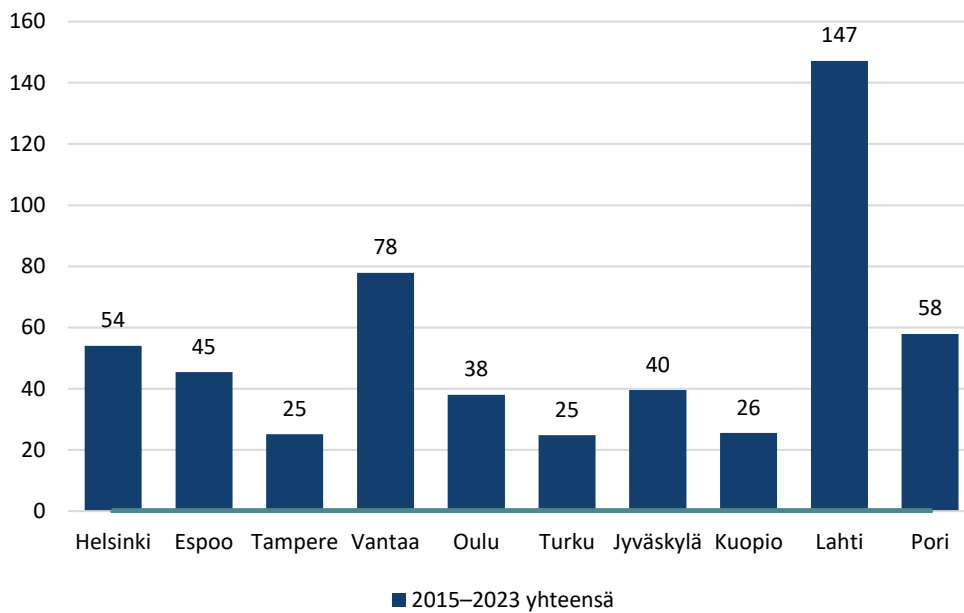
Kuva 5. Nuorisotyöhön käytettyjen nettokäyttökustannusten erot per nuori ovat Manner-Suomen kunnissa suuria, aina muutamista kymmenistä euroista yli tuhanteen euroon per nuori. Kuvassa yksi palkki vastaa yhtä kuntaa. Lähde: Valtionkonttori

Maakuntien välisessä tarkastelussa vuoden 2023 nettokäyttökustannuksissa olevat erot tasoittuvat, mutta ovat silti merkittävät. Päijät-Hämeessä ja Kymenlaaksossa käytetään kuntien ilmoittamien tietojen perusteella kaksinkertainen määrä rahaa nuorisotyöhön per nuori Pohjanmaan maakunnan kuntiin verrattuna. Kymenlaaksossa ja Päijät-Hämeen korkeita kuluja selittävät erityisesti Kouvolan, Lahden ja Kotkan nuorisotyön menot. Lahden ja Kouvolan korkeita menoja selittävät osaltaan taulukoissa 6. ja 7. esitettävät nuorisotoiminnan investointimenot vuosina 2015–2023. Korkeat investoinnit ovat tarkoittaneet myös korkeita sisäisiä vuokria ja nuorisotiloihin kohdistuvia poistoja.

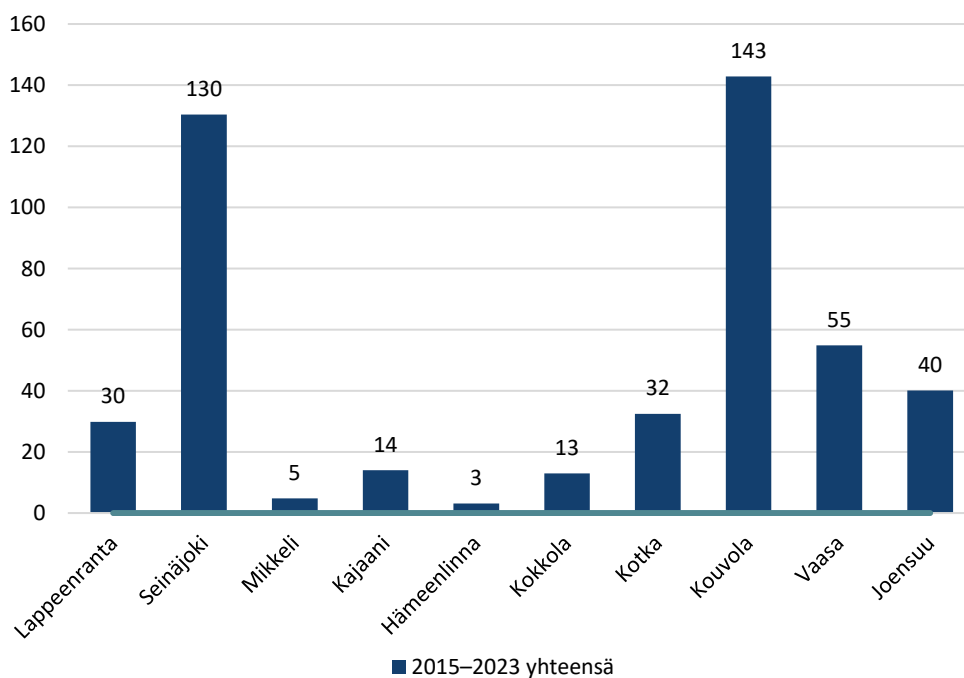
Tilastokeskuksen ja valtiokonttorin keräämien investointitietojen mukaisesti nuorisotiloihin on kohdennettu vuosien 2015–2023 aikana kaikissa kunnissa yhteensä 114,9 miljoonaa euroa, keskimäärin 60 euroa per nuori. Vertailuna tiloihin, ohjelmistoihin ja laitteisiin on perusopetuksen osalta investoitu vastaavalla ajanjaksolla 6,34 miljardia euroa ja varhaiskasvatuksen osalta 1,93 miljardia euroa.

Nuorisotoimintaan käytettävien investointien menoista vuosina 2015–2024 kymmenen suurimman kaupungin osuus on ollut 39,9 miljoonaa euroa. Suurista kaupungeista korkeimmat investoinnit suhteutettuna nuorten määrään on tehnyt ajanjakson aikana Lahti, 147 euroa per 0–28-vuotias nuori. Maakuntakeskuksista Seinäjoen ja Kouvolan investoinnit ovat lähes samalla tasolla Lahden kanssa.

17.2.2025

Kuva 6. Nuorisotoiminnan investointimenot per 0–28-vuotiaat (2023 tieto) suurimmissa kaupungeissa 2015–2023. Lähde: Valtionkonttori

Kuva 7. Nuorisotoiminnan investointimenot per 0–28-vuotiaat (2023 tieto) osassa maakuntakeskuksista vuosina 2015–2023. Lähde: Valtionkonttori

17.2.2025

3 Nuorisotilat opinnäytetöissä

Opinnäytetöissä nuorisotiloja on tutkittu varsin vähän juuri tilojen näkökulmasta. Usein tutkimuksissa on keskitytty enemmän tiloissa tapahtuvaan toimintaan, nuorten osallisuuteen tai sosiaalisiin suhteisiin. Nuorisotilaselvityksen yhteydessä on kuitenkin tärkeää tarkastella juuri nuorisotilojen roolia ja merkitystä tilana. Avainsanoina nuorisotilojen tutkimuksessa ovat olleet muun muassa "nuorisotila", "nuorisotalo", "nuoriso", "nuokkari" ja "nuta", ja aikavälinä on tarkasteltu vuosia 2015–2024.

Esimerkkinä nuorisotilojen roolia tarkastelevasta tutkimuksesta voidaan mainita Georg Boldtin väitöskirja "Citizens in Training" 2021, jossa Boldtin tutki nuorten osallisuutta pääkaupunkiseudulla vuosina 2015–2018. Boldt toteutti etnografista havainnointia nuorisovaltuustossa ja RuutiBudjetti-tapahtumissa, joita järjestettiin eri puolilla kaupunkia sijaitsevista nuorisotiloista. Yhtenä havaintona Boldt esitti, että nuorisotilat ovat paikkoja, joissa nuoret voivat kehittää kansalaistaitojaan ja osallistua demokraattiseen päätöksentekoon.

Nuorisotiloja tilojen näkökulmasta on käsitelty muun muassa Laura Häkkäsen AMK-opinnäytetyössä "Päiväkotinuorisotila Helsingin Postipuistoon" 2019. Häkkänen tarkasteli nuorisotiloja tilasuunnittelun näkökulmasta, keskittyen päiväkodin ja nuorisotilan yhdistämiseen Pohjois-Pasilassa sijaitsevaan uudisrakennukseen. Työssään Häkkänen analysoi suunnittelun erityispiirteitä ja eri käyttäjäryhmien tarpeita ja esitti, että yhteiskäyttöiset tilat voivat tehostaa tilojen käyttöä eri aikoina sekä edistää vuorovaikutusta. Häkkäsen tutkimus korostaa tilasuunnittelun merkitystä monikäyttöisten ja käyttäjiään palvelevien nuorisotilaratkaisujen kehittämisessä.

Nuorisotilojen suunnitteluun ja kehittämiseen liittyviä vaatimuksia ja tarpeita on tutkittu myös Hanna-Marie Naukkarisen ja Rosa Aution AMK-opinnäytetöissä. Naukkarisen työssä "Viihtyisät ja monikäyttöiset nuorisotilat" 2015 ja Aution työssä "Kohti uutta nuorisotaloa: Tilan ja turvallisuuden kokemus nuoren näkökulmasta osallistuvan kaupunkisuunnittelun keinoin" 2024 korostuvat nuorten toiveiden ja tarpeiden huomioiminen sekä tilojen toiminnallisuuden ja esteettisyyden yhdistäminen. Molemmat työt hyödynsivät osallistavia menetelmiä, kuten havainnointia ja nuorten osallistumista suunnitteluprosessiin. Tutkimuksissa esitetään innovatiivisia ja käytännöllisiä ratkaisuja, jotka tukevat yhteisöllisyyttä ja monikäyttöisyyttä nuorisotiloissa.

Nuorisotilojen käyttöasteen parantaminen on ollut tutkimuksen kohteena Johanna Hurmeen ja Roope Lindgrenin AMK-opinnäytetöissä. Hurmeen työssä "Kulttuurisen avoimen nuorisotilan käyttöasteen kehittäminen" 2017 ja Lindgrenin työssä "Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla" 2022 keskityttiin käytännönläheisiin ratkaisuihin, jotka yhdistävät nuorisotyöntekijöiden kokemukset ja nuorten tarpeet. Hurmeen tutkimus painottaa kulttuurisen nuorisotyön ja avoimen tilatoiminnan yhdistämistä, kun taas Lindgren keskittyy työntekijöiden näkökulmista nouseviin kehitysehdotuksiin. Molempien töiden keskeisenä tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja parantaa tilojen toimivuutta.

17.2.2025

Verkkonuorisotyötä käsittelevät Essi Tainon ja Annika Väinän AMK-opinnäytetyö "Verkkonuorisotilojen yhteisöllisyyden rakentuminen" 2022 sekä Tiia Juopperin pro gradu -tutkielma "Turun Tyttöjen Talon verkkotoiminnan kehittäminen" 2022. Näissä tutkimuksissa korostuvat verkkoympäristön mahdollisuudet nuorisotyössä, erityisesti yhteisöllisyyden ja saavutettavuuden kehittäminen. Lisäksi molemmat työt painottavat nuorten toiveiden huomioimista sekä ohjaajien ammatillisten taitojen, kuten mediakasvatuksen ja teknologisen osaamisen vahvistamista. Tutkimukset tuovat esiin myös resurssien ja strategisen suunnittelun merkityksen verkkonuorisotyön onnistumiselle, erityisesti matalan kynnyksen palveluiden tarjoamisessa.

17.2.2025

4 Nuorisotiloja koskeva kysely

Osana selvitystä kuntien nuorisotiloista vastaaville tahoille lähetettiin nuorisotiloja koskeva kysely. Kyselyyn vastanneista (n=201) hieman yli puolet edusti nuorisotyötä (mm. nuorisopalveluohjaaja, nuorisopäällikkö, nuoriso-ohjaaja). Noin viidennes vastaajista edusti kunnan vapaa-aikatoimea ja vajaa viidennes hyvinvointipalveluita. Lisäksi kyselyyn vastasi moni sivistystoimen edustaja. Tekniseltä toimialalta (esim. kiinteistöpäällikkö) tuli vain pieni osuus vastauksista. Maakuntakeskuksista kyselyyn eivät vastanneet Turku, Seinäjoki ja Kokkola, mikä vaikuttaa maakuntatason tuloksiin näillä alueilla.

Kyselyn tuloksia on tarkasteltu pääsääntöisesti kolmen taustamuuttujan mukaisesti (kuntakoko-luokka, kuntaryhmä ja kustannusluokka). Kustannusluokka on määritetty jakamalla kunnat kolmeen luokkaan vuoden 2023 nuorisopalveluiden nettokäyttökustannusten 12–28-vuotiaista kohden perusteella. Alimman kolmanneksen kuntajoukossa nuorisopalveluiden nettokäyttökustannukset olivat 34–194 euroa per nuori, keskimmaisessä joukossa 194–297 euro per nuori ja ylimmässä kolmanneksessa 298–1220 euroa per nuori. Ylimmässä kolmanneksessa vaihteluväli on suurin, mutta suurin osa (78 %) ylimmän kolmanneksenkin kunnista käytti nuorisopalveluihin alle 500 euroa per nuori. Lisäksi osaa kysymyksistä on tarkastelu vuosikateluokan mukaisesti, joka on määritetty jakamalla kunnat kolmeen luokkaan vuoden 2024 nuorisopalveluiden vuosikatteen mukaisesti (heikoin, keskitaso, paras kolmannes).

Osassa kysymyksiä on tehty vastauksien vertailua myös vuoden 2024 tilinpäätösennusteen mukaiseen vuosikatteeseen per asukas. Kunnat on vuoden 2024 vuosikatteesta (tuloslaskelman rivi vuotuisten tulojen ja menojen jälkeen ennen poistoja ja satunnaisia eriä) per asukas antamiensa ilmoitusten perusteella ryhmitelty kolmeen ryhmään. Vaikka vuosikate per asukas on vain yksi tapa arvioida kuntien taloudellista tilannetta, antaa se suuntaa vastaajakuntien taloudellisesta tilanteesta.

17.2.2025

Taulukko 1 Vastaajat kunnan kokoluokan, kuntaryhmän ja tehtävän mukaan.

		Vastanneet	Manner-Suomen kunnat	% koko ryhmästä
Kaikki		201	293	69 %
Kuntakokoluokka	0-1999 asukasta	27	39	69 %
	2000-5999 asukasta	60	102	59 %
	6000-9999 asukasta	38	56	68 %
	10000-19999 asukasta	30	43	70 %
	20000-39999 asukasta	17	25	68 %
	40000-99999 asukasta	17	19	89 %
	100000- asukasta	7	9	78 %
Kuntaryhmä	Kaupunkimaiset kunnat	44	57	77 %
	Taajaan asutut kunnat	43	65	66 %
	Maaseutumaiset kunnat	107	170	63 %
Vastaajan tehtävä	Työskentelee päätoimisesti nuorisotilassa	21	-	-
	Työskentelee ajoittain nuorisotilassa	76	-	-
	Ei työskentele nuorisotilassa	103	-	-

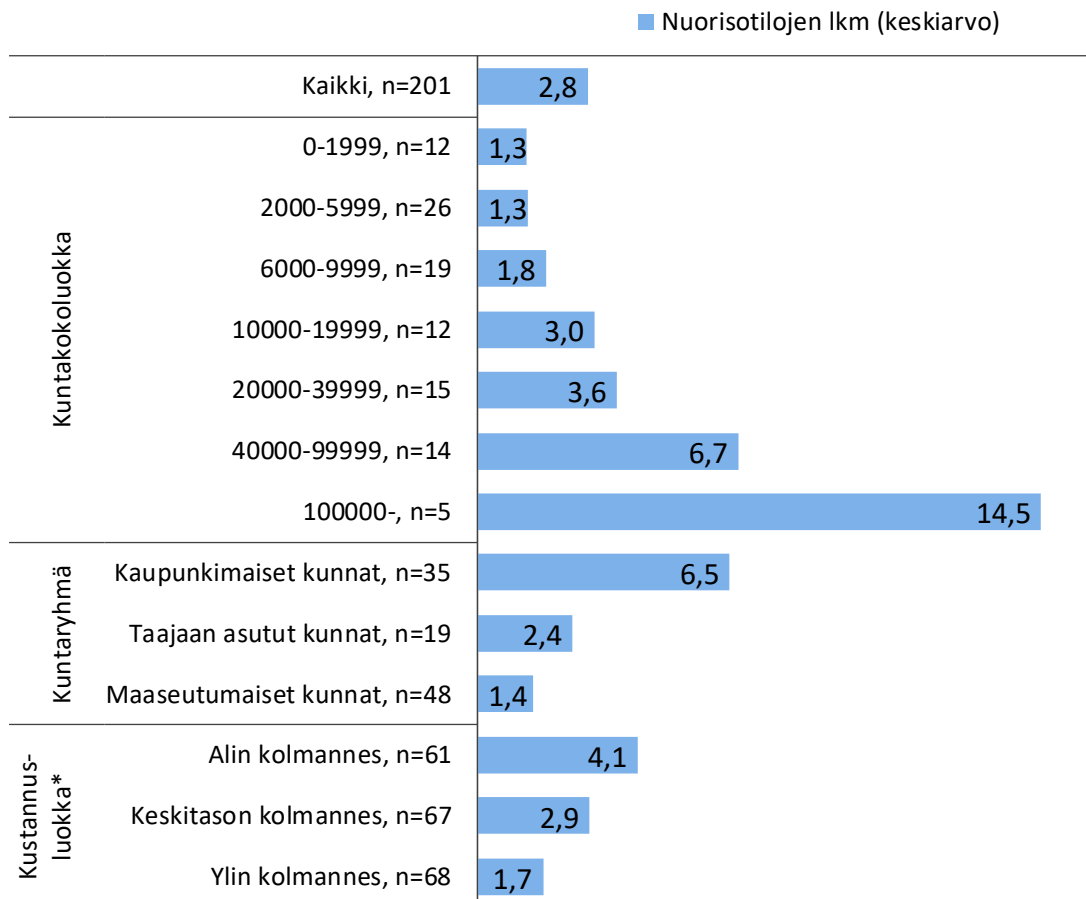
4.1 Nuorisotilojen määrät ja aukioloajat

Tässä osiossa tarkastellaan kyselyyn vastanneiden kuntien nuorisotilojen määriä ja niiden suhteellista osuutta nuorisoväestöön nähden eri kuntaryhmissä, kuten maaseutumaisissa, taajaan asutuissa ja kaupunkimaisissa kunnissa. Lisäksi analysoidaan tilojen määrää suhteessa kuntakokoluokkiin ja maakuntien välisiin eroihin.

Tuloksissa tuodaan esille nuorisotilojen määrällisten tarpeiden vastaavuutta nykyhetken ja tulevaisuuden näkökulmista sekä lakkautettujen tilojen tilannetta. Samalla tarkastellaan, vastaavatko nuorisotilat tällä hetkellä ja tulevaisuudessa toiminnallisiin tarpeisiin, ja kuinka hyvin tiloissa toteutettavat toiminnot palvelevat nuorten tarpeita. Tulokset muodostavat kattavan kuvan nuorisotilojen tarjonnan, niiden toiminnallisten mahdollisuuksien ja resurssien jakautumisesta eri puolilla maata.

17.2.2025

Kyselyyn vastanneiden (n=201) vastaajien kunnissa oli yhteensä 570 nuorisotilaa. (Suomessa on eri lähteiden perusteella reilut 790 nuorisotilaa.) Kaikkiaan 201 vastausta huomioiden nuorisotilojen lukumäärän keskiarvo on 2,8. Tämä osoittaa, että keskimäärin kunnilla on lähes kolme nuorisotilaa, mutta tilojen määrä vaihtelee suuresti kunnan koon ja tyyppin mukaan (kuva 8.).

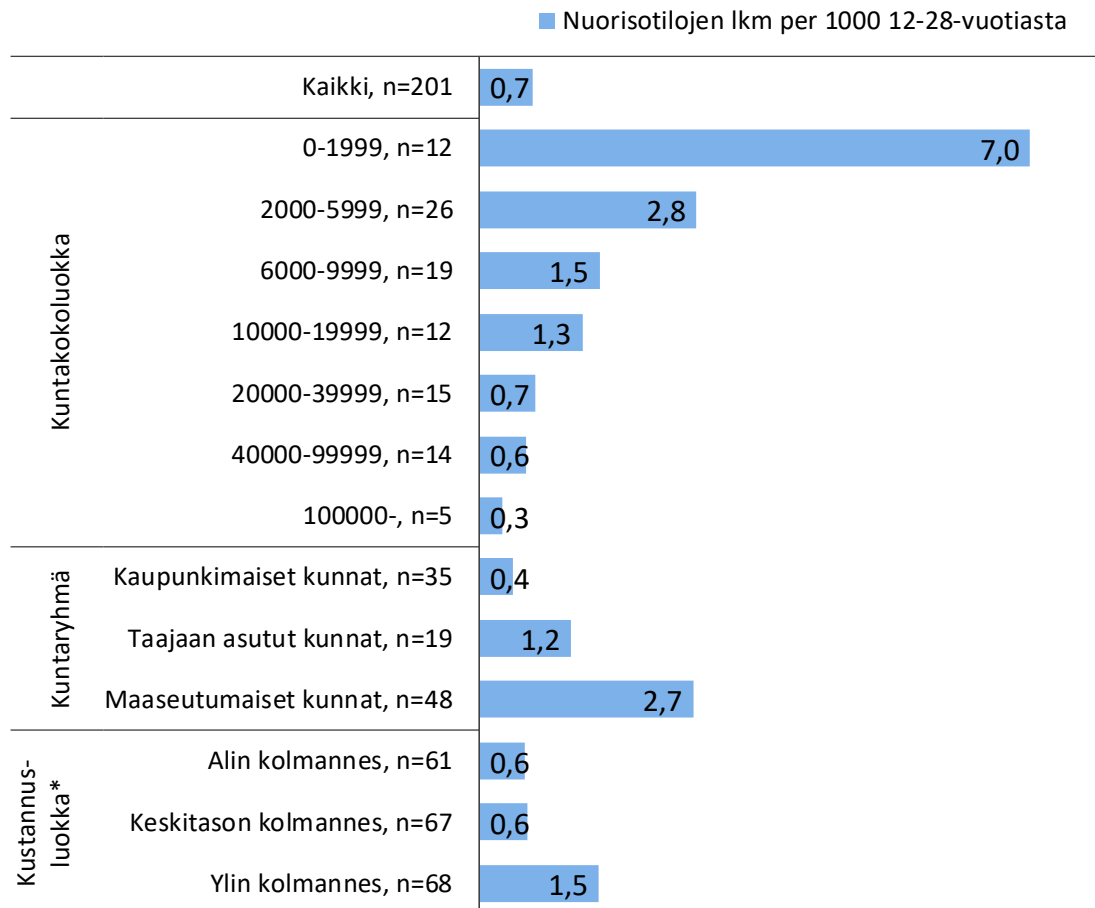

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 8. Nuorisotilojen määrän keskiarvo eri taustaryhmissä kyselyyn vastanneiden vastausten perusteella.

Kyselyn tulokset osoittavat, että kuntakokoluokaltaan suurempien kuntien (yli 40 000 asukasta) nuorisotilatarjonta on huomattavasti laajempi kuin pienempien kuntien. Lisäksi voidaan todeta, että nuorisotilojen määrä on selvästi korkeampi kaupunkimaisissa kunnissa verrattuna taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin.

17.2.2025

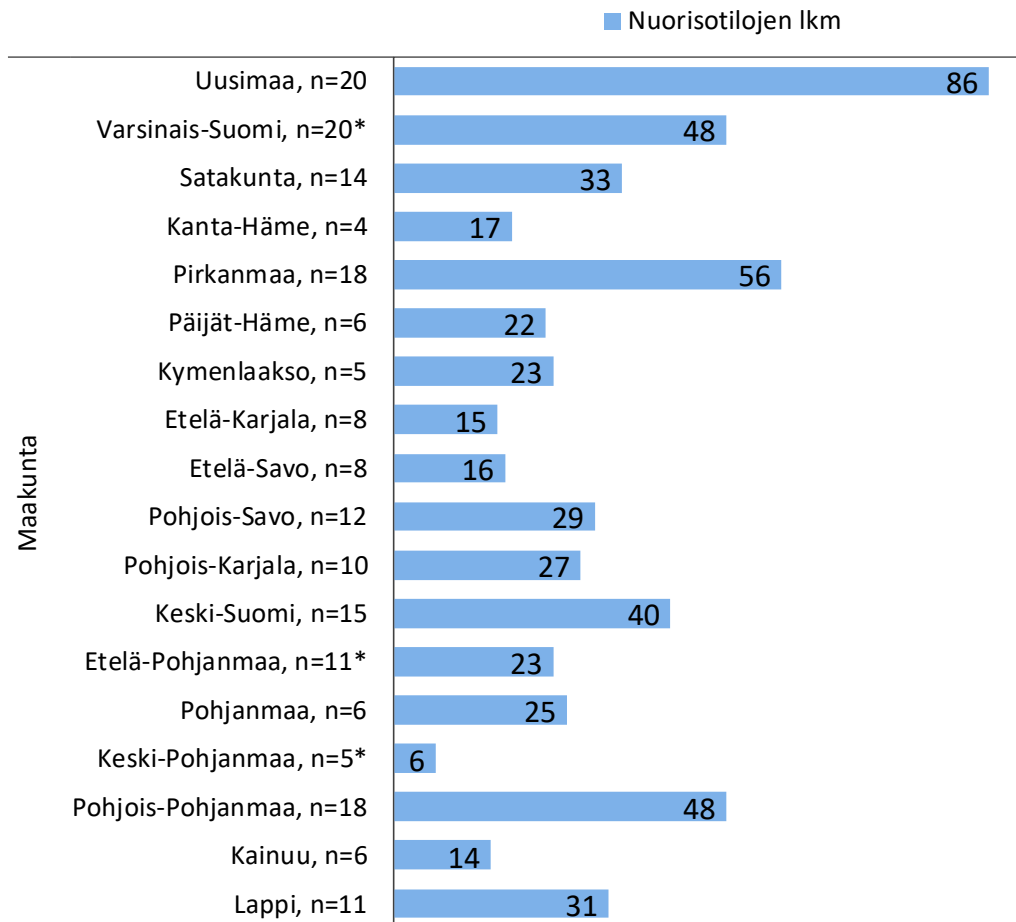
*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 9. Nuorisotilojen määrä suhteutettuna nuorisoväestöön (12–28-vuotiaat) eri taustaryhmittäin tarkasteluna.

Kysymykseen vastanneiden 201 vastaajan perusteella nuorisotilojen lukumäärän keskiarvo on 0,7 tuhatta 12–28-vuotiasta kohden. Tarkastelu kuntakokoluokittain osoittaa huomattavia eroja nuorisotilojen määrässä suhteessa nuorisoväestön määrään. Pienemmissä kunnissa (0–1999 asukasta) nuorisotilojen määrä on huomattavasti suurempi suhteessa nuorisoväestöön, keskiarvon ollessa 7,0 tilaa per tuhat nuorta. Tilojen suhteellinen määrä korostuu kunnissa, joissa nuoria on vähän. Vastaavasti suuremmissa kunnissa nuorisotilojen suhteellinen määrä vähenee huomattavasti. Kuntakokoluokassa 40 000–99 999 asukasta keskiarvo on vain 0,6 ja yli 100 000 asukkaan kunnissa ainoastaan 0,3.

17.2.2025

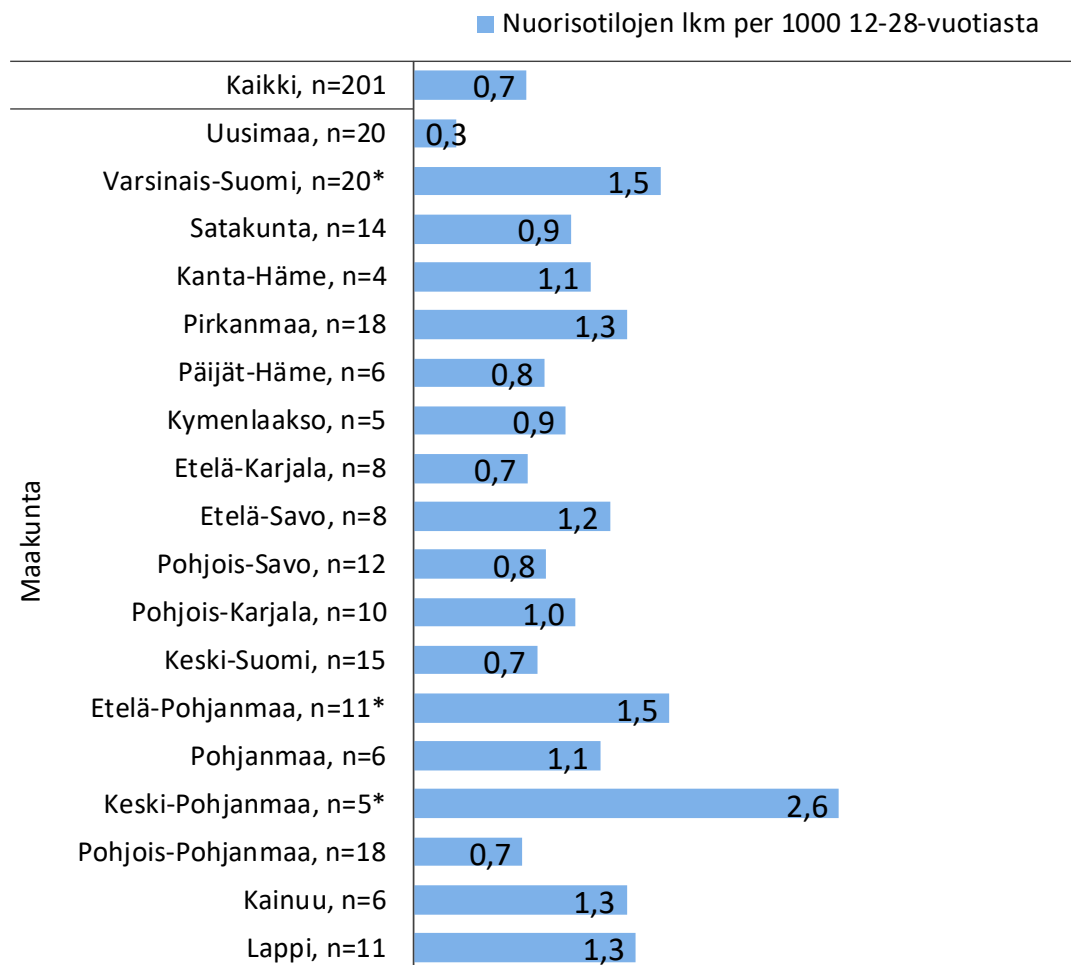
Kuntaryhmittäin tarkasteltuna maaseutumaaisissa kunnissa nuorisotilojen suhteellinen määrä on korkein, keskimäärin 2,7 tilaa per tuhat nuorta. Taajaan asutuissa kunnissa luku on pienempi, 1,2 ja kaupunkimaaisissa kunnissa se on alhaisin, vain 0,4 tilaa per tuhat 12–28-vuotiasta.

*Maakuntakeskus ei vastannut kyselyyn.

Kuva 10. Nuorisotilojen määrä maakunnittain kyselyyn vastanneiden kuntien perusteella.

17.2.2025

*Maakuntakeskus ei vastannut kyselyyn.

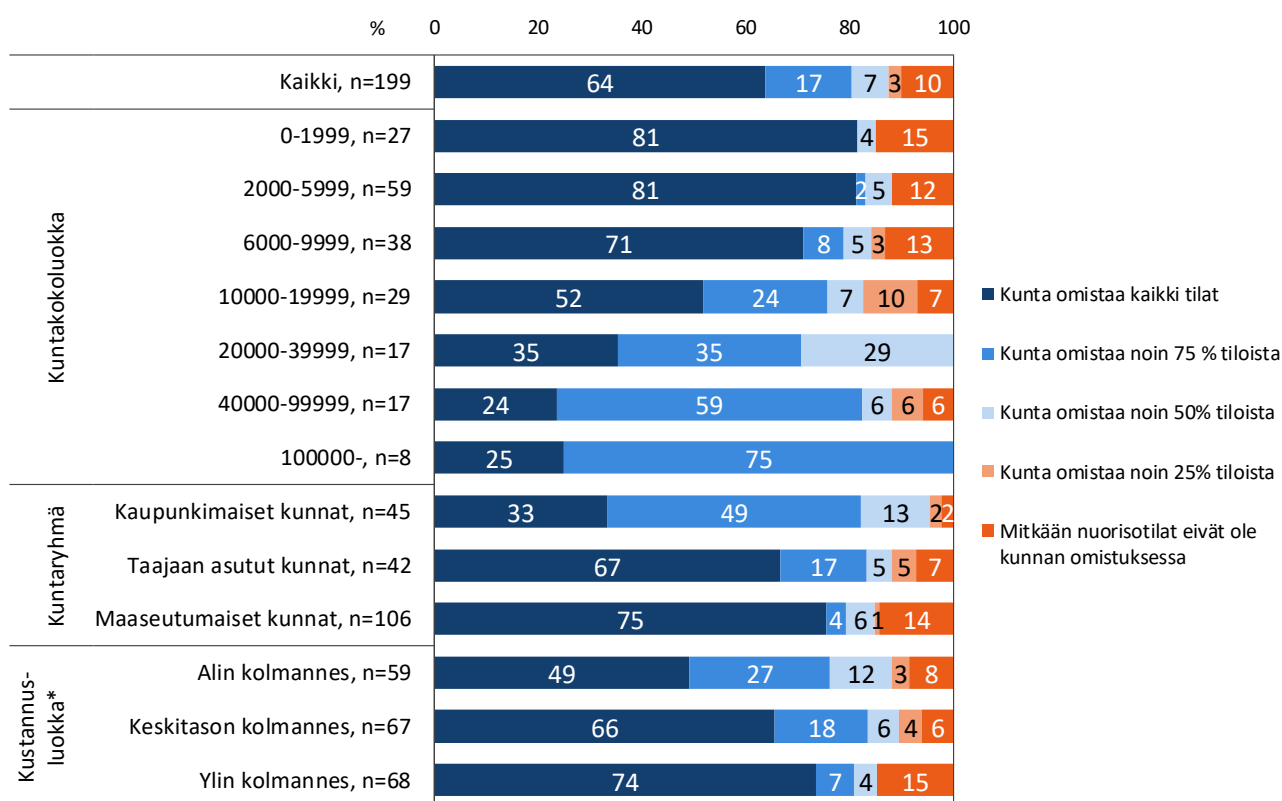
Kuva 11. Nuorisotilojen lukumäärät maakunnittain tuhatta 12–28-vuotiasta kohden.

Nuorisotilojen määrä suhteessa 12–28-vuotiaiden määrään on melko tasainen maakuntien kesken, kun keskitytään niihin maakuntiin, joissa vastanneet kunnat edustavat maakunnan yleistä kuntarakennetta. Kaikkiaan 201 vastanneen joukosta havaitaan, että alhaisin nuorisotilojen määrä suhteessa nuorten väestöön oli Uudenmaan maakunnassa, jossa keskiarvo on vain 0,3 nuorisotilaa tuhatta 12–28-vuotiasta kohden (kuva 11). Tämä viittaa siihen, että erityisesti pääkaupunkiseudulla ja sen ympäristössä nuorisotilojen tarjonta on suhteellisesti heikompaa nuorisoväestön määriin nähden. Tämän perusteella ei kuitenkaan voida suoraan päätellä maakunnan nuorisotilatarjonnan olevan riittämätön. On täysin mahdollista, että Uudenmaan maakunnan verrattain pieni nuorten määrään suhteutettu nuorisotilojen määrä palvelee hyvin maakunnan poikkeuksellisen suurta nuorisoväestöä esimerkiksi väestön tiiviin sijainnin takia.

17.2.2025

Kuvasta 11 nähdään, että suurimmat nuorisotilojen määrät suhteessa nuorisoväestöön löytyvät Keski-Pohjanmaalta (2,6), Etelä-Pohjanmaalta (1,5) ja Varsinais-Suomesta (1,5), mutta näissä maakunnissa maakuntakeskus ei vastannut kyselyyn. Maakuntakeskuksen suhteellisen suuri 12–28-vuotiaiden määrä laskisi lukumäärää hieman, todennäköisesti muiden maakuntien tasolle. Muissa maakunnissa nuorisotilojen suhteellinen määrä sijoittuu 0,7–1,3 nuorisotilan välille.

4.2 Kuka omistaa nuorisotilat?

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 12. Kuntien nuorisotilojen omistusrakenne.

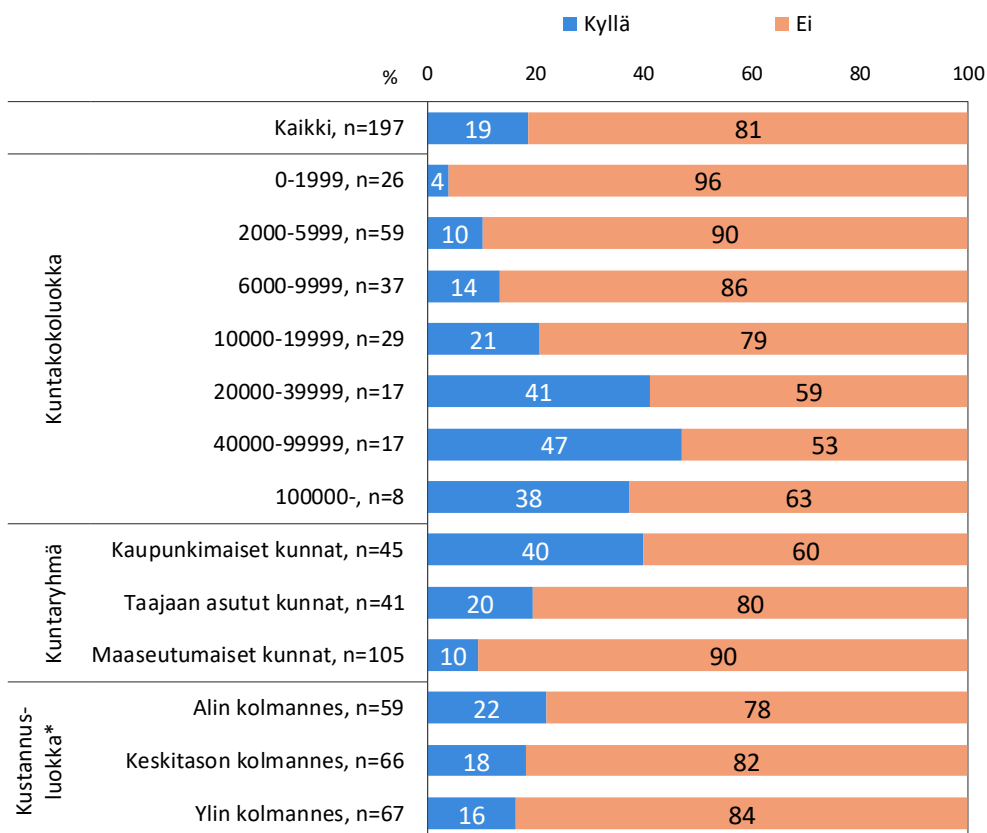
Noin kahdessa kolmesta kunnasta kaikki nuorisotilat ovat kunnan omistuksessa. Pääsääntöisesti näin on erityisesti pienemmissä kunnissa, joissa nuorisotiloja on enintään muutama. Sen sijaan suuremmissa kunnissa (yli 40 000 asukasta) on yleistä, että osa nuorisotiloista on muun tahon omistamia. Näissäkin kunnissa kunnallisessa omistuksessa on kuitenkin selvästi suurin osa nuorisotiloista. Kaikkien kuntien kesken 10 % kunnista on sellaisia, joissa kunta ei omista ollenkaan

17.2.2025

nuorisotiloja. Näitä kuntia löytyy miltei jokaisesta kuntakokoluokasta, joskin enemmän pienemmissä kunnissa. Kyselyssä omistaminen kohdistui vain kuntien omistamiseen eikä kyselyssä selvitetty tarkemmin nuorisotilojen rakennusten tai tilojen muita omistajatahoja.

Kuntaryhmän mukaiset jakaumat valaisevat tilannetta hyvin. Kaupunkimaisissa (suuremmissa) kunnissa omistaminen jakautuu tasaisemmin vaihtoehtojen välille, kun taas maaseutumaisissa (pienemmissä) kunnissa kunta lähes aina omistaa kaikki tilat tai ei ollenkaan tiloja. Taajaan asuttujen kuntien jakauma sijoittuu näiden välimaastoon.

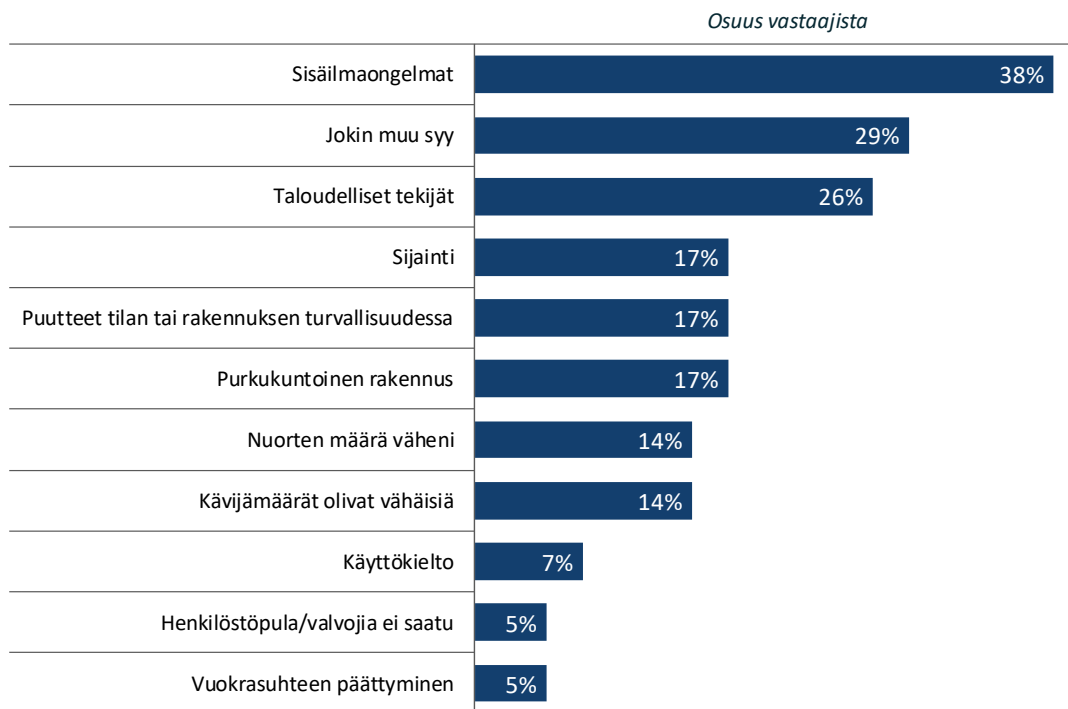
Viidennessä kunnista on lakkauttanut viime vuosina jonkin nuorisotilan tai tiloja (kuva 13).

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 13. Vastausten jakautuminen kysymykseen oletteko lakkauttaneet nuorisotiloja viimeisen 5 vuoden aikana?

17.2.2025

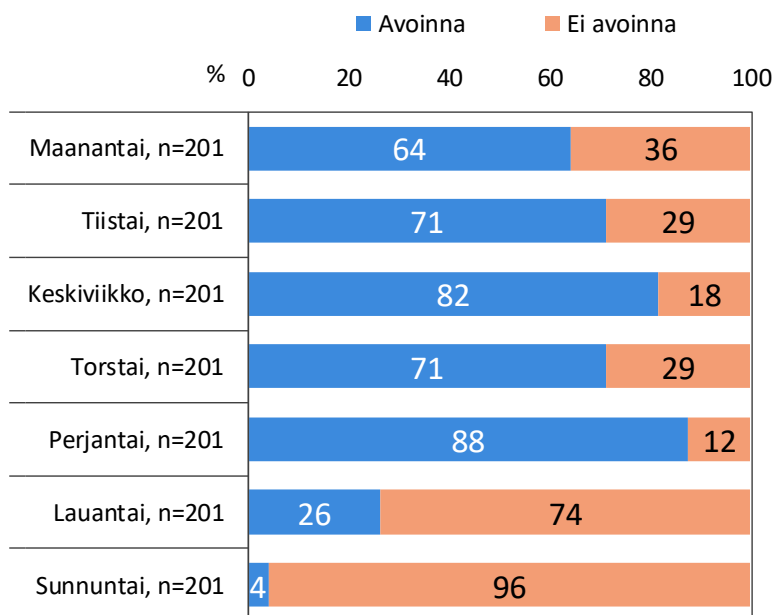
Kuva 14 Syyt nuorisotilojen lakkauttamiselle (n=42)

Etenkin suuremmissa kunnissa nuorisotiloja on lakkautettu. Yleisin yksittäinen syy tilan lakkauttamiselle on ollut sisäilmaongelma. Myös taloudelliset tekijät ovat olleet melko yleinen syy lakkauttaa tila. Melko harva kunta on joutunut lakkauttamaan nuorisotiloja siitä syystä, että nuorten määrä on vähentynyt tai kävijämäärät ovat olleet vähäisiä. Jokin muu syy lakkauttamisen taustalla on melko yleinen – tällöin usein kyseessä on ollut vanhan tilan korvaaminen uudella, tai tila on tarvittu muuhun käyttöön.

4.3 Kohderyhmät, kävijät ja heidän ikärakenteensa

Nuorisotilat ovat yleisimmin avoinna tiistaista perjantaihin (kuva 15). Yleisimmin nuorisotiloja on avoinna perjantaisin. Osassa kunnissa nuorisotiloja on avoinna myös viikonloppuna, joskin sunnuntaisin tilat ovat miltei aina kiinni.

17.2.2025

Kuva 15. Viikompäivät, jolloin kunnissa on joku nuorisotila avoinna.

Suuremmissa, kaupunkimaisissa kunnissa on yleisempää kaikkina viikompäivinä, että jokin nuorisotila on avoinna. Kaupunkimaisissa kunnissa keskiviikosta perjantaihin lähes jokaisessa on jokin nuorisotila avoinna.

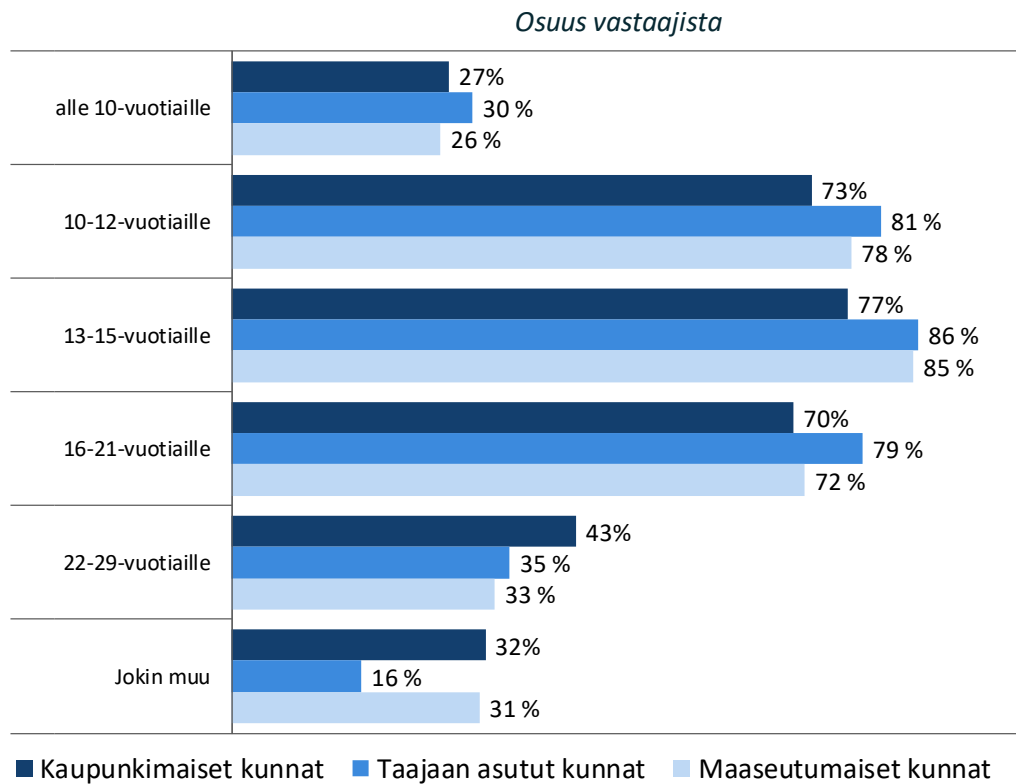
Kyselyn tulokset korostavat, että nuorisotilojen suunnittelu ja kohdentaminen keskittyvät ensisijaisesti teini-ikäisiin, erityisesti 13–15-vuotiaisiin ja 10–12-vuotiaisiin. Lisäksi merkittävä osa tiloista on suunnattu 16–21-vuotiaille nuorille. Vanhemmille nuorille (22–29-vuotiaat) ja nuoremmille lapsille (alle 10-vuotiaat) suunnattua toimintaa on huomattavasti vähemmän. Lisäksi osa tiloista palvelee myös muita kohderyhmiä, mutta näiden osuus on huomattavasti pienempi kuin 10–21-vuotiaiden osuus (kuva 15).

Taulukko 2. Nuorisotilojen keskimääräinen aukioloaika eri viikompäivinä.

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
Aukeaa (klo)	14	14	14	14	15	16	14
Sulkeutuu (klo)	19	19	20	20	21	22	20

Nuorisotilat ovat maanantaina ja tiistaina keskimäärin avoinna klo 14-19, keskiviikkona ja torstaina klo 14-20, perjantaisin klo 15-21 ja lauantaisin 16-22. Sunnuntaina aukiolo on keskimäärin klo 14-20, joskin vain harvalla kunnalla on sunnuntaina nuorisotiloja auki. Nuorisotilojen aukiolo on yleensä 6 tuntia päivässä, maanantaisin ja tiistaisin 5 tuntia.

17.2.2025

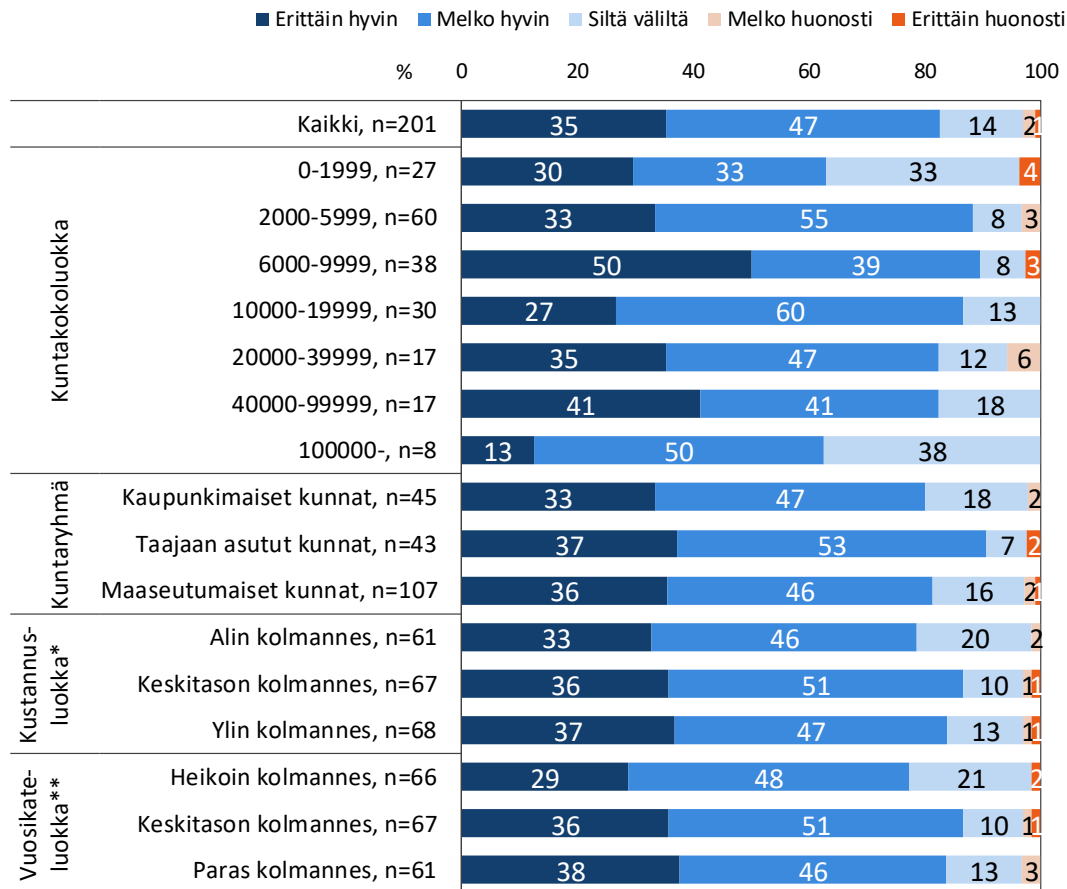
Kuva 16. Nuorisotilatoiminnan kohderyhmät kuntaryhmän mukaan (kaupunkimaiset kunnat n=45, taajaan asutut kunnat n=43, maaseutumaiset kunnat=107).

Eri kuntaryhmien välillä ei ole kovin suuria eroja. 22–29-vuotiaille kohdistettu toiminta on hieman yleisempää kaupunkimaisissa kunnissa. Kaupunkimaiset kunnat ovat usein vastanneet ”Joku muu”, ja näissä nuorempien ikäryhmien jaotteluna on käytetty esim. 10–17-, 12–17- ja 13–17-vuotiaita.

4.4 Nuorisotilojen toimivuus

Merkittävä enemmistö kaikista 201 vastaajasta kokee nykyisten nuorisotilojen määrän vastaavan tarpeita hyvin, ja vain alle viidesosa kunnista arvioi, että nykyiset nuorisotilat eivät vastaa tämänhetkisiä määrällisiä tarpeita (kuva 16). Kun huomioidaan kyselyyn vastanneiden vastaajien suuri määrä, on tämä tulos varsin merkittävä.

17.2.2025

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

**Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2024 vuosikatteen perusteella.

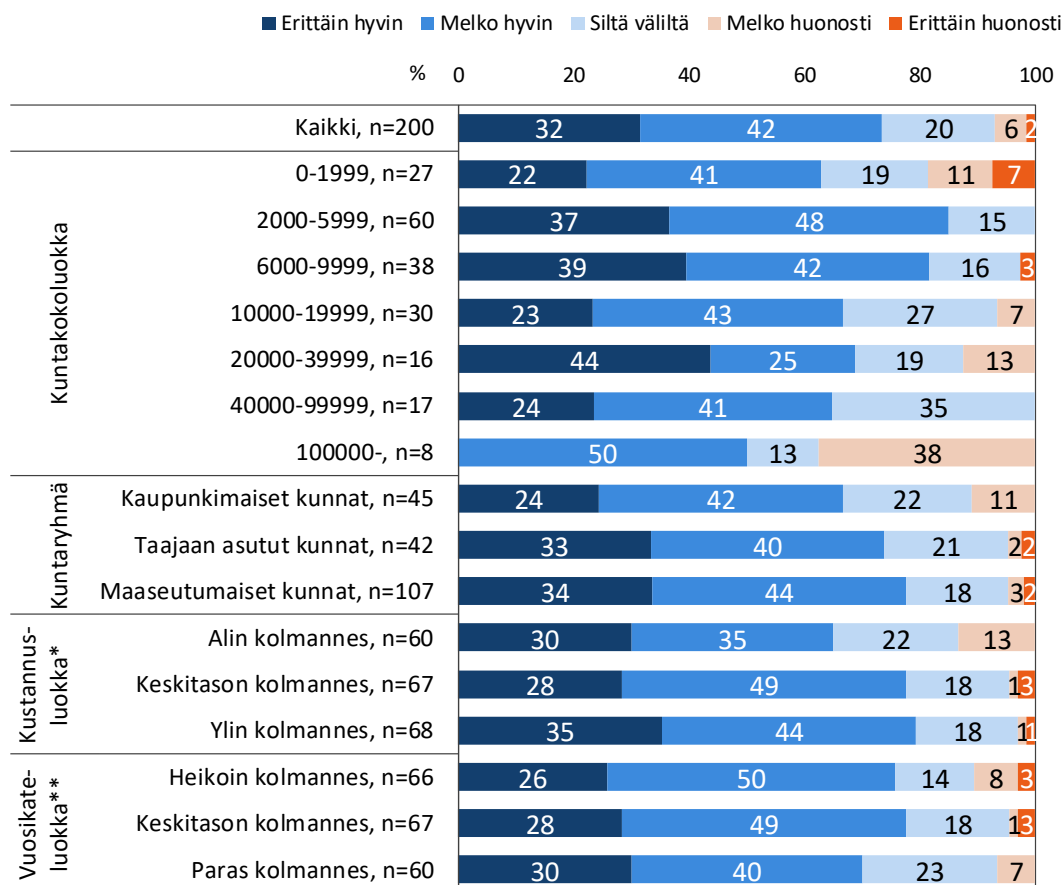
Kuva 17. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat kuntien tämänhetkisiin määrällisiin tarpeisiin?

Mutta, pienimmissä kunnissa (alle 2 000 asukasta) tyytyväisyys on hieman kaikkien vastausten keskiarvoa alhaisempi. Silti kaksi kolmasosaa pienistä kunnista kokee tilojen vastaavan tarpeisiin melko hyvin tai erittäin hyvin. 2 000–9 999 asukkaan kunnissa tyytyväisyys on suurempaa, ja lähes kaikki tämän kuntakokoluokan kunnat pitävät nuorisotilojen nykyistä määrää riittävänä.

Keskikokoisissa kunnissa (10 000–39 999 asukasta) tyytyväisyys on myös hyvä, mutta hieman alhaisempi kuin pienemmissä kunnissa (2 000–9 999 asukasta). Erittäin huonoja arvioita esiintyy kuitenkin harvemmin kuin pienissä kuntakokoluokissa. Suurissa kunnissa (yli 40 000 asukasta) arviot ovat maltillisempia, ja yli 100 000 asukkaan kunnissa runsas kolmannes kokee nuorisotilojen vastaavan määrällisiin tarpeisiin vain osittain.

17.2.2025

Kuntaryhmittäin tarkasteltuna maaseutumaaisissa kunnissa tyytyväisyys on linjassa kaikkien kuntien keskiarvon kanssa, taajaan asutuissa kunnissa hieman keskiarvoa korkeampi ja kaupunkimaaisissa kunnissa hieman matalampi, mutta kriittisiä arvioita esiintyy harvoin.

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

**Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2024 vuosikatteen perusteella.

Kuva 18. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat tulevaisuuden määrällisiin tarpeisiin?

Kysymykseen vastanneista 200 kunnasta useimmat kokevat, että nykyiset nuorisotilat vastaavat tulevaisuuden määrällisiä tarpeita vähintään melko hyvin. Pienimmissä kunnissa (alle 2 000 asukasta) tyytyväisyys on jakautuneempaa, ja kriittisiä arvioita esiintyy suhteellisesti enemmän. Pienissä kunnissa (2 000–9 999 asukasta) tyytyväisyys on keskiarvoa korkeampaa ja yli neljä viidestä kunnasta kokee tilojen vastaavan tulevaisuuden määrällisiin tarpeisiin vähintään melko hyvin.

17.2.2025

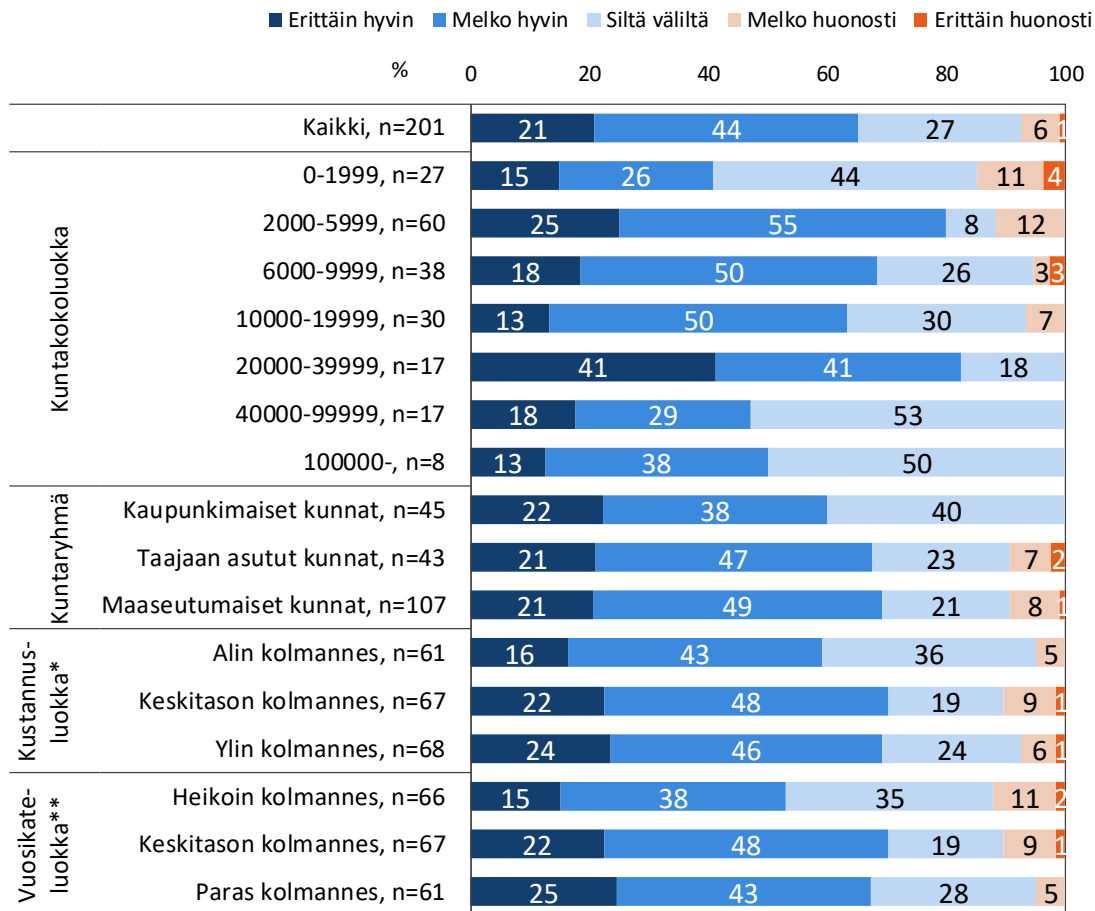
Keskikokoisissa kunnissa (10 000–39 999 asukasta) tyytyväisyys on hieman alhaisempi verrattuna pienempiin kuntiin (2 000–9 999 asukasta), ja kriittisiä arvioita esiintyy useammin. Suurimmissa kunnissa (yli 40 000 asukasta) näkemykset ovat maltillisempia, ja neutraalit arviot ("siltä väliltä") korostuvat. Yli 100 000 asukkaan kunnissa puolet vastanneista katsoo, että nykyiset nuorisotilat vastaavat melko hyvin tulevaisuuden määrällisiin tarpeisiin.

Miltei 40 % suurista kaupungeista nähdään, että tilojen määrä soveltuu huonosti tulevaisuuden tarpeisiin. Arvioon voi vaikuttaa oletus siitä, että tulevaisuudessa väestönkasvu – ja nuorten määrän kasvu - jatkuu suurissa kaupungeissa. Tässä kuntaryhmässä ei kuitenkaan esiinny ääripään arvioita, joissa tilat arvioitaisiin vastaavan tarpeisiin joko erittäin hyvin tai erittäin huonosti.

Kuntaryhmittäin tarkasteltuna maaseutumaaisissa kunnissa tyytyväisyys on linjassa keskiarvon kanssa, taajaan asutuissa kunnissa hieman matalampi ja kaupunkimaaisissa kunnissa vielä alhaisempi. Kriittisiä arvioita esiintyy kaikissa kuntaryhmissä selvästi enemmän, kun tarkastellaan tulevaisuuden määrällisiä tarpeita verrattuna nykyisiin tarpeisiin.

Kaikista 201 vastanneesta kunnasta reilu kaksi kolmasosaa kokee, että nykyiset nuorisotilat vastaavat tämänhetkisiä toiminnan tarpeita vähintään melko hyvin (kuva 18).

17.2.2025

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

**Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2024 vuosikatteen perusteella.

Kuva 19. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat tämän hetken toiminnan tarpeisiin?

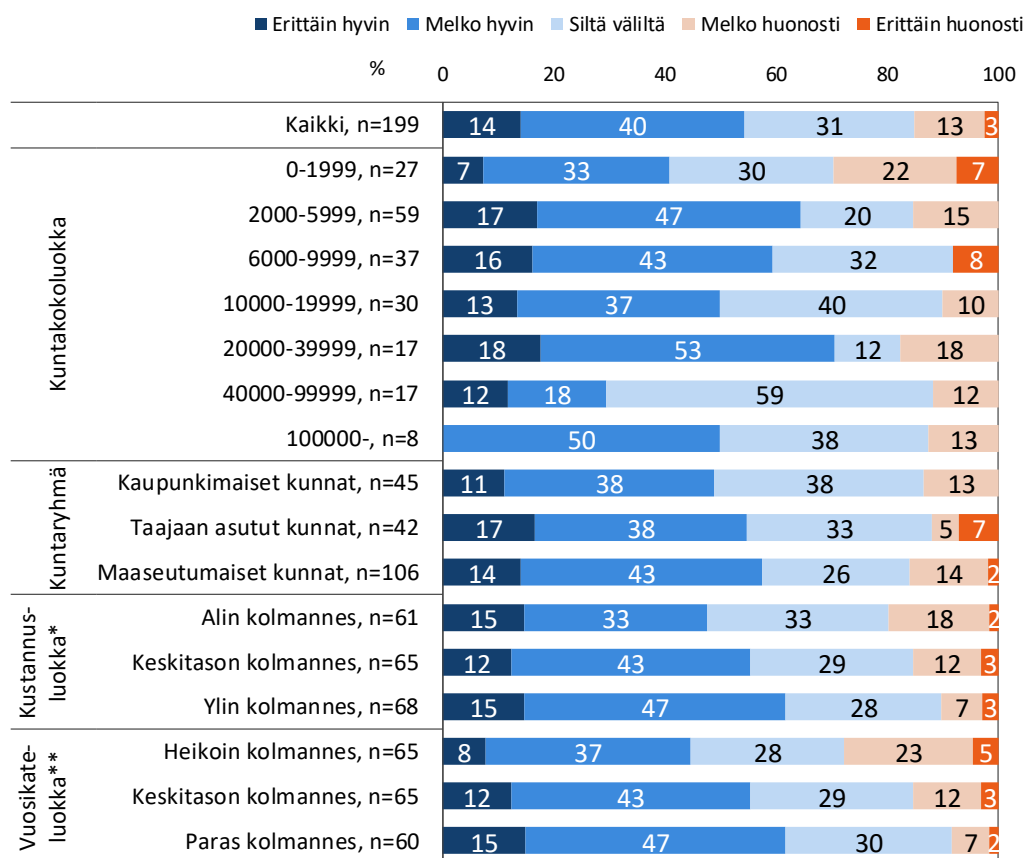
Pienimmissä kunnissa (alle 2 000 asukasta) tyytyväisyys on keskimääräistä matalampaa, sekä neutraaleja ("siltä väliltä"), että kriittisiä arvioita esiintyy useammin verrattuna muihin kuntakokoluokkiin. 2 000–9 999 asukkaan kunnissa tyytyväisyys on merkittävästi korkeampaa verrattuna pienimpiin kuntiin (alle 2 000 asukasta), ja esimerkiksi 2 000–5 999 asukkaan kunnista neljä viidestä kokee tilat vähintään melko hyvin tarpeisiin sopiviksi. Keskikokoisissa kunnissa (10 000–39 999 asukasta) tyytyväisyys on keskimääräistä korkeampaa, ja erityisen myönteiset arviot korostuvat etenkin 20 000–39 999 asukkaan kunnissa. Suurissa kunnissa (yli 40 000 asukasta) näkemykset ovat maltillisempia, ja neutraalit arviot korostuvat. Lisäksi 40 000–100 000 asukkaan kunnissa ei ole lainkaan kriittisiä arvioita siitä, kuinka hyvin tilat vastaavat tämänhetkisen toiminnan tarpeisiin.

17.2.2025

Kuntaryhmittäin tarkasteltuna maaseutumaaisissa kunnissa tyytyväisyys on korkeinta, taajaan asutuissa kunnissa hieman matalampi ja kaupunkimaaisissa kunnissa alhaisin. Kriittisiä arvioita esiintyy erityisesti maaseutumaaisissa ja taajaan asutuissa kunnissa, kun taas kaupunkimaaisissa kunnissa korostuvat neutraalit arviot kriittisten sijaan.

Niissä kunnissa, joissa nuorisotoimintaan käytetään eniten rahaa per nuori tai joissa koko kunnan vuosikate per asukas on korkeimmassa ryhmässä, koetaan nuorisotilojen vastaavan parhaiten tarpeeseen. Merkittävää on, että parhaimman vuosikatteen kuntien joukosta yksikään vastaaja ei kokenut tilojen vastaavan tarpeeseen erittäin huonosti.

Reilu puolet kaikista 199 vastanneista kokee nykyisten nuorisotilojen vastaavan tulevaisuuden toiminnan tarpeisiin vähintään melko hyvin, mutta tyytyväisyys vaihtelee kuntakokoluokittain (kuva 19).

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

**Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2024 vuosikatteen perusteella.

Kuva 20. Vastausten jakautuminen kysymykseen vastaavatko nykyiset nuorisotilat tulevaisuuden toiminnan tarpeisiin?

17.2.2025

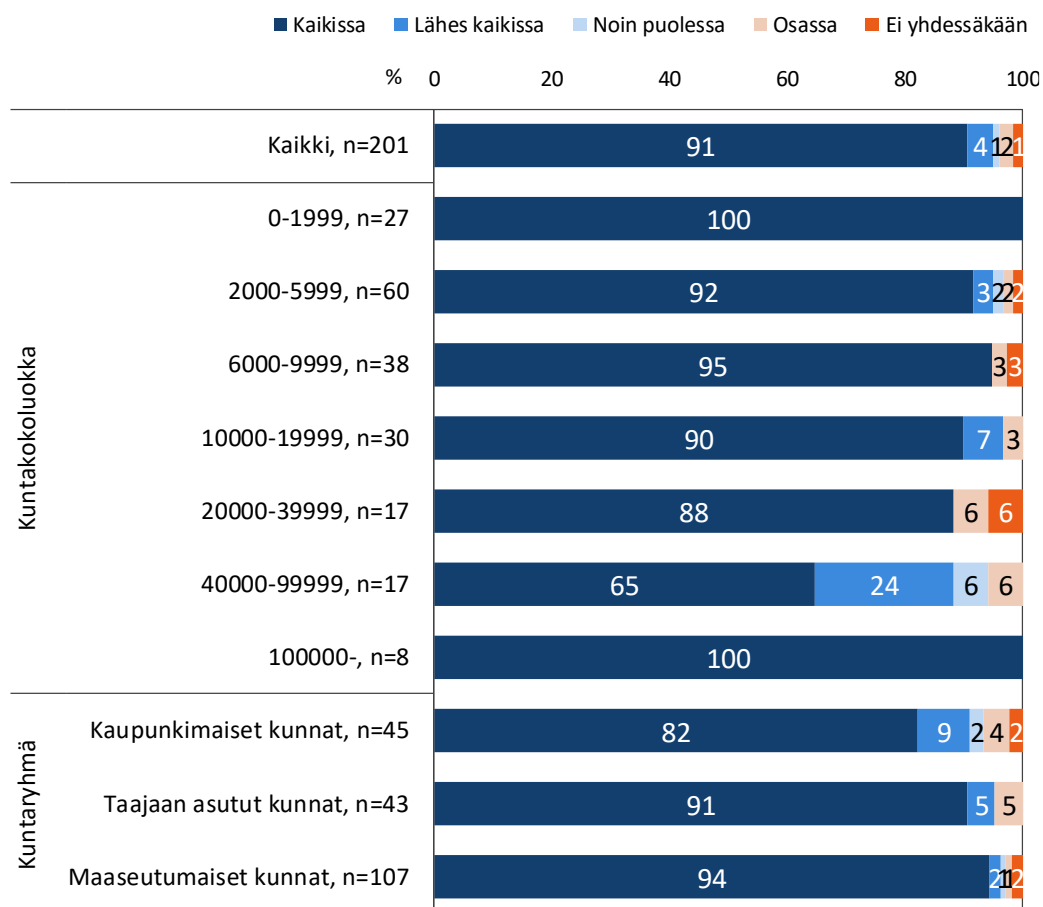
Pienimmissä kunnissa (0–1 999 asukasta) tyytyväisyys on keskimääräistä matalampaa, ja kriittisiä arvioita esiintyy useammin. Pienissä 2 000–9 999 asukkaan kunnissa myönteiset arviot ovat yleisempiä, ja erityisesti 2 000–5 999 asukkaan kuntakokoluokassa jopa puolet kunnista arvioi tilat hyvin tarpeisiin sopiviksi. Keskikokoisissa kunnissa (20 000–39 999 asukasta) arviot ovat myönteisimpiä kaikista kuntakokoluokista. Yli kaksi kolmannesta kunnista arvioi, että tilat vastaavat tulevaisuuden toiminnallisiin tarpeisiin vähintään melko hyvin. Suurimmissa kunnissa (yli 40 000 asukasta) tyytyväisyys on maltillisempaa ja neutraalit arviot korostuvat.

Kuntaryhmittäin tarkasteltuna arvio nykyisten nuorisotilojen vastaavuudesta tulevaisuuden toiminnan tarpeisiin on heikompi kaikilla kuntaryhmillä verrattuna arvioon, joka koskee tilojen vastaavuutta tämänhetkisiin tarpeisiin. Kaikissa kuntaryhmissä kriittiset arviot ovat kuitenkin maltillisia ja kaupunkimaisissa kunnissa ja taajaan asutuissa kunnissa alle keskiarvon.

4.5 Ryhmämuotoinen toiminta ja kahdenkeskeinen kohtaaminen

Mahdollisuus ryhmämuotoiseen toimintaan on suurimmassa osassa kuntia järjestetty kattavasti kaikissa nuorisotiloissa. Poikkeuksia esiintyy erityisesti 40 000–99 999 asukkaan kunnissa, joissa vain 65 % arvioi ryhmämuotoisen toiminnan mahdollisuuden olevan kunnossa kaikissa nuorisotiloissa. Tämä ero muihin kuntakokoluokkiin saattaa johtua siitä, että kyseisissä kunnissa on usein useita nuorisotiloja, mutta resurssit tilojen ylläpitoon ja kehittämiseen eivät ole yhtä vahvat kuin suurimmissa kaupungeissa. Toisaalta pienimmissä kunnissa (alle 2 000 asukasta) ja suurimmissa kunnissa (yli 100 000 asukasta) ryhmämuotoisen toiminnan mahdollisuus on toteutettu kaikissa tiloissa täydellisesti, mikä viittaa joko resursoinnin vahvuuteen tai tilojen pienempään lukumäärään, mikä helpottaa laadun ylläpitoa.

17.2.2025

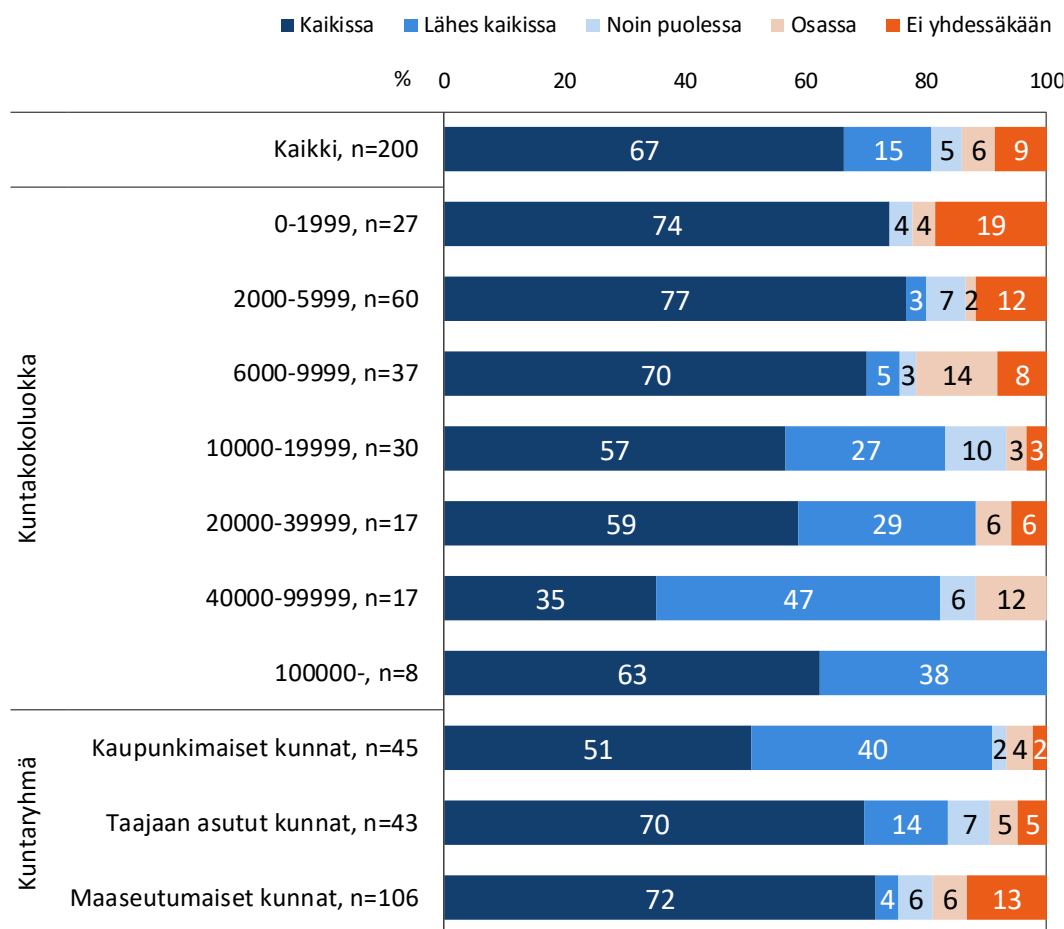

Kuva 21. Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa – **mahdollisuus ryhmämuotoiseen toimintaan**.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan oman kunnan nuorisotilojen ominaisuuksia ja sitä, miten suuressa osassa kunnan nuorisotiloista kyselyssä esitetyt asiat olivat kunnossa. Ryhmämuotoisen toiminnan lisäksi vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten kunnan nuorisotiloissa oli mahdollisuus kahdenkeskeiseen kohtaamiseen ohjaajan kanssa. Kysymyksenasettelu kohdistui fyysisiin tiloihin eikä siinä pyydetty arvioimaan esimerkiksi henkilöstön määrää toteuttaa kahdenkeskeisiä kohtaamisia.

Mahdollisuus kahdenkeskeiseen kohtaamiseen ohjaajan kanssa on suurimmassa osassa kuntia järjestetty hyvin, mutta kuntakokoluokkien välillä on selkeitä eroja (kuva 21.). Alle 6 000 asukkaan kunnissa mahdollisuus kahdenkeskeisiin kohtaamisiin on toteutettu kattavasti useimmissa nuorisotiloissa. Reilu kaksi kolmannesta näiden kuntien nuorisotiloista arvioidaan vastaavan hyvin tähän tarpeeseen.

17.2.2025

Kuva 22. Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa – **mahdollisuus kahdenkeskiseen kohtaamiseen ohjaajan kanssa.**

40 000–99 999 asukkaan kunnissa tilanne on selkeästi heikompi, sillä vain kolmannes näiden kuntien nuorisotiloista tarjoaa kahdenkeskisen kohtaamisen mahdollisuuden kaikissa tiloissa. Suurimmissa kunnissa (yli 100 000 asukasta) tilanne on jonkin verran parempi, sillä yli puolet arvioi mahdollisuuden toteutuvan kaikissa nuorisotiloissa.

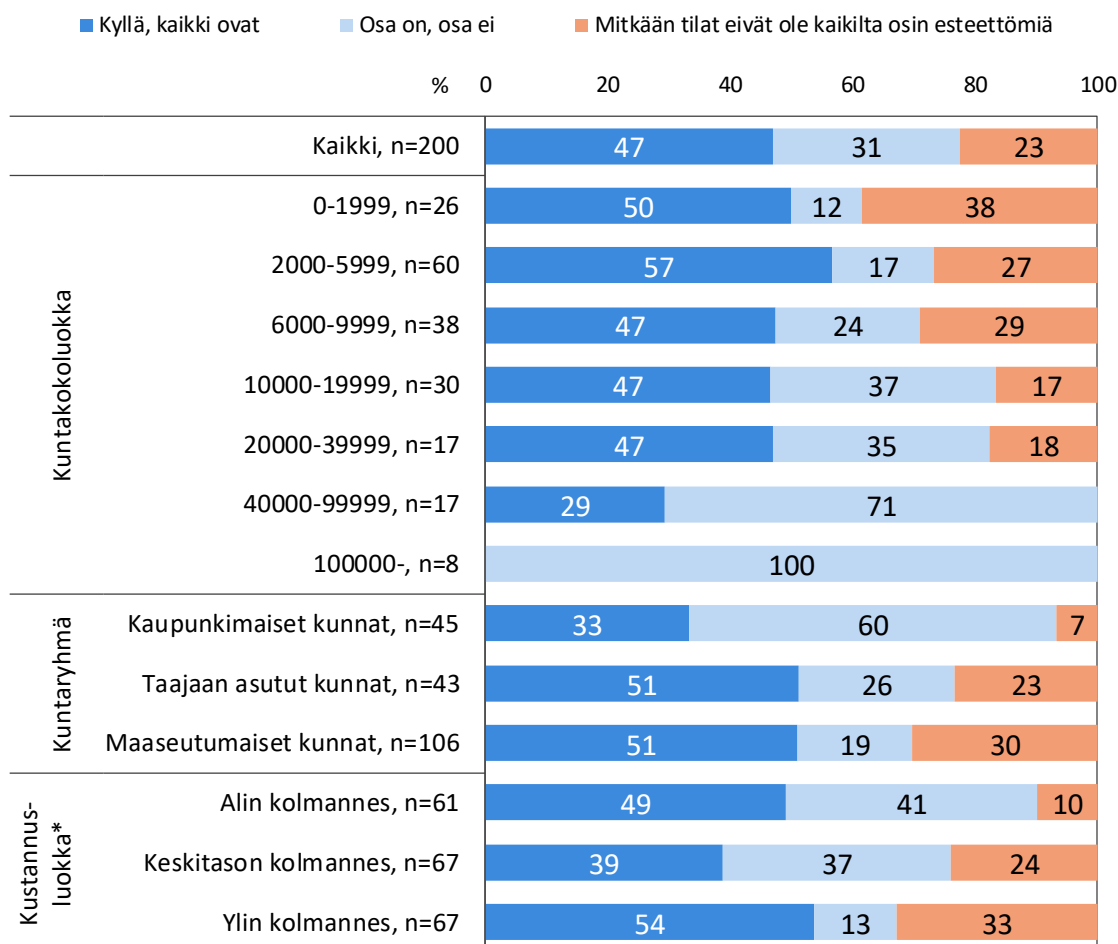
Eroihin voi vaikuttaa se, että keskisuurissa ja suurissa kunnissa nuorisotilojen määrän kasvaessa resurssien jakautuminen ei aina takaa yhdenmukaista laatua tilojen välillä. Lisäksi maaseutumaisissa ja taajaan asutuissa kunnissa kahdenkeskiseen kohtaamiseen liittyvät järjestelyt ovat usein kattavampia, mikä saattaa johtua pienemmästä nuorisotilojen määrästä ja yksilöllisempien tarpeiden huomioimisesta. Kaupunkimaisissa kunnissa korostuvat hieman useammin osittain tai lähes täysin toteutuneet ratkaisut, mikä voi kertoa tilojen suuresta määrästä ja vaihtelevista resursseista.

17.2.2025

4.6 Nuorisotilojen saavutettavuus

Tässä osiossa tarkastellaan nuorisotilojen saavutettavuutta nuorten kannalta. Lisäksi tarkastellaan nuorisotilojen esteettömyyttä sekä sitä, kuinka hyvin tilojen sijainnit mahdollistavat nuorten itsenäisen pääsyn tiloihin. Tämä analyysi tuo esille, kuinka sijaintikysymykset vaihtelevat kuntakoko- luokittain ja vaikuttavat nuorisotilojen käytettävyyteen eri alueilla.

Noin puolessa vastanneista kunnista kaikki nuorisotilat ovat esteettömiä (kuva 22). Osuus on pienempi suuremmissa kunnissa, joissa on enemmän nuorisotiloja. Suuremmissa kunnissa (yli 40 000 asukasta) on yleistä, että osa nuorisotiloista on esteettömiä ja osa ei. Pienemmissä kunnissa, joissa on usein yksi nuorisotila, tila ei usein ole esteetön. Alle 10 000 asukkaan kunnista noin kolmanneksella tilanne on se, ettei yksikään kunnan nuorisotiloista ole esteetön.

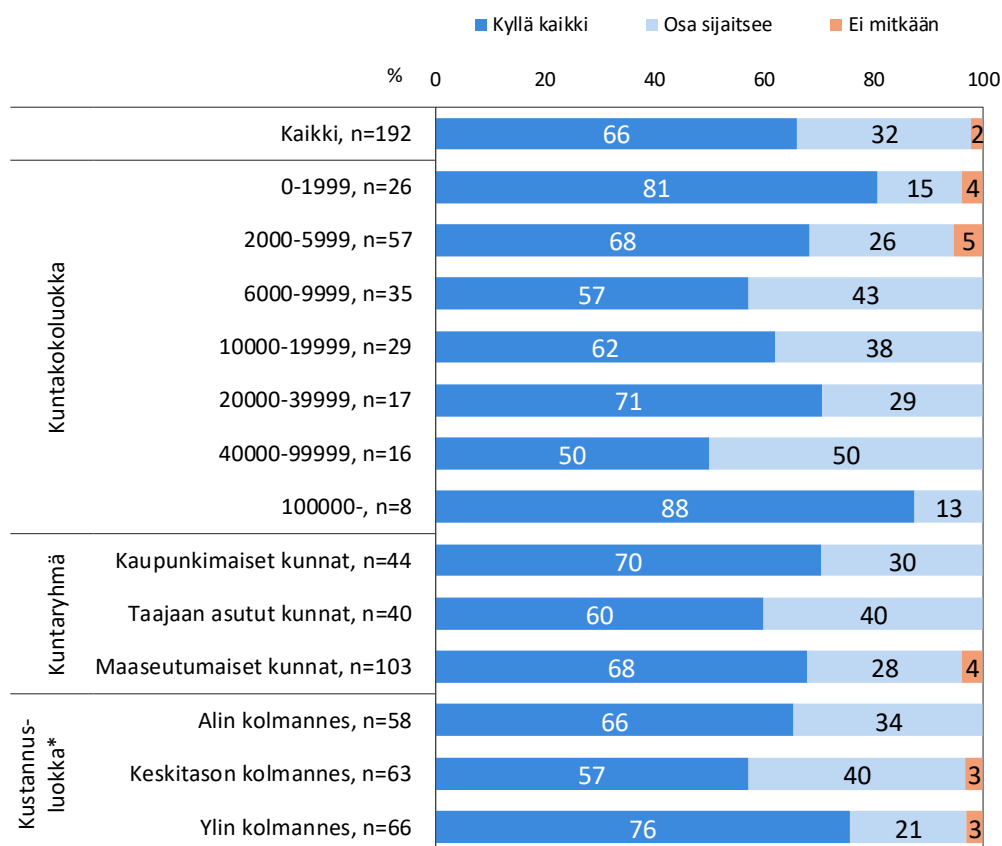
*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 23. Vastausten jakautuminen kysymykseen Ovatko kuntanne nuorisotilat esteettömiä?

17.2.2025

Kahdessa kolmesta kunnassa kaikki nuorisotilat ovat sijainniltaan sellaisia, että nuoret pääsevät sinne itsenäisesti (kuva 23). Niitä kuntia, joissa yksikään nuorisotila ei sijaitse paikassa, jonne nuoret pääsevät itsenäisesti, on hyvin vähän. Nämä kunnat ovat kaikki maaseutumaisia ja pieniä, alle 6 000 asukkaan kuntia.

Suurimmissa kaupungeissa, oletettavasti parempien liikenneyhteyksien takia, lähes kaikki nuorisotilat ovat nuorten itsenäisesti saavutettavissa. Keskisuurissa kunnissa puolella kunnista nuoret pääsevät itsenäisesti kaikkiin nuorisotiloihin.

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

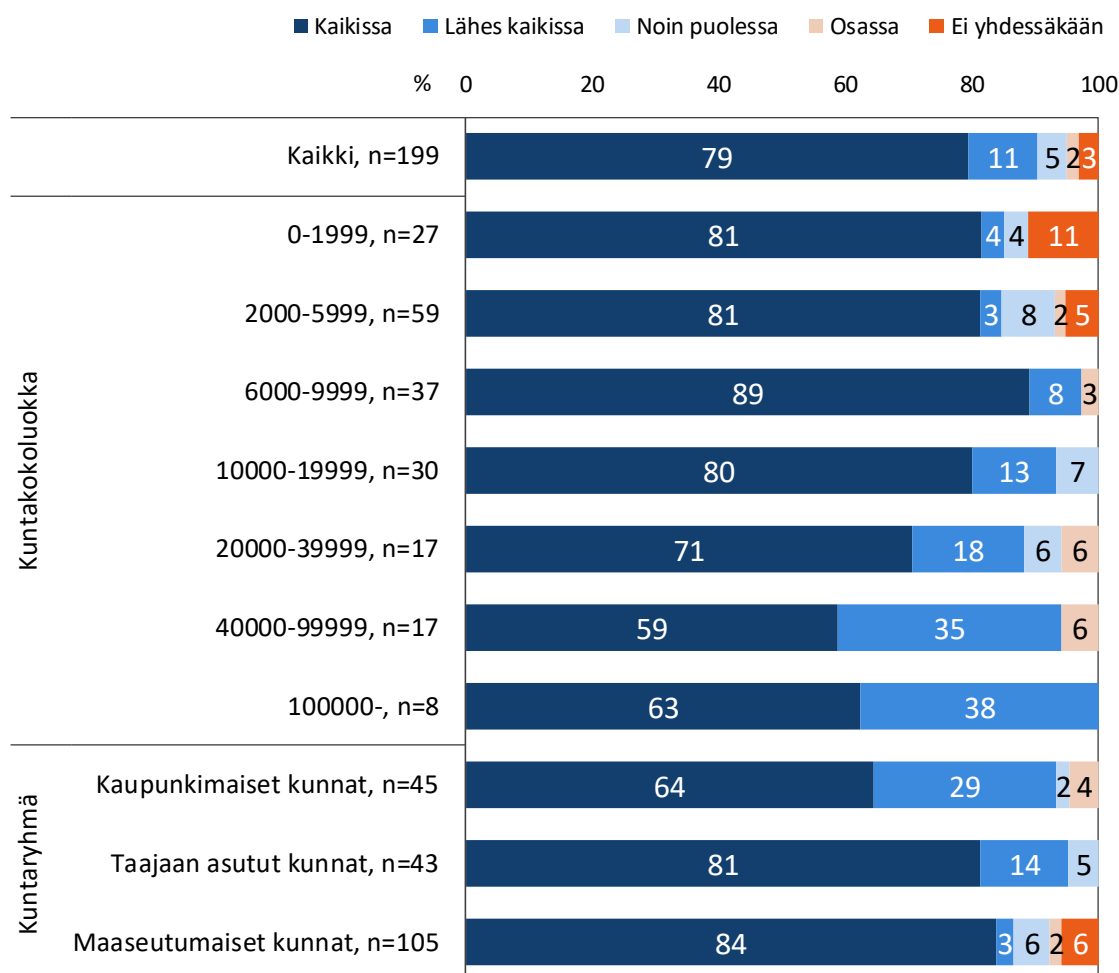
Kuva 24. Arvioi, sijaitsevatko kuntanne nuorisotilat siten, että lapset ja nuoret pääsevät itsenäisesti nuorisotilalle?

17.2.2025

4.7 Tilojen ominaisuudet

Tässä osiossa tarkastellaan kuntien nuorisotilojen fyysisiä ominaisuuksia, kuten nettiyhteyksiä, valaistusta, kalusteita ja turvallisuutta. Erityisesti keskitytään siihen, kuinka hyvin nämä tekijät ovat kunnossa eri kunnissa ja kuinka ne vaihtelevat kuntakokoluokittain. Tuloksissa tarkastellaan myös nuorisotilojen paloturvallisuutta, vartiointipalveluiden saatavuutta sekä digitaalisten ja liikkuvien nuorisotilojen käyttöä. Analyysi tarjoaa yleiskuvan nuorisotilojen olosuhteiden ja turvallisuuden toteutumisesta eri alueilla.

Nettiyhteydet ovat kunnossa suurimmassa osassa kuntien nuorisotiloja (kuva 20), mutta kuntakokoluokkien välillä on joitakin eroja. Alle 10 000 asukkaan kunnissa nettiyhteydet on toteutettu kattavasti lähes kaikissa nuorisotiloissa. Yli neljä viidestä näiden kuntien tiloista arvioidaan täyttävän vaatimukset täysin.

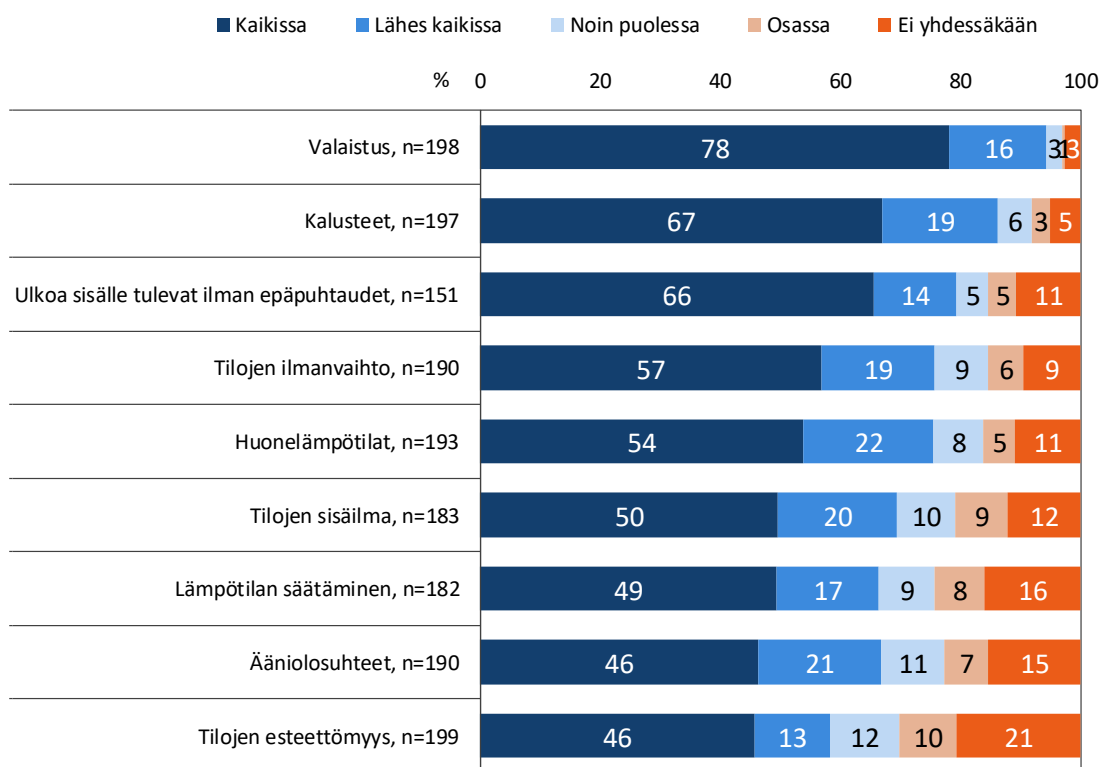

Kuva 25. Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa – **nettiyhteydet**.

17.2.2025

Sen sijaan 40 000–99 999 asukkaan kunnissa vain alle kaksi kolmannesta arvioi nettiyhteyksien olevan kunnossa kaikissa nuorisotiloissa, mikä on huomattavasti alhaisempi osuus muihin kuntakokoluokkiin verrattuna. Yli 100 000 asukkaan kunnissa tilanne on jonkin verran parempi, mutta myös näissä kunnissa jopa kolmanneksessa tiloista nettiyhteydet toimivat vain lähes kaikissa.

Kuntaryhmien tarkastelu osoittaa, että maaseutumaaisissa kunnissa nettiyhteydet ovat kattavimmat, sillä yli neljä viidestä näiden kuntien nuorisotiloista arvioidaan tarjoavan toimivat yhteydet kaikissa tiloissa. Taajaan asutuissa kunnissa osuus on lähes yhtä korkea, kun taas kaupunkimaisissa kunnissa vastaava osuus on selvästi alhaisempi, vain kaksi kolmannesta. Tämä voi johtua kaupunkimaisissa kunnissa suuremmasta nuorisotilojen määrästä ja vaihtelevista resursseista, mikä vaikeuttaa yhdenmukaisten teknologisten ratkaisujen toteuttamista kaikissa tiloissa.

Kuva 26 Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa - kooste tilojen fyysisistä ominaisuuksista.

40 000–99 999 asukkaan kuntien heikompi tilanne voi heijastella resurssien riittämättömyyttä tai teknologian päivittämisen viivästymistä, erityisesti kuntakokoluokassa, jossa nuorisotilojen määrä

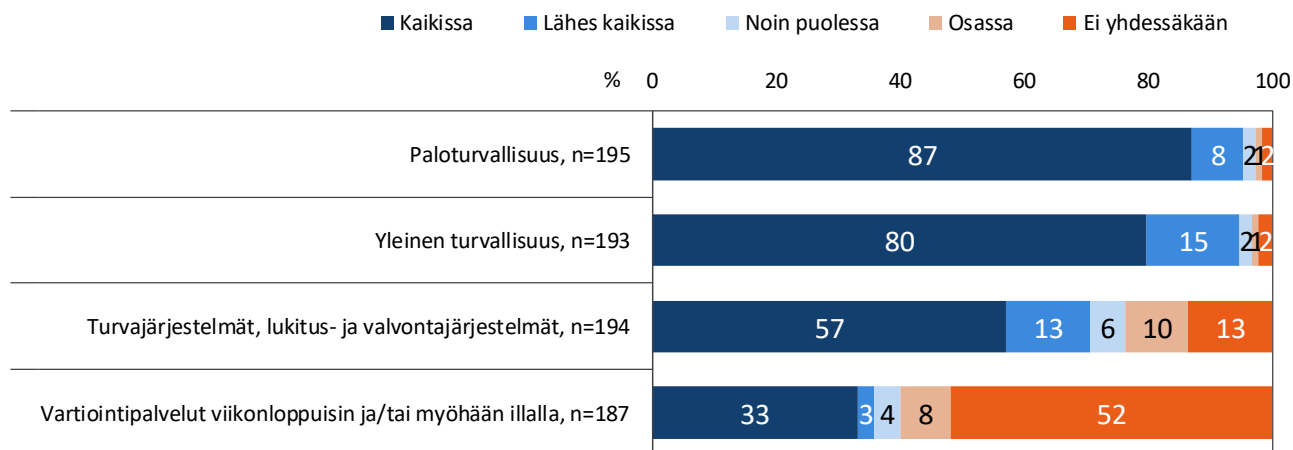
17.2.2025

on suurempi, mutta resursseja ei ole yhtä paljon kuin suurimmissa kunnissa. Maaseutu- ja taajaan asutuissa kunnissa pienemmät käyttäjämäärät ja keskitetyt resurssit voivat helpottaa toimivien nettiyhteyksien ylläpitoa.

Tilojen fyysiset olosuhteet suhteessa kalustukseen ja valaistukseen ovat suurimmassa osassa kunnista kunnossa kaikissa nuorisotiloissa. Pienemmissä kunnissa korostuvat vastaukset, joissa yhdessäkään nuorisotilassa valaistus ja kalusteet eivät ole kunnossa. Tässä kohtaa on hyvä palauttaa mieleen, että juuri pienimmät kunnat vastasivat myös muita kielteisemmin nuorisotilojen vastaamisesta toiminnan tarpeisiin.

Tilojen fyysisten ominaisuuksien osalta 40 000–99 0000 asukkaan kunnissa on selkeä poikkeama muihin kuntakokoluokkiin nähden. Esimerkiksi valaistuksen ja kalustuksen osalta näissä kunnissa vain vajaa puolet on sellaisia, joissa kaikissa em. asiat toteutuvat hyvin kaikissa nuorisotiloissa. Tämä voi johtua siitä, että näissä kunnissa on samanaikaisesti useita nuorisotiloja muttei yhtäläisiä mahdollisuuksia huolehtia tiloista ja kehittää niitä kuin suurilla kaupungeilla.

Sisäilman ominaisuuksien ja sisälämpötilan osalta noin kymmenys kunnista on sellaisia, joissa nämä ominaisuudet eivät toteudu yhdessäkään kunnan nuorisotilassa. Näin on etenkin pienemmissä kunnissa, mutta esimerkiksi 40 000–99 000 asukkaan kuntien luokassa neljänneksessä sisäilman laatu ei toteutunut kuin puolessa kunnista.

Kuva 27 Vastausten jakautuminen kysymykseen kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa - kooste turvallisuuteen liittyvistä ominaisuuksista.

17.2.2025

Nuorisotilat nähdään suurimmaksi osaksi yleisesti turvallisiksi. Kaikista kunnista 80 % nähdään, että yleinen turvallisuus toteutuu kaikissa kunnan nuorisotiloissa. Vain aivan pienimmissä kunnissa tilanne voi harvoissa tapauksissa olla se, että yhdessäkään nuorisotilassa ei toteudu yleinen turvallisuus.

Yleisen turvallisuuden nähdään toteutuvan hieman heikommin kuntakoon kasvaessa, ja kaupunkimaisissa kunnissa turvallisuus toteutuu myös hieman harvemmassa tilassa kuin muissa kuntaryhmissä. Vastauksista ei voida tulkita, mitä vastaajat ovat ”yleisen turvallisuuden” ymmärtäneet sisältävän.

Paloturvallisuus toteutuu lähes kaikissa nuorisotiloissa. Kaikkien kuntien kesken lähes 90 % arvioi, että kaikki nuorisotilat ovat paloturvallisia. Tilakohtaisesti luku osuus on vielä suurempi, sillä suuremmissa kunnissa, joissa tiloja on enemmän, paloturvallisten tilojen osuudeksi arvioidaan lähes 100 %. Aivan pienimmistä kunnista muutama kunta arvioi, että kunnan nuorisotila ei ole paloturvallinen. Voidaankin todeta, että paloturvallisuuden varmistamisen osalta osassa kunnista on vielä kehitettävää.

Turvajärjestelmät ovat kunnossa kaikissa nuorisotiloissa 57 % kunnista. Reilussa kymmenyksessä kunnista tilanne on se, että yhdessäkään nuorisotilassa turvajärjestelmät eivät ole riittävällä tasolla. Erityisesti pienemmissä, alle 20 000 asukkaan kunnissa turvajärjestelmien riittämättömyys on melko yleistä. Mitä pienemmästä kunnasta on kyse, sitä suuremmassa osuudessa turvajärjestelmät ovat riittämättömiä. Suuremmissa kunnissa tilanne turvajärjestelmien osalta on parempi.

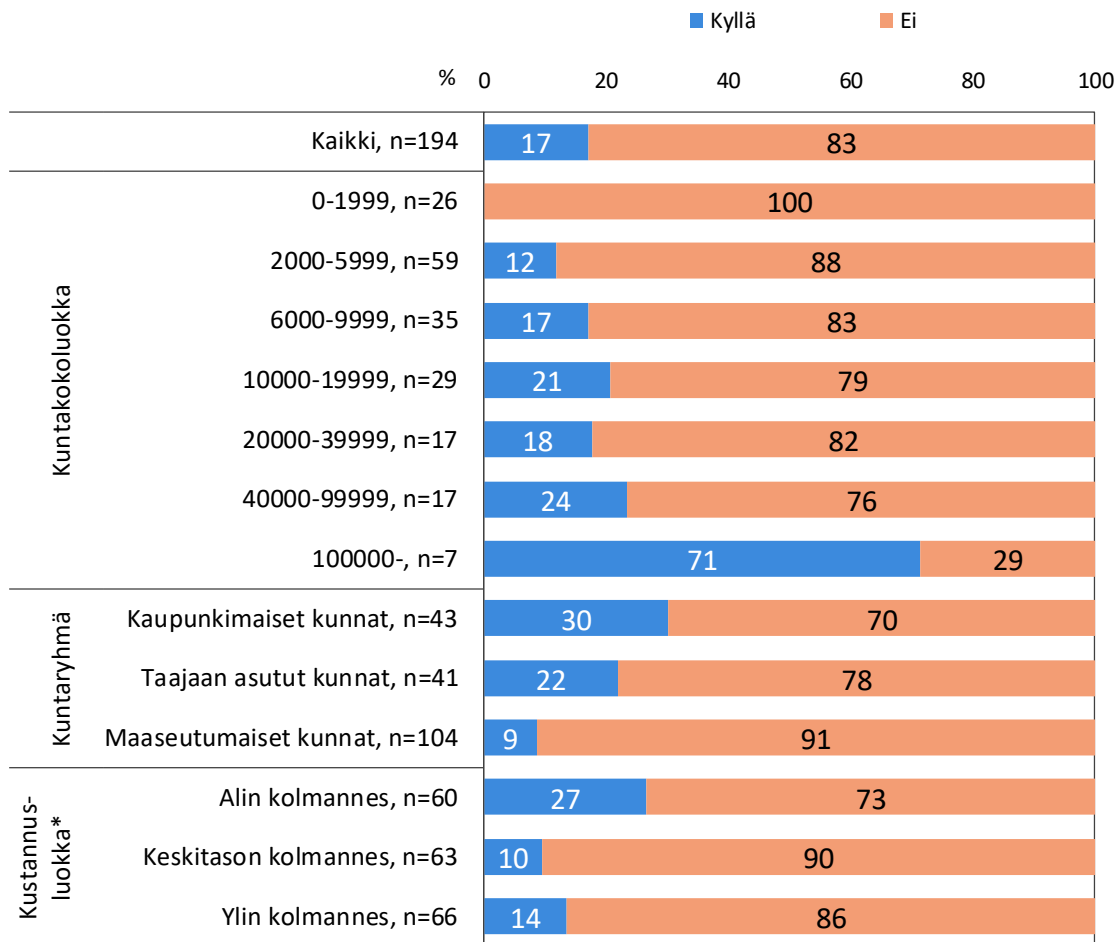
Noin puolessa vastanneista kunnista ei ole käytössä vartiointipalveluita viikonloppuisin tai myöhään illalla. Kolmanneksessa vartiointipalvelut toteutuvat kaikissa nuorisotiloissa. Tämä voi johtua siitä, että nuorisotilat ovat sellaisten rakennusten yhteydessä, joita yleisesti vartioidaan (esim. ostoskeskukset). Vartiointipalvelut ovat yleisimpiä keskikokoisissa kunnissa, joissa nuorisotiloja on muutama. Suuremmissa kunnissa osassa on vartiointipalveluita viikonloppuisin ja myöhään illalla, suurimmassa osassa ei.

4.8 Digitaaliset ja mobiilitilat

17 % kunnista on käytössä digitaalinen nuorisotila. Digitaalinen nuorisotila on käytössä myös osassa pienistä kunnista, mutta on selvästi yleisempi suurissa kaupungeissa.

Niistä kunnista, joilla oli käytössä digitaalinen nuorisotila, 70 %:lla se oli Discord-sovelluksessa. Digitaalisen nuorisotilan vuosikustannus on melko matala, vastanneiden kuntien kesken keskimäärin 3 500 € vuodessa.

17.2.2025

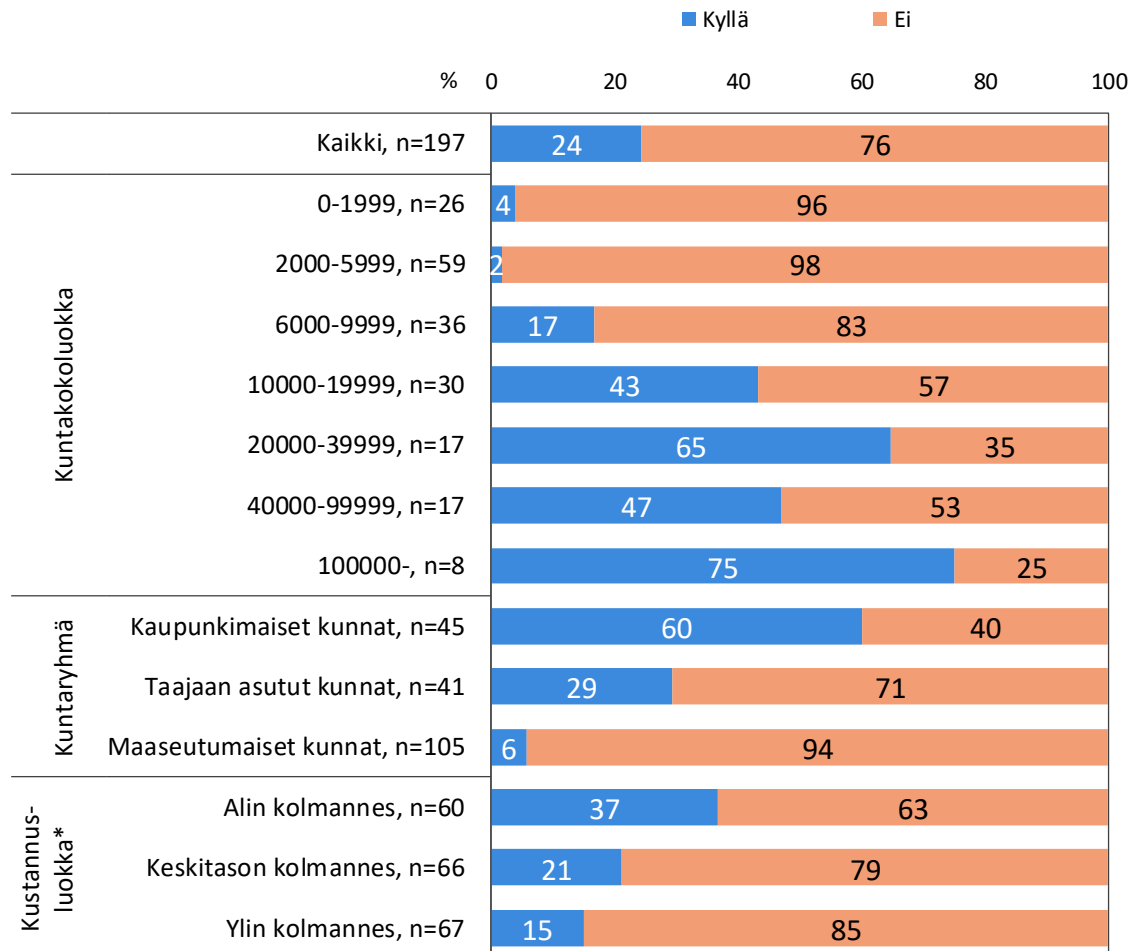

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 28. Vastausten jakautuminen kysymykseen onko kunnassanne käytössä digitaalinen tai virtuaalinen nuorisotila?

Neljänneksessä kunnista on käytössä liikkuva nuorisotila. Liikkuva nuorisotila on käytössä myös osassa pienistä kunnista, mutta yleisempää suurissa kaupungeissa.

17.2.2025

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 29. Vastausten jakautuminen kysymykseen onko kunnassa liikkuva/mobiilia nuorisotilaa?

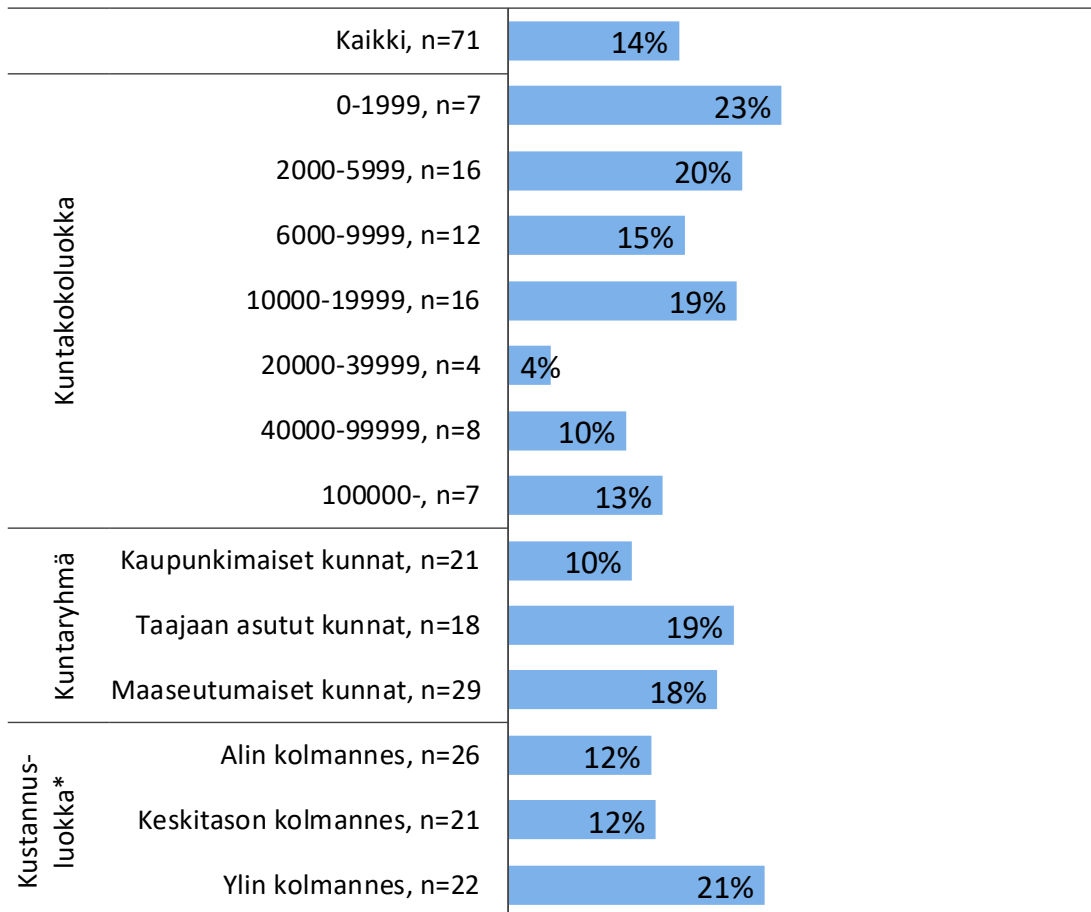
Yleisiä mobiiliin nuorisotilan muotoja ovat nuorisopaku[pakettiauto] tai -bussi, matkailuauto ja pop-up-nuorisotilat. Liikkuvan nuorisotilan keskimääräinen vuosikustannus kunnalle on noin 9 500 €.

4.9 Nuorisotilojen kunto

Tässä osiossa tarkastellaan kuntien nuorisotilojen kuntoa ja peruskorjaustarpeita. Tarkoituksena on selvittää kuinka moni nuorisotiloista on peruskorjattu viimeisen viiden vuoden aikana ja kuinka

17.2.2025

monelle tilalle peruskorjaus on tarpeen tulevien vuosien aikana. Lisäksi tarkastellaan, kuinka monelle nuorisotilalle on varmistettu peruskorjaus seuraavan viiden vuoden aikana.

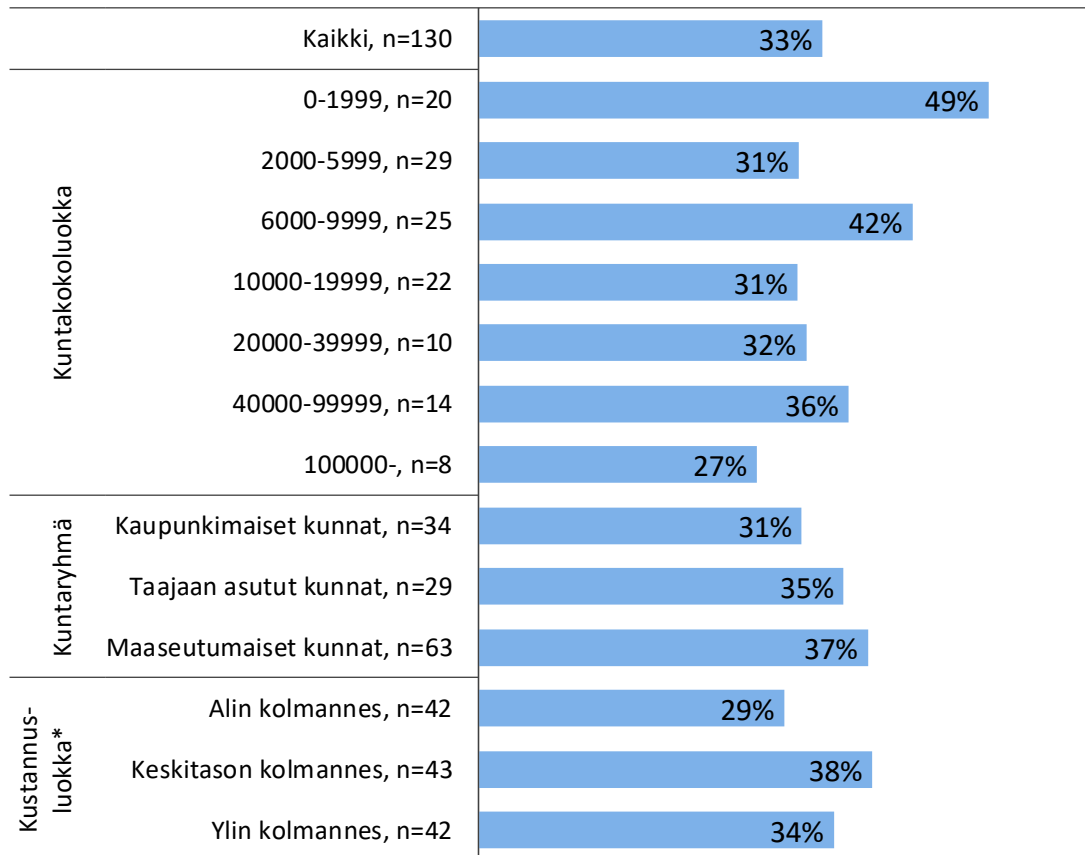

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 30. Osuus nuorisotiloista, joissa on toteutettu peruskorjaus viimeisen 5 vuoden aikana. Vastauksia painotettu kuntien nuorisotilojen määrällä.

Vastanneiden kuntien (n=71) kesken 14 % nuorisotiloista on peruskorjattu viimeisen 5 vuoden aikana. Prosenttiosuus on hieman suurempi pienemmissä kunnissa, joissa tiloja on vähemmän.

17.2.2025

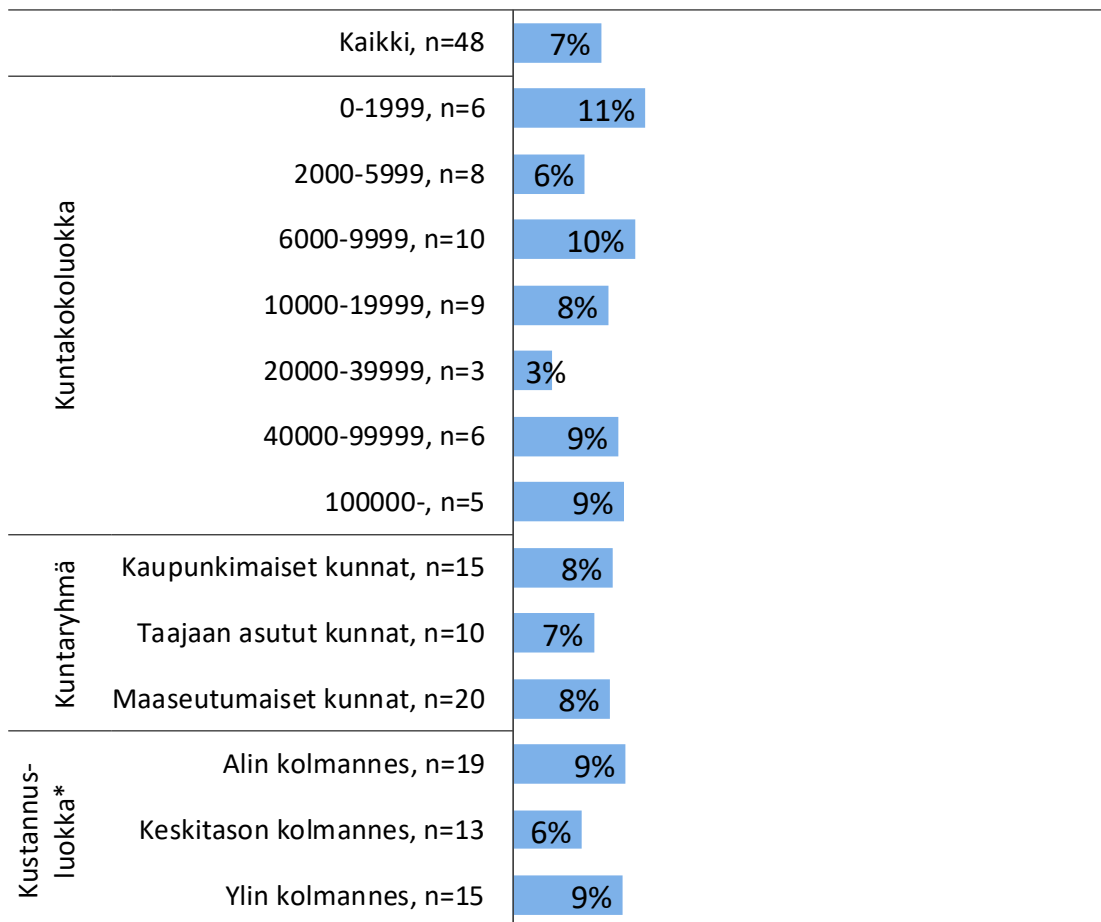

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

Kuva 31. Osuus nuorisotiloista, joissa on peruskorjaustarpeita seuraavan 5 vuoden aikana. Vastauksia painotettu kuntien nuorisotilojen määrällä.

Vastanneet kunnat (n=130) arvioivat, että kolmasosa nuorisotiloista tulisi peruskorjata seuraavan viiden vuoden aikana. Etenkin pienemmissä kunnissa peruskorjaustarpeita tulee olemaan paljon. Suurissa kaupungeissakin noin neljännes tiloista olisi peruskorjauksen tarpeessa viiden vuoden sisällä.

17.2.2025

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

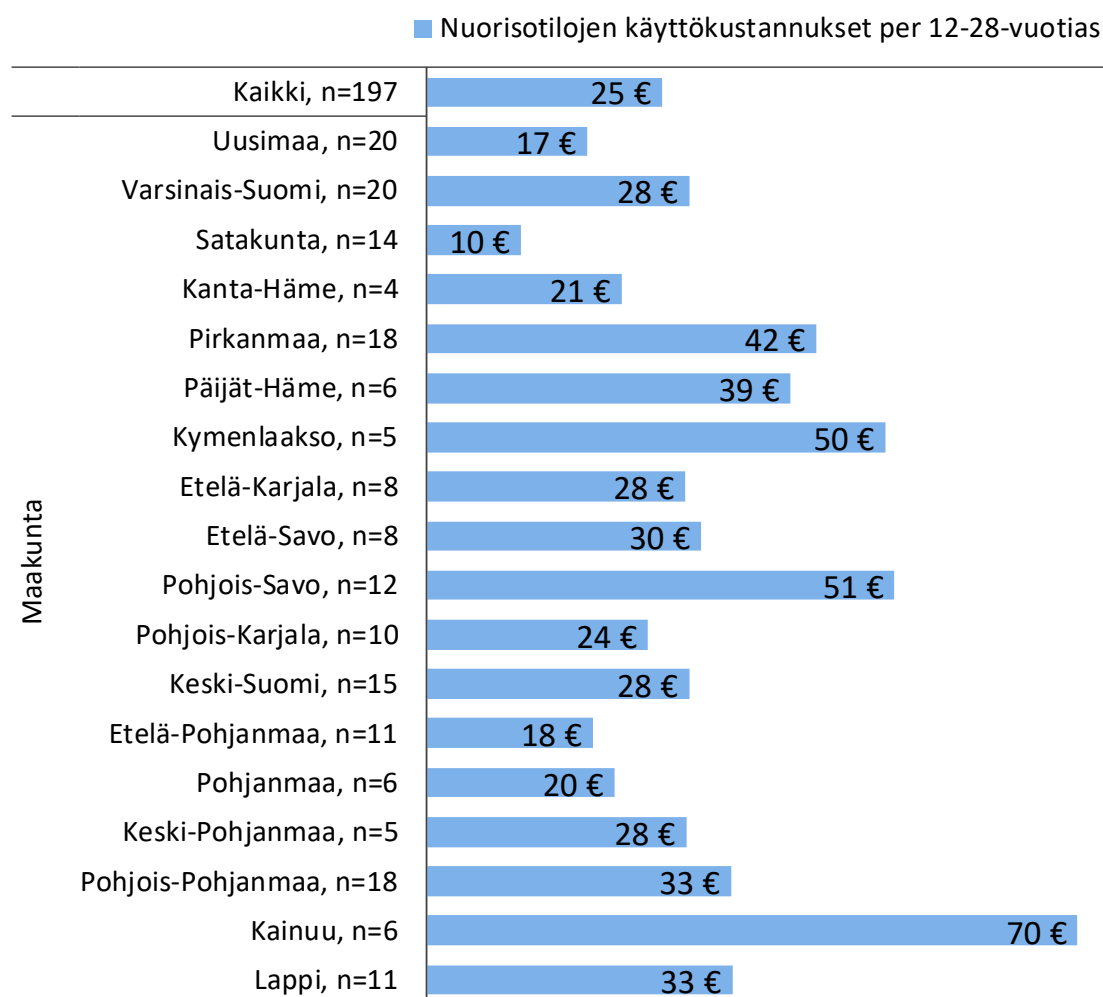
Kuva 32. Osuus nuorisotiloista, joissa tullaan toteuttamaan (on investointilistalla) peruskorjaus seuraavan viiden vuoden aikana. Vastauksia painotettu kuntien nuorisotilojen määrällä.

Varmistuneita peruskorjausinvestointeja seuraavan 5 vuoden aikana tullaan toteuttamaan melko tasaisesti eri kuntaryhmissä. Kaikkien vastaajien (n=48) kesken 7 % nuorisotiloista tullaan peruskorjaamaan seuraavan 5 vuoden aikana. Varmistuneiden peruskorjausten osuus on näin huomattavasti pienempi kuin peruskorjauksen tarpeessa olevien tilojen osuus (33 %). Kysymyskohtainen vastaajamäärä on huomattavasti pienempi kuin peruskorjaustarpeiden osalta, joten tulokset ovat jossain määrin suuntaa antavia. Lukujen perusteella voidaan kuitenkin ennakoida, että nuorisotilojen osalta on syntymässä jonkin verran korjausvelkaa lähivuosina.

17.2.2025

4.10 Nuorisotilojen vuosikustannukset ja investointitarpeet

Tässä osiossa tarkastellaan nuorisotilojen vuosikustannuksia ja investointitarpeita eri maakunnissa. Tarkoituksena on tarkastella nuorisotilojen käyttökustannuksia per nuori sekä nettokäyttökustannuksia ja tuoda esille maakuntakohtaiset erot kustannuksissa. Lisäksi tarkastellaan, kuinka hyvin nykyinen rahoitus riittää nuorisotilojen ylläpitoon ja kehittämiseen eri kunnissa, erityisesti erojen esiintyessä kunnankoko- ja aluekohtaisesti. Tämä tarjoaa yleiskuvan nuorisotilojen rahoitustilanteesta ja sen vaikutuksista tilojen ylläpitoon ja kehittämiseen.

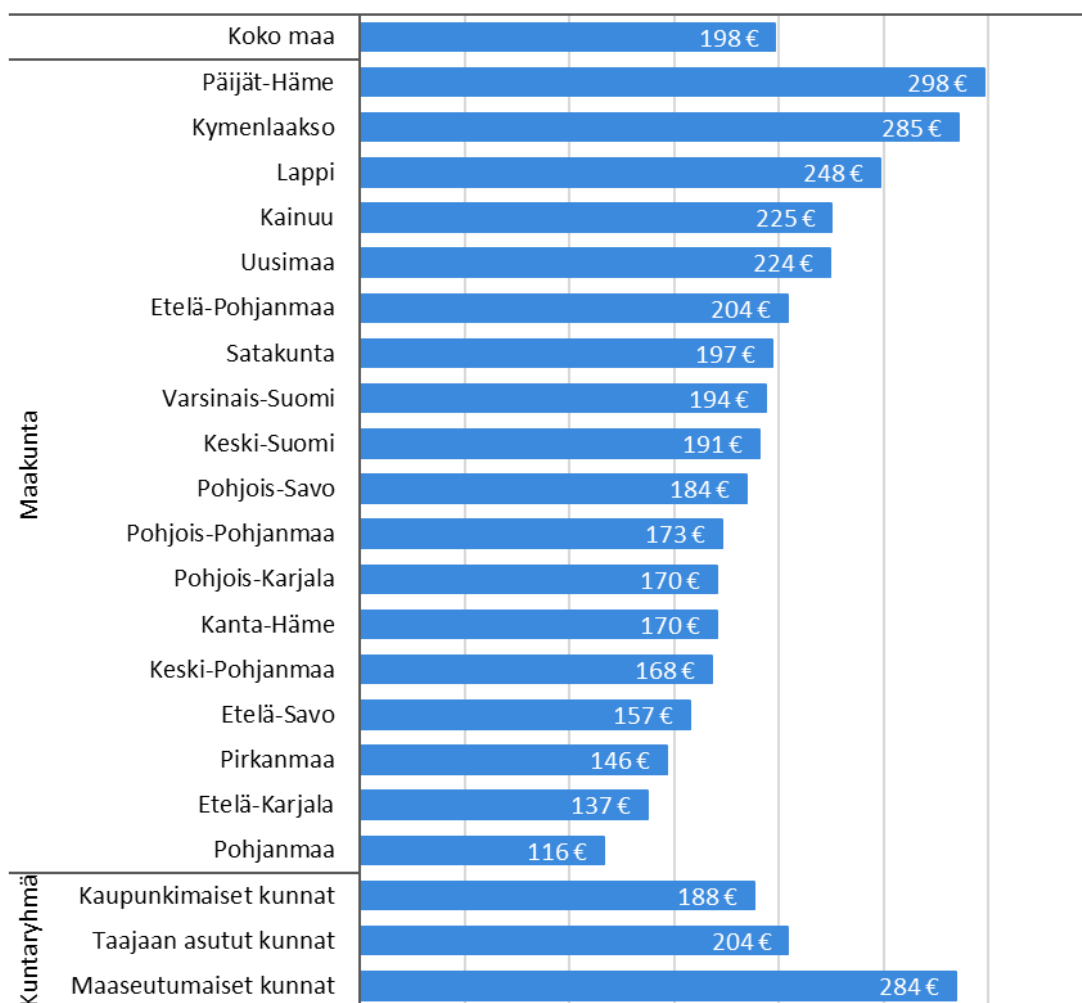

Kuva 33. Nuorisotilojen käyttökustannukset maakunnittain (sisäiset ja ulkoiset vuokrat, sähkö, vesi, lämpö) per 12–28-vuotias nuori. Lähde: TT28-kysely nuorisotiloista, n=197.

17.2.2025

Nuorisotilojen käyttökustannukset ovat maakunnista suurimmat Kainuussa, jossa nuorisotilojen kustannus on 70 € jokaista 12–28-vuotiasta nuorta kohden. Kainuussa kustannukset ovat näin miltei kolme kertaa suuremmat kuin koko maassa keskimäärin. Alhaisimmat kustannukset ovat Satakunnassa, jossa nuorisotilojen kustannukset ovat vain 10 € nuorta kohden. Maakuntien väliset erot kustannuksissa ovat huomattavia.

Lukuihin tulisi suhtautua varauksella Varsinais-Suomen, Seinäjoen ja Keski-Pohjanmaan osalta, joissa maakunnan keskuskaupungista ei tullut vastausta.

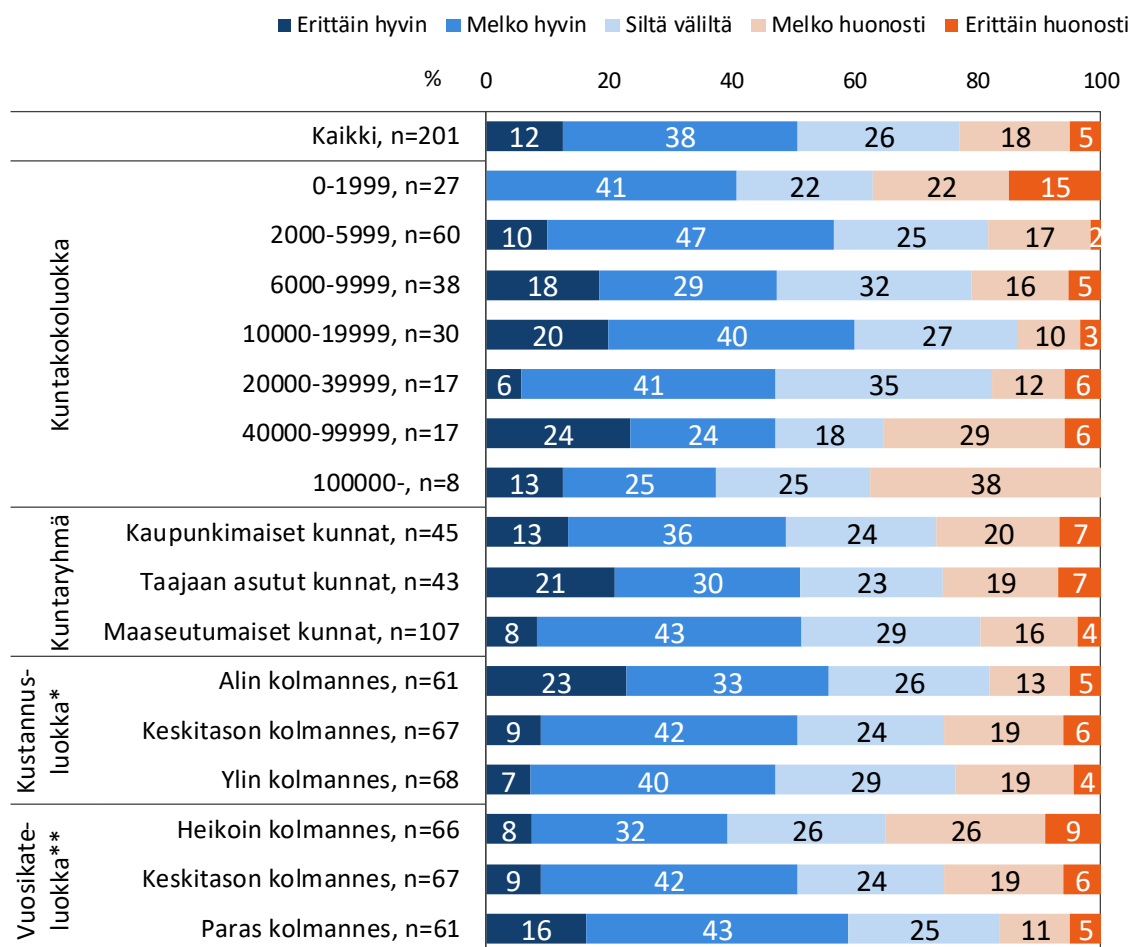

Kuva 34. Nuorisopalveluiden nettokäyttökustannukset vuonna 2023 12–28-vuotiasta nuorta kohden maakunnittain. Lähde: Valtionkonttori.

Nuorisopalveluiden nettokäyttökustannukset (käyttökustannukset-käyttötulot) ovat maakunnista suurimmat Päijät-Hämeessä, jossa nettokäyttökustannus 12–28-vuotiasta nuorta kohden on

17.2.2025

100 € suurempi kuin koko maassa keskimäärin, 298 €. Alhaisimmat kustannukset ovat Pohjanmaalla, jossa nuorisopalveluihin käytetään 116 € nuorta kohden. Maakuntien väliset erot ovat näin melko suuria. Kaupunkimaisissa kunnissa nuorisopalveluiden kustannukset nuorta kohden ovat pienempiä kuin harvemmin asutuissa kunnissa, koska yleisesti suurempi nuorten määrä voi tarkoittaa merkittäviäkin mittakaavahyötyjä.

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

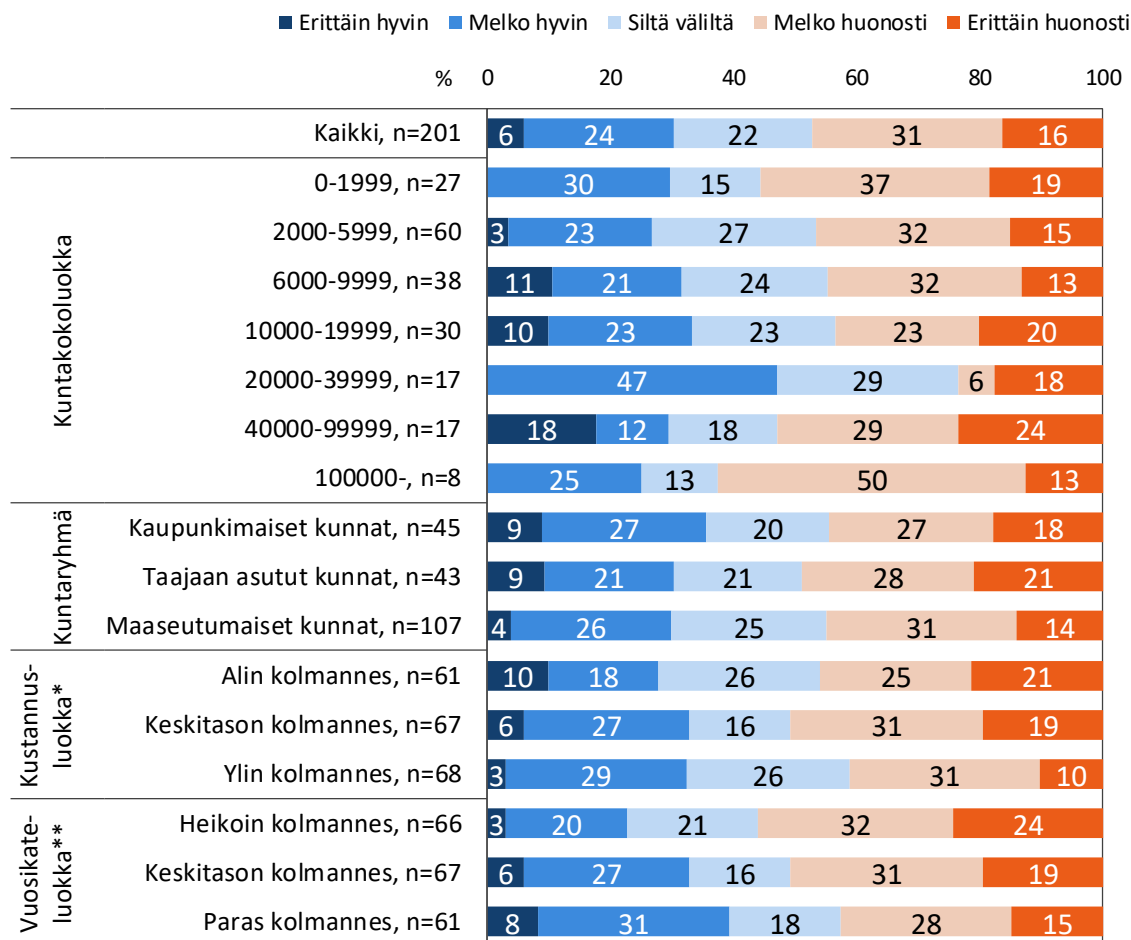
**Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2024 vuosikatteen perusteella.

Kuva 35. Vastausten jakautuminen kysymykseen riittääkö nykyinen rahoitus nuorisotilojen asianmukaiseen ylläpitoon?

Nykyinen rahoitus riittää nuorisotilojen asianmukaiseen ylläpitoon hyvin puolella kunnista. Keski-kokoisissa ja keskisuurissa kunnissa rahoitus riittää ylläpitoon hieman paremmin kuin pienissä

17.2.2025

kunnissa tai suurissa kaupungeissa. Kustannusluokan mukaisesti tarkasteltuna niissä kunnissa, jotka sijoittuvat nettokäyttökustannuksiltaan alimpaan kolmannekseen, nykyinen rahoitus riittää epäintuitiivisesti parhaiten nuorisotilojen ylläpitoon. Tämä johtuu siitä, että alimman kolmanneksen luokassa korostuvat kunnat, joissa nuorten ikäluokka on suhteellisen suuri, ja näin ollen nettokäyttökustannus suhteessa 12–28-vuotiaisiin melko alhainen. Koko kunnan vuosikatteen perusteella vertailtuna parhaiten asianmukaiseen ylläpitoon ja kehittämiseen riittävät rahat korkeimman vuosikatteen kunnissa.

*Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2023 nettokäyttökustannusten/12-28-v. perusteella.

**Kunnat on jaettu kolmeen luokkaan 2024 vuosikatteen perusteella.

Kuva 36. Vastausten jakautuminen kysymykseen riittääkö nykyinen rahoitus nuorisotilojen kehittämiseen?

17.2.2025

Tilojen kehittämiseen nykyinen rahoitus riittää hyvin vain vajaalla kolmanneksella kunnista. Keski-kokoisissa ja keskisuurissa kunnissa rahoitus riittää kehittämiseen hieman paremmin kuin pienissä kunnissa tai suurissa kaupungeissa. Kaupunkimaisissa kunnissa rahoitus on myös hieman riittösampaa suhteessa kehittämiseen.

17.2.2025

5 Yhteenveto kyselystä

Nuorisotilojen määrä vaihtelee huomattavasti kuntakoon ja tyyppin mukaan, ja suurissa kunnissa on selkeästi laajempi tarjonta kuin pienemmissä kunnissa. Pienemmissä kunnissa nuorisotilojen määrä suhteessa nuorisoväestöön on suurempi kuin suurissa kunnissa, joissa nuorisotilojen määrä on huomattavasti pienempi.

Kyselyn perusteella voidaan myös havaita, että nuorisotilojen määrän suhteelliset erot maakuntien välillä ovat Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta melko pieniä. Niissä maakunnissa, joissa vastanneet kunnat edustavat hyvin maakunnan kuntajoukkoa, nuorisotilojen määrä on 0,7–1,3 nuorisotilaa 12–28-vuotiaita kohden.

Uudenmaan maakunta on poikkeuksellinen maakunta suuren väestöpohjansa ja nuorisoväestönsä takia. Nuoriin (ikäryhmä 12–28-vuotiaat) suhteutettu nuorisotilojen määrä on Uudenmaan maakunnassa selvästi pienempi kuin muissa maakunnissa. Tämä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita, että Uudenmaan maakunnan kuntien nuorisotilarajonta olisi riittämätön verrattuna muiden maakuntien kuntiin.

Suurin osa kyselyyn vastanneiden kuntien edustajista koki nykyisten nuorisotilojen määrän vastaavan tarpeita hyvin. Kuitenkin vastauksissa oli mukana kielteisiä arvioita ja näitä kriittisiä arvioita esiintyi erityisesti suurten kuntien ja kaupunkimaisten kuntien vastauksissa. Pienemmissä kunnissa vastausten perusteella tyytyväisyys nuorisotilojen määrään oli muita korkeampaa.

Suurimmassa osassa kunnista nuorisotilojen arvioitiin vastaavan hyvin nykyisen toiminnan tarpeisiin. Poikkeuksen muodostivat pienempien kuntien vastaajat, joiden tyytyväisyys on keskimääräistä matalampaa.

Nuorisotilojen käytön suunnittelu ja kohdentaminen keskittyi pääasiassa 10–21-vuotiaisiin nuoriin. Alle 10-vuotiaille varhaisnuorille ja yli 21-vuotiaille nuorille aikuisille suunnattuja tiloja ja toimintaa oli huomattavasti vähemmän.

Mahdollisuus ryhmämuotoiseen toimintaan on hyvin järjestetty suurimmassa osassa kuntia, mutta keskikokoisissa kunnissa (40 000–99 999 asukasta) tilanne on heikompi. Pienissä kunnissa ja suurissa kunnissa ryhmämuotoisen toiminnan mahdollisuus on toteutettu hyvin kaikissa nuorisotiloissa, mikä viittaa vahvoihin resursseihin tai pienempään nuorisotilojen määrään.

Kaupunkimaisissa kunnissa ja taajaan asutuissa kunnissa kahdenkeskisten kohtaamisten järjestelyt ovat kattavampia, kun taas suurissa kunnissa tilanne on heikompi. Tässä selvityksessä ei kuitenkaan kartoitettu laajemmin nuorisopalvelujen käytössä olevia muita tiloja. Voisi kuitenkin olettaa, että vaikka suurissa kunnissa nuorten kahdenkeskeisille kohtaamisille ei ollut tarjolla tiloja nuorisotilassa/-talossa, on kunnissa varattuna muita paikkoja tämänkaltaisille kohtaamisille.

17.2.2025

Nettityhteydet ovat kunnossa suurimmassa osassa nuorisotiloja, mutta keskikokoisissa ja suurissa kunnissa (40 000 asukasta ja yli) osuus nuorisotiloista, joissa nettityhteydet toimivat, on alhaisempi.

Nuorisotilojen omistajuus vaihtelee kunnittain, mutta reilu puolet kunnista omistaa tilat itse. Tämä on erityisen yleisestä pienissä kunnissa, joissa lähes kaikki nuorisotilat ovat kunnan hallinnassa. Suuremmissa kunnissa osa nuorisotiloista on muiden tahojen, kuten yksityisen toimijoiden tai yhteisöjen omistamia, mutta tästä huolimatta valtaosa tiloista on edelleen kunnan omia.

Esteettömyys on tärkeä osa nuorisotilojen toimivuutta, mutta se ei toteudu tasapuolisesti kaikissa kunnissa. Pienemmissä kunnissa esteettömyys on usein suurempi haaste ja monessa pienessä kunnassa on useita tiloja, joissa esteettömyys ei toteudu lainkaan. Suuremmissa kunnissa esteettömyys toteutuu osittain. Tämä voi rajoittaa joidenkin nuorten mahdollisuuksia osallistua toimintaan ja korostaa esteettömyysratkaisujen tarpeellisuutta erityisesti maaseutukunnissa.

Nuorisotilat ovat tyypillisesti avoinna tiistaista perjantaihin, ja perjantai on erityisen suosittu aukiolopäivä monessa kunnassa. Kaupunkimaisissa kunnissa aukioloajat ovat laajempia, ja jokin nuorisotila on yleensä avoinna lähes joka päivä sunnuntaita lukuun ottamatta. Pienemmissä kunnissa aukioloajat voivat olla rajatumpia, mikä saattaa osaltaan vaikuttaa tilojen käyttöasteeseen ja nuorten mahdollisuuksiin hyödyntää tarjottuja palveluja.

Fyysiset olosuhteet, kuten kalusteet ja valaistus, ovat kunnossa useimmissa nuorisotiloissa, mutta puutteita esiintyy eniten pienissä kunnissa. Tilojen yleinen turvallisuus arvioidaan hyväksi lähes kaikissa kunnissa, ja paloturvallisuus on kunnossa suurimmassa osassa tiloja. Pienemmissä kunnissa on kuitenkin havaittu jonkin verran kehitystarpeita, erityisesti vartiointipalveluiden järjestämisessä viikonloppuisin tai iltaisin. Tämä voi vaikuttaa tilojen käyttöön ilta-aikaan ja nuorten kokemukseen niiden turvallisuudesta.

Digitaaliset nuorisotilat, kuten Discordin hyödyntäminen, ovat käytössä joissakin kunnissa, ja liik kuvia nuorisotiloja, kuten nuorisopakuja tai pop-up-tiloja, hyödynnetään noin neljänneksessä kunnista. Nämä vaihtoehtoiset toimintamuodot tarjoavat joustavuutta ja mahdollistavat nuorisopalveluiden viemisen lähemmäs nuoria, erityisesti alueilla, joissa kiinteitä nuorisotiloja ei ole riittävästi tai niiden käyttö on muuten rajoitettua.

Tilojen korjaustarve on kasvanut erityisesti pienissä kunnissa, joissa monilla nuorisotiloilla on merkittävä peruskorjaustarve seuraavan viiden vuoden aikana. Toistaiseksi vain harvassa kunnassa on päätetty peruskorjauksista, ja investointisuunnitelmissa on huomioitu vain pieni osa tiedossa olevista tarpeista. Tämä kasvattaa riskiä korjausvelan kertymisestä ja voi tulevaisuudessa vaikuttaa tilojen turvallisuuteen ja käytettävyyteen. Erityisesti pienissä kunnissa peruskorjaustarpeet ovat suuria seuraavan viiden vuoden aikana, mutta vain harvassa kunnassa peruskorjauksista on päätetty.

17.2.2025

Nuorisotilojen kustannukset vaihtelevat merkittävästi kunnittain ja maakunnittain. Harvaan asutuilla alueilla kustannukset per nuori ovat alhaisempia, mutta myös nuorten määrä suhteessa väestöön on suurempi. Kustannusten vaihtelut voivat heijastaa tilojen ylläpitoon ja kehittämiseen käytettävissä olevia resursseja, mutta myös tilojen saavutettavuutta ja käyttömahdollisuuksia.

Nykyinen rahoitus riittää hyvin nuorisotilojen ylläpitoon noin kolmanneksessa kunnista, mikä voi tulevaisuudessa näkyä laajempien korjausurakoiden yleistymisenä. Kehittämisrahoituksen osalta tilanne on vielä haastavampi. Vain alle kolmas osa kunnista kokee kehittämisrahoituksen riittävän hyvin, mikä voi hidastaa tilojen modernisointia ja uusien toimintamuotojen kehittämistä. Tämä rajoittaa mahdollisuuksia vastata nuorten muuttuviin tarpeisiin ja hyödyntää uusia toimintamahdollisuuksia.

17.2.2025

6 Johtopäätökset

Opetus- ja kulttuuriministeriön toteuttama ”Nuorisotilaselvitys” on osa Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmaa. Selvitys kuuluu ”Kohti kokonaisvaltaista hyvinvoinnin edistämistä ja käyttäjien huomioon ottamista julkisissa rakennuksissa” kokonaisuuteen. Hankkeessa ministeriöillä on omat ohjelmaan liittyvät vastuualueet ja sovitut toimenpiteet.

Nuorisotiloja koskeva aineiston vähyys ja esimerkiksi käytettyjen käsitteiden kirjavuus yllättivät. Nuorisotila ja nuorisotalo käsitteinä ovat monitulkintaisia. Kumpakin käsitettä käytetään ristikkäin: tila voi olla talo ja talo voi olla tila ja molemmat voivat olla rakennuksia. Kyselyn tuloksia tulkitessa havaitsimme, että kaikista vastauksista emme pystyneet tulkitsemaan, missä merkityksessä vastaaja oli jotakin näistä käsitteistä käyttänyt. Oppimme oli, että mikäli halutaan tietää rakennukseen liittyviä asioita, tulee kysymyksenasettelussa huomioida, että nuorisotalolla voidaan tarkoittaa kokonaista rakennusta, rakennuksen osaa tai yksittäistä tilaa.

Väestörakenteen muutokset tulevat vaikuttamaan moneen asiaan, kuten nuorisotilojen käyttäjämääriin ja ylipäättänsä tilojen määriin, peruskorjaustarpeeseen ja -halukkuuteen, toiminnan ja ylläpidon kustannuksiin per nuori, aukioloaikoihin ja saavutettavuuteen. Osassa Suomea muutosten nopeus, rajuus ja vaikutukset nuorisotiloihin tulee tunnistaa nyt ja lähivuosien aikana.

Useiden maakuntien nuorten määrät ovat merkittävästi vähentyneet ja ovat väestöennusteiden mukaan edelleen vähenemässä. Mikäli väestökehitys toteutuu ennusteiden mukaisena, tulee meillä olemaan laajoja alueita, jossa nuoria on vähän ja osa heistä asuu kaukana muista nuorista – ja nuorisopalveluista. Toisaalta muutamit kasvukeskukset vetävät puoleensa juuri nuoria opiskelu- ja työpaikkojen takia. Molemmissa tapauksissa nuorisotilojen käyttäjämäärien arvioiminen ja huomioiminen tulee olemaan haasteellista.

Kasvukeskuksissa nuorisotilojen määrät ja rakennusten ylläpito, kunnostaminen ja uusien investointien toteuttaminen tulevat muodostamaan oman haasteensa niukkojen julkisten resurssien aikoina. Supistuvien maakuntien – ja kuntien – ongelma on osittain sama: mistä saada resurssit rakennusten ylläpitoon ja kunnostamiseen. Toisaalta tulevien vuosien suurin haaste voi monissa kunnissa olla riittävien käyttäjämäärien saavuttaminen, jotta nuorisotilaa voidaan pitää auki.

Etenkin pienemmissä kunnissa, joissa nuorten määrän ennakoidaan vähentyvän, voi usea kunta tulkita realistiseksi vaihtoehdoksi jättää tarpeelliset peruskorjaukset toteuttamatta käyttäjämäärien kutistuesssa. Nuorisotilan korvaaminen esimerkiksi liikkuvalla nuorisotilalla voi yleistyä kunnissa saavutettavuuden ja sen verrattain matalan keskimääräisen kustannuksen takia.

Kyselyn tulosten perusteella liikkuvat nuorisotilat näyttävät nykyisin olevan lähinnä suurempien kuntien nuorisopalvelutarjontaa täydentäviä palveluja ja ovat harvinaisempia pienissä kunnissa. Tulevaisuudessa liikkuvista palveluista voi muotoutua perinteisiä nuorisotilapalveluita korvaava

17.2.2025

kustannustehokas palvelumuoto pienille ja keskisuurille kunnille. Sama koskee digitaalisia nuorisotiloja, joiden vuosikustannus on toistaiseksi ollut alhainen.

Terveet tilat 2028-toimenpideohjelman keskeisenä tavoitteena on käyttäjien hyvinvoinnin edistäminen ja käyttäjien huomioon ottaminen julkisissa rakennuksissa. Tähän loppuun on hyvä tehdä pari nostoa kyselyn tuloksista: kaikki nuorisotilat eivät ole esteettömiä ja nuorten käytössä on nuorisotiloja, joiden paloturvallisuus ei ole kunnossa. Kyselyn tulosten perusteella noin kymmenen kunnasta nuorisotilojen ilmanvaihto, sisälämpötilat tai sisäilman laatu ei ole kunnossa.

Erityisesti nuorisotilojen kohdalla esteettömyys tulisi ymmärtää fyysistä esteettömyyttä laajemmin. Nuorisolain keskeisenä tavoitteena on edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista. Lienee vähintään, mitä kunta nuorisotilan haltijana voi tehdä, on taata, että jokaisella kunnan nuorella on fyysisestä tai psyykkisestä rajoitteesta tai aisteihin liittyvistä haasteista huolimatta pääsy kunnan ylläpitämään nuorisotilaan. Tämän lisäksi kuntien tulee aktiivisesti edistää nykyisten ja tulevien nuorisotilojen yhdenvertaista ja tasa-arvoista käyttöä. Se voi tarkoittaa fyysisten esteiden poistamisen lisäksi asenteellisten tai turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden tunnistamista ja toteuttamista.

Nuorisotilojen paloturvallisuuden laiminlyöntiä ei voi mitenkään perustella. Valvontavastuu rakennuksen omistajan ja valvovan viranomaisen välillä tulee toimia ja käyttäjien tulee noudattaa annettuja turvallisuusohjeita.

Kiinteistön omistajan velvollisuus on tuntea omat rakennuksensa, niiden riskitekijät ja puutteet. Kiinteistön omistajan tulee laatia pitkäntähtäimen kunnossapito- ja rahoitussuunnitelma eli PTS ja nuorisotilojen tulee olla tasavertaisena tilana/rakennuksena omistajan muiden tilojen kanssa ao. suunnitelmassa. Tähän ei saa vaikuttaa lasten ja nuorten määrän väheneminen.

Edellä selostetun lisäksi myös nuorisotilat- ja talot tulee ottaa mukaan kuntien hiilineutraaliuskeskusteluun: mitä toimenpiteitä vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen tarkoittaa kunnan nykyisten nuorisotilojen ja -talojen osalta?

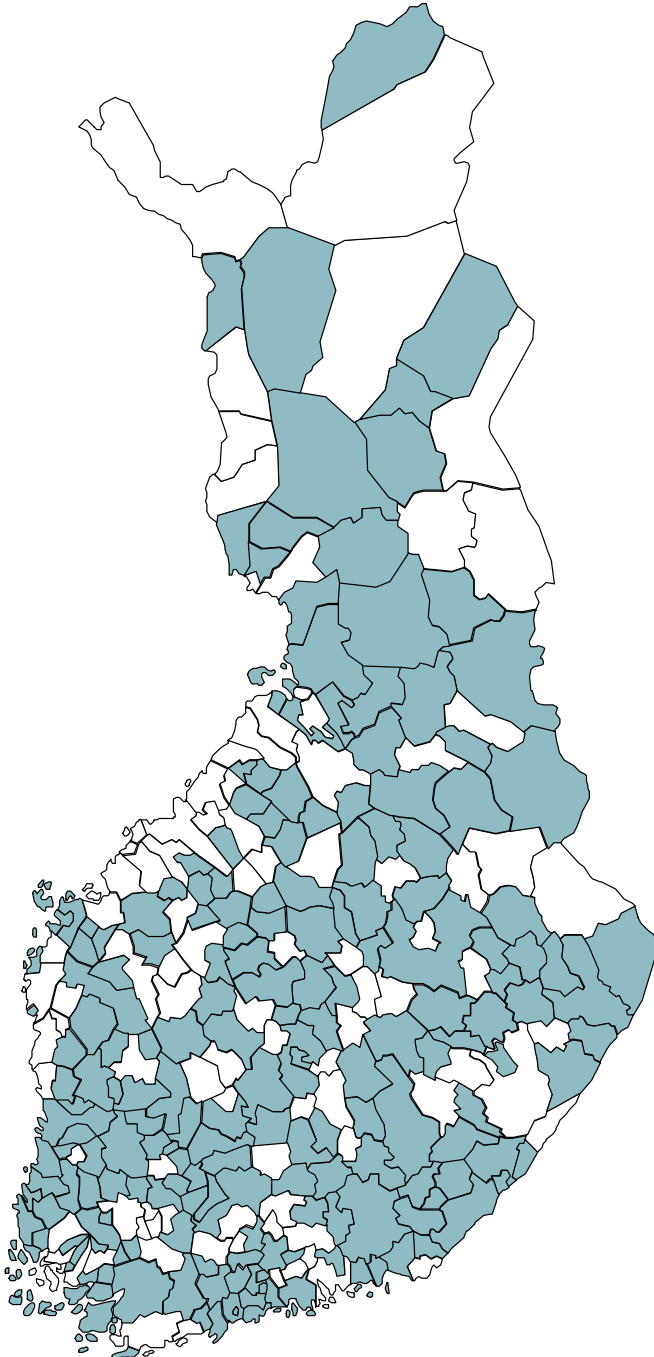
Tarvitsemme perinteisille nuorisotiloille ja -taloille vaihtoehtoja. Monitoimitaloihin, koulujen ja kirjastojen yhteyteen rakennetut nuorisotilat ovat yksi, melko perinteinen ratkaisu. Monikäyttöiset tilat, joilla on useita käyttäjäryhmiä päivän tai viikon eri aikoina, on toinen ratkaisu. Mutta tarvitsemme jotain muuta. Lain mukaan nuoria tulee kuulla ja osallistaa heitä koskevien asioiden käsittelyssä. Yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa oman paikkakunnan nuorten ja nuorisovaltuustojen edustajien kanssa, kunnan on mahdollisuus luoda uusia innovaatioita myös nuorisotilojen osalta.

Tämän selvityksen ulkopuolelle jäivät nuorten näkemykset ja kokemukset nuorisotiloista. Jäi siis vielä jatkoselvitettävää.

17.2.2025

Liitteet

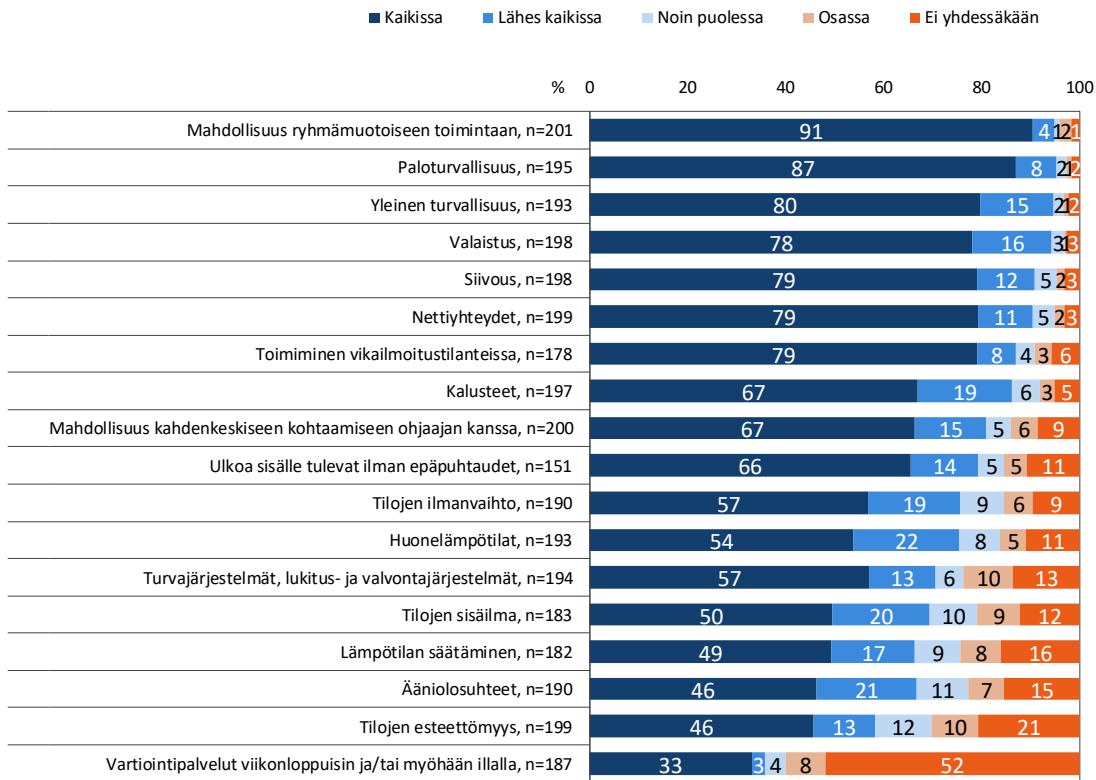
Liite 1. Nuorisotiloja koskevaan kyselyyn vastanneet kunnat.

Akaa	Kivijärvi	Punkalaidun
Asikkala	Kokemäki	Puolanka
Aura	Konnevesi	Puumala
Enonkoski	Kontiolahti	Pyhtää
Espoo	Korsnäs	Pyhäntä
Eura	Koski Tl	Pyhäranta
Eurajoki	Kotka	Pälkäne
Evijärvi	Kouvola	Pöytyä
Haapajärvi	Kuhmo	Raisio
Haapavesi	Kuhmoinen	Ranua
Hailuoto	Kuopio	Rauma
Halsua	Kurikka	Rautjärvi
Hamina	Kustavi	Ristijärvi
Hanko	Kyyjärvi	Rovaniemi
Hartola	Kärsämäki	Ruokolahti
Hattula	Lahti	Rusko
Hausjärvi	Laihia	Saarijärvi
Heinola	Laitila	Salo
Heinävesi	Lapinjärvi	Sastamala
Helsinki	Lapinlahti	Sauvo
Hirvensalmi	Lappeenranta	Savitaipale
Huittinen	Lapua	Savukoski
Hyvinkää	Laukaa	Siikainen
Hämeenkyrö	Lemi	Sipoo
Hämeenlinna	Lempäälä	Siuntio
Ii	Leppävirta	Soini
Iitti	Liminka	Sonkajärvi
Ikaalinen	Liperi	Sotkamo
Ilmajoki	Lohja	Sulkava
Ilomantsi	Lumijoki	Suomussalmi
Imatra	Luumäki	Sysmä
Isojoki	Marttila	Säkylä
Isokyrö	Merijärvi	Taipalsaari
Joensuu	Miehikkälä	Taivalkoski
Joroinen	Mikkeli	Taivassalo
Juuka	Muhos	Tammela
Jyväskylä	Muonio	Tampere
Jämijärvi	Mustasaari	Tervo
Jämsä	Muurame	Tervola
Järvenpää	Mäntsälä	Tohmajärvi
Kaarina	Mäntyharju	Toholampi
Kaavi	Nakkila	Tornio
Kajaani	Nivala	Tuusula
Kangasala	Nokia	Uvila
Kangasniemi	Nousiainen	Urjala
Kankaanpää	Nurmijärvi	Utajärvi
Karkkila	Oripää	Utsjoki
Karstula	Orivesi	Uurainen
Karvia	Oulainen	Uusikaupunki
Kaskinen	Oulu	Vaala
Kauhajoki	Outokumpu	Vaasa
Kauhava	Paimio	Valkeakoski
Kauniainen	Parainen	Vantaa
Kaustinen	Pedersöre	Varkaus
Keitele	Pelkosenniemi	Vehmaa
Kemijärvi	Perho	Veteli
Keminmaa	Pieksämäki	Vieremä
Kemiönsaari	Pielavesi	Vihti
Kerava	Pihtipudas	Viitasaari
Keuruu	Pirkkala	Vimpeli
Kihniö	Polvijärvi	Virrat
Kinnula	Pomarkku	Ylivieska
Kirkkonummi	Pori	Ylöjärvi
Kitee	Porvoo	Ähtäri
Kittilä	Pudasjärvi	Äänekoski
Kiuruvesi	Pukkila	

17.2.2025

Liite 2. Kysymys: Arvioikaa kuntanne nuorisotilojen ominaisuuksia. Kuinka suuressa osassa kuntanne nuorisotiloista seuraavat asiat ovat kunnossa?

17.2.2025

Liite 3 Opinnäytteet ja tutkimukset vuoden 2015 jälkeen.

Hakusanat: nuokkari, nuorisotila, nuorisotalo, nuoriso, nuta.

Väitöskirja

Georg Boldt, 2021. Citizens in Training: How institutional youth participation produces bystanders and active citizens in Finland. Tampereen yliopisto. Linkki: [Citizens in Training: How institutional youth participation produces bystanders and active citizens in Finland - Trepo](#)

Pro Gradu

Tiia Juopperi, 2022. Nuorisotyötä verkossa Turun Tyttöjen Talon verkon kautta toteutettavan toiminnan kehittäminen Keijun varjo -hankkeen ja Sua varten somessa -hankkeen kokemusten pohjalta. Turun yliopisto. Linkki: [Nuorisotyötä verkossa - tutkimus](#)

Jonna Koivuniemi, 2015. "It is our home" Maahanmuuttajataustaisten tyttöjen näkemyksiä Underground-nuorisotilan tilallisuudesta. Tampereen yliopisto. Linkki: ["It is our home" nuorisotilan tilallisuus -tutkimus](#)

AMK-opinnäytetyö

Rosa Autio, 2024. Kohti uutta nuorisotaloa Tilan ja turvallisuuden kokemus nuoren näkökulmasta osallistuvan kaupunkisuunnittelun keinoin. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Linkki: [Kohti uutta nuorisotaloa - tutkimus](#)

Roope Lindgren, 2022. Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla: kehittämissuunnitelma Turun kaupungin nuorisopalveluille. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Linkki: [Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla - tutkimus](#)

Essi Taino ja Annika Väinä, 2022. Yhteisöllisyys verkkonuorisotilatyössä. Tampereen ammattikorkeakoulu. Linkki: [Yhteisöllisyys verkkonuorisotilatyössä - tutkimus](#)

Laura Häkkänen, 2019. Päiväkoti-nuorisotila Helsingin Postipuistoon. Metropolia ammattikorkeakoulu. Linkki: [Päiväkoti-nuorisotila Helsingin Postipuistoon - tutkimus](#)

Johanna Hurme, 2017. Kulttuurisen avoimen nuorisotilan käyttöasteen kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Linkki: [Kulttuurisen avoimen nuorisotilan käyttöasteen kehittäminen - Theseus](#)

Hanna-Marie Naukkarinen, 2015. Viihtyisät ja monikäyttöiset nuorisotilat: Suunnitelma Lielahden nuorisokeskukseen. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Linkki: [Viihtyisät ja monikäyttöiset nuorisotilat - tutkimus](#)

Blogikirjoitus

Aino Tormulainen ja Eila Kauppinen, 2022. Liikkuva nuorisotyö. Nuorisotutkimusseura. Linkki: [Liikkuva nuorisotyö - blogikirjoitus](#)